

Міністерство внутрішніх справ України
Харківський національний університет внутрішніх справ

**ЗАДАЧНИК
З КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ
(Загальна та Особлива частини)**

Практикум

За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора **Ю. В. Орлова**

Харків 2023

Авторський колектив:

доктор юридичних наук, професор **Литвинов О. М.**;
доктор юридичних наук, професор **Орлов Ю. В.**;
доктор юридичних наук, професор **Яценко А. М.**;
доктор юридичних наук, старший дослідник **Гладкова Є. О.**;
кандидат юридичних наук, доцент **Васильєв А. А.**;
кандидат юридичних наук, доцент **Казначєєва Д. В.**;
кандидат юридичних наук, доцент **Кондратов Д. Ю.**;
кандидат юридичних наук, доцент **Лизогуб Я. Г.**;
кандидат юридичних наук, доцент **Черевко К. О.**;
кандидат юридичних наук, доцент **Фіалка М. Ю.**;
кандидат юридичних наук, доцент **Шевчук Т. А.**;
кандидат юридичних наук, доцент **Юртаєва К. В.**;
кандидат юридичних наук **Авдєєв О. О.**;
кандидат юридичних наук **Фоменко М. В.**;
кандидат юридичних наук **Шевелєв К. Є.**

Рецензенти:

доктор юридичних наук, професор **Житний О. О.**;
доктор юридичних наук, професор **Храмцов О. М.**

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Харківського національного університету внутрішніх справ
28 лютого 2023 р. (протокол № 2)*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
------------	---

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

ТЕМА 1	
ЗАКОН ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	12
ТЕМА 2	
ЧИННІСТЬ ЗАКОНУ ПРО КРИМІНАЛЬНУ	
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ПРОСТОРІ ТА ЧАСІ	15
ТЕМА 3	
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА ЙОГО ВИДИ	22
ТЕМА 4	
ОБ'ЄКТ ТА ПРЕДМЕТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	27
ТЕМА 5	
ОБ'ЄКТИВНА СТОРОНА КРИМІНАЛЬНОГО	
ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	30
ТЕМА 6	
ОСОБА, ЯКА ПІДЛЯГАЄ КРИМІНАЛЬНІЙ	
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ (СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО	
ПРАВОПОРУШЕННЯ)	36
ТЕМА 7	
СУБ'ЄКТИВНА СТОРОНА КРИМІНАЛЬНОГО	
ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	40
ТЕМА 8	
СТАДІЇ ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	47
ТЕМА 9	
СПІВУЧАСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВОПОРУШЕННІ	52
ТЕМА 10	
ПОВТОРНІСТЬ, СУКУПНІСТЬ ТА РЕЦИДИВ КРИМІНАЛЬНИХ	
ПРАВОПОРУШЕНЬ.....	60
ТЕМА 11	
ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ КРИМІНАЛЬНУ	
ПРОТИПРАВНІСТЬ ДІЯННЯ	66
ТЕМА 12	
ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	72

ТЕМА 13	
ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ	79

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

ТЕМА 1	
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	81
ТЕМА 2	
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИ	87
ТЕМА 3	
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВОЛІ, ЧЕСТІ ТА ГІДНОСТІ	98
ТЕМА 4	
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ	102
ТЕМА 5	
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВИБОРЧИХ, ТРУДОВИХ ТА ІНШИХ ОСОБИСТИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА	109
ТЕМА 6	
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ	113
ТЕМА 7	
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ	123
ТЕМА 8	
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	134
ТЕМА 10	
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ	146
ТЕМА 11	
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ БЕЗПЕКИ РУХУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ	157

ТЕМА 12

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА МОРАЛЬНОСТІ	163
---	-----

ТЕМА 13

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ ТА ІНШІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	168
--	-----

ТЕМА 14

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННО-ОБЧИСЛЮВАЛЬНИХ МАШИН (КОМП'ЮТЕРІВ), СИСТЕМ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ МЕРЕЖ І МЕРЕЖ ЕЛЕКТРОЗВ'ЯЗКУ	175
---	-----

ТЕМА 15

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ, НЕДОТОРКАНОСТІ ДЕРЖАВНИХ КОРДОНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИЗОВУ ТА МОБІЛІЗАЦІЇ.....	187
---	-----

ТЕМА 16

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ПРАВОСУДДЯ	192
---	-----

ТЕМА 17

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ МИРУ, БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ	196
--	-----

ВСТУП

Повномасштабна агресія російської федерації, без перебільшення, поставила перед Україною питання екзистенціального порядку: чи буде надалі існувати наша держава, суспільство в межах української соціокультурної, громадянської, політичної ідентичності? Агресор докладає чимало зусиль, щоб прокласти край українській державності. Відповіддю на це став загальнонаціональний спротив, що є багатогранною, багаторівневою реакцією на сформовані сучасним російським фашизмом загрози. Поруч із бойовими, військово-інженерними, безпековими та іншими схожими заходами важлива місія покладається на інститути соціальної пам'яті щодо збереження та розвитку інтелектуального потенціалу нації. Здобуття правничої (право), цивільно-безпекової (цивільний захист, правоохоронна діяльність) професії, ефективне функціонування закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання в цьому аспекті набуває особливого значення. Вдале поєднання гуманітарної та безпекової компонент у механізмах кримінальної юстиції в умовах відсічі збройної агресії та подальшого повоєнного транзиту (перехідного правосуддя) є важливим фактором стабілізації суспільного розвитку та державного будівництва. Первинним кроком на цьому шляху є якісна освіта правників, правоохоронців.

Своєю чергою, успішне засвоєння навчальної дисципліни «Кримінальне право», як обов'язкової компоненти освітньо-професійних програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальностями 081 «Право» та 262 «Правоохоронна діяльність», формування пов'язаних із нею компетентностей у майбутніх юристів, правоохоронців передбачає комплекс інтелектуальних, вольових дій, спрямованих як на оволодіння теоретичними знаннями, розуміння кримінально-правових категорій, концептів і концепцій, законодавчих положень, так і на формування вмień та навичок застосування закону про кримінальну відповідальність. Сприяти досягненню зазначеної мети покликаний цей практикум, у якому зібрано, систематизовано на основі доктринальних, нормативно-правових та правозастосовних позицій корпус задач – модельних життєвих ситуацій, заснованих на актуальній слідчій та судовій практиці, юридична оцінка яких спрямована на прикладне закріплення набутих знань і їх якісний приріст.

Вирішення задач із поданого практикуму стимулює краще вивчення, формування розуміння поняття, завдання та системи

кримінального права (як галузі права, галузі законодавства, науки); поняття та структури закону про кримінальну відповідальність (КК України), його ознак; принципів чинності закону про кримінальну відповідальність у часі, зворотної дії закону про кримінальну відповідальність; поняття кримінального правопорушення та його ознак, відмінності кримінального правопорушення від інших правопорушень; поняття та ознак кримінальної відповідальності, форм її реалізації; поняття складу кримінального правопорушення та його ознак, видів складів правопорушень; сутності та етапів кваліфікації кримінальних правопорушень; поняття та видів стадій вчинення кримінального правопорушення; поняття готування до кримінального правопорушення, його ознак та видів; відмежування готування до кримінального правопорушення від виявлення умислу (наміру); поняття замаху на кримінальне правопорушення та його ознак; відмежування замаху на кримінальне правопорушення від готування до нього та від закінченого кримінального правопорушення; поняття закінченого кримінального правопорушення; поняття та ознак співучасті у кримінальному правопорушенні; поняття сукупності кримінальних правопорушень: її ознак та видів; повторності як виду множинності кримінальних правопорушень, видів повторності; рецидиву кримінальних правопорушень: поняття, ознак, видів; поняття та видів обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння; поняття і видів звільнення від кримінальної відповідальності; поняття покарання та його ознак; системи покарань за чинним законодавством про кримінальну відповідальність; загальних засад призначення покарання; призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень; призначення покарання за сукупністю вироків.

Крім того, в практикумі подано задачі з Особливої частини навчальної дисципліни «Кримінальне право», зокрема з тих тем, що пов'язані з кримінально-правовою характеристикою основних видів кримінальних правопорушень за розділами Особливої частини Кримінального кодексу України, які найчастіше зустрічаються у діяльності служб і підрозділів Національної поліції України, а саме складів кримінальних правопорушень: 1) проти життя та здоров'я особи; 2) проти волі, честі та гідності особи; 3) проти статевої свободи та статевої недоторканості особи; 4) проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина; 5) проти власності; 6) у сфері господарської діяльності; 7) проти громадської безпеки; 8) проти безпеки руху та експлуа-

тації транспорту; 9) у сфері громадського порядку та моральності; 10) у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших злочинів проти здоров'я населення; 11) проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочинів проти журналістів; 12) у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг; 13) у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації; 14) проти правосуддя; 15) проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку та ін.

Серед іншого, вирішення задач із практикуму зорієнтоване і на закріплення знань про склади кримінальних правопорушень, досудове розслідування щодо яких здійснюється не лише слідчими органами Національної поліції України, але й віднесено до підслідності інших органів досудового розслідування, зокрема слідчих органів Служби безпеки України. Це викликано тим, що документування окремих категорій кримінальних правопорушень, підслідність яких належить слідчим органам Служби безпеки України, в умовах воєнного стану, в тому числі на деокупованих територіях, здійснюється поліцейськими. Йдеться про кримінальні правопорушення, передбачені ст. 111 КК «Державна зрада», ст. 111-1 КК «Колабораційна діяльність», ст. 111-2 КК «Пособицтво державі-агресору», ст. 114-2 КК «Несанкціоноване поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчинене в умовах воєнного або надзвичайного стану», ст. 201-2 КК «Незаконне використання з метою отримання прибутку гуманітарної допомоги, благодійних пожертв або безоплатної допомоги», а також ст. 436-2 КК «Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України, глорифікація її учасників», ст. 438 КК «Порушення законів та звичаїв війни» тощо.

Використовуючи цей практикум при самостійній підготовці, а також під час аудиторних занять, можливо систематизувати знання, отримані в ході вивчення дисципліни, сформулювати та закріпити навички застосування закону про кримінальну відповідальність. Автори мають надію, що він стане корисним та сприятиме зміцненню інтелектуальних спроможностей майбутніх поліцейських, правоохоронців, правознавців.

Стаючи до вирішення задач, слід заважати на *декілька рекомендацій*:

1. Рішення має бути аргументованим, обґрунтованим, супроводжуватись посиланням на норми чинного законодавства, а там, де це є доцільним та можливим, – на судову практику (постанови Пленуму Верховного Суду, узагальнення судової практики тощо), правові позиції Європейського Суду з прав людини.

2. При вирішенні задач з Особливої частини кримінального права слід бути свідомим того, що всі без виключення фабули, як і в реальних ситуаціях службової діяльності, не містять і не можуть містити вичерпної вихідної інформації. Остання здобувається в процесі розслідування; фабули ж задач містять, як правило, базову інформацію на момент надходження повідомлення про вчинення кримінального правопорушення. Відтак для прийняття виваженого, обґрунтованого рішення щодо кваліфікації вчиненого необхідно визначити, якої інформації не вистачає і як вона вплине у тій чи іншій варіації. Це називається «розвилка» кваліфікації.

Наприклад, якщо буде встановлено, що напад, поєднаний із насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи (заподіяно середньої тяжкості тілесні ушкодження), було здійснено з метою заволодіння чужим майном, дії винного слід кваліфікувати як розбій (ч. 1 ст. 187 КК України). Якщо ж напад був зумовлений мотивом особистої неприязні та мав на меті завдати потерпілому тілесні ушкодження і лише після їх спричинення, коли потерпілий був позбавлений фізичної можливості до опору, у винного виник умисел на заволодіння чужим майном, реалізуючи який було вчинено відкрите викрадення, то вчинене слід кваліфікувати за сукупністю кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 122 та ч. 1 ст. 186 КК України.

Подібних «розвилок» при вирішенні задач може бути декілька. Чим більше курсант здатен буде їх запропонувати, тим краще. Тим повнішою та обґрунтованішою буде кваліфікація. Своєю чергою, здатність формувати такі розвилки безпосередньо залежить від знань про склад конкретного кримінального правопорушення. Таким чином, практикування подібних інтелектуальних дій, цілеспрямований пошук ситуативно зумовлених юридично значущих варіацій, розвиток сприятиме поглибленню знань, розширенню розуміння складів кримінальних правопорушень, застосуванню закону про кримінальну відповідальність, кваліфікації кримінальних правопорушень при відмежуванні від адміністративних, при

розмежуванні із суміжними складами, при кваліфікації за сукупністю, повторністю, у співучасті тощо.

3. Вирішення задач із Загальної частини кримінального права попередньо вимагає детального ознайомлення зі змістом відповідних норм Конституції України, КК України, інших нормативно-правових актів, передбачає наявність знань із загальної теорії держави і права.

Зрештою, відповідь на поставлені у задачі питання має зводитись до твердження, що спирається на відповідні норми чинного законодавства.

Для задач з Особливої частини – це формула кваліфікації (або декілька формул з урахуванням «розвилко» та різних варіацій юридичної значущої інформації, якої не вистачає) – логічно обгрунтоване та юридично правильне поєднання буквених та цифрових позначень номерів пунктів, частин, статей Особливої частини КК України (в тих випадках, які стосуються незакінченого кримінального правопорушення та правопорушення, вчиненого у співучасті – ще й відповідних статей Загальної частини), що супроводжується подальшим їх словесним розшифруванням. Наприклад, ч. 3 ст. 15 та ч. 3 ст. 185 КК України – незакінчений замах на крадіжку, поєднану з проникненням в житло.

Надалі надається опис ознак складу відповідного кримінального правопорушення: 1) визначається його об'єкт (а також предмет, потерпілий – там, де це необхідно); 2) зміст та прояви суспільно небезпечного діяння, інші ознаки об'єктивної сторони: суспільно небезпечні наслідки, причинний зв'язок – для матеріальних складів кримінальних правопорушень; місце, час, спосіб, знаряддя, засоби його вчинення, якщо вони прямо передбачені в диспозиції відповідної статті Особливої частини КК України); 3) суб'єкта кримінального правопорушення, його юридично значущих ознак; 4) суб'єктивної сторони: характеристика вини, її форми, змісту інтелектуального та вольового моментів; мети та мотиву, якщо вони прямо передбачені в диспозиції відповідної статті Особливої частини КК України.

Завершує аналіз та загалом відповідь на питання аргументація на користь здійсненої кваліфікації в частині розмежування із суміжними складами кримінальних правопорушень. Наводиться перелік розмежувальних ознак та надається їх стисла характеристика.

При вирішенні задач з Особливої частини, як під час аудиторного заняття, так і в ході самостійної підготовки, рекомендується використовувати метод рольової гри з розподілом між курсантами

функцій слідчого, прокурора, адвоката та судді. Основний доповідач – слідчий, який надає базову кваліфікацію за правилами та алгоритмом, визначеними вище. Задача прокурора – обтяжити кваліфікацію на основі виявлення упущеної слідчим «розвилки» та висунення гіпотези щодо наявності такої інформації, не зазначеної у фабулі, яка впливатиме на кваліфікацію в сторону погіршення становища підозрюваного (кваліфікований, субкваліфікований склад замість основного або інкримінування додаткової статті Особливої частини КК, яка була слідчим упущена тощо). Роль адвоката – зворотна: віднайдення обставин та підстав для пом'якшення кваліфікації чи позиції щодо відсутності ознак складу кримінального правопорушення. Суддя має надати оцінку силі аргументів кожного з учасників гри та, зрештою, надати підсумкову, остаточну кваліфікацію.

Виважений, системний підхід до практикування вирішення запропонованих задач здатен забезпечити формування необхідних компетентностей майбутніх слідчих, дізнавачів, оперативних працівників та працівників підрозділів превентивної діяльності Національної поліції, інших правоохоронних органів.

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

ТЕМА 1

ЗАКОН ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

1. У зошиті для практичних занять вкажіть такі статті КК України:
- 1) три статті Особливої частини КК з простою диспозицією;
 - 2) три статті Особливої частини КК з описовою диспозицією;
 - 3) три статті Особливої частини КК з бланкетною диспозицією;
 - 4) три статті Особливої частини КК з відсильною диспозицією;
 - 5) три статті Особливої частини КК зі змішаною (комбінованою) диспозицією;
 - 6) три статті Особливої частини КК з відносно визначеною санкцією, в якій вказана лише верхня межа покарання;
 - 7) три статті Особливої частини КК з відносно визначеною санкцією, в якій вказані верхня і нижня межі покарання;
 - 8) три статті Особливої частини КК з альтернативною санкцією;
 - 9) три статті Особливої частини КК з альтернативною санкцією, в якій вказані відносно визначений і абсолютно визначений види покарання;
 - 10) три статті Особливої частини КК з альтернативною санкцією, в якій вказані два або більше відносно визначених видів покарання.

2. Наведіть два положення кримінально-правового характеру:

- а) Конституції України;
- б) міжнародних договорів;
- в) рішень Конституційного Суду України.

Визначте, у чому полягає кримінально-правовий зміст наведених положень та як вони співвідносяться з відповідними положеннями КК України.

Розгляньте питання про можливість безпосереднього застосування зазначених положень під час розгляду конкретних кримінальних проваджень.

3. Антоненко з метою покататися верхи незаконно заволодів конем, який належав його сусіду Кондратенку. Проскакавши на коні декілька кілометрів, він покинув його на лузі. Слідчий прокуратури кваліфікував дії Антоненка за ч. 1 ст. 289 КК України як незаконне заволодіння транспортним засобом. При цьому, мотивуючи таке рішення, він пояснив, що хоч, згідно з приміткою до

ст. 286 КК України, коня не можна визнати транспортним засобом, однак дії Антоненка мають досить високий ступінь суспільної небезпеки, а з усіх статей КК України тільки ст. 289 передбачають відповідальність за діяння, подібне до того, що вчинив Антоненко.

Чи є рішення слідчого правильним? Обґрунтуйте відповідь.

4. Голова Соснівського районного суду м. Черкаси, Савчук, постановляючи вирок у кримінальному провадженні з обвинувачення Логвиненка в умисному знищенні чужого майна (ч. 1 ст. 194 КК України), мотивував його з посиланням на рекомендації, подані в науково-практичному коментарі до КК України. Крім того, він указав у цьому вирокі, що зазначене в науково-практичному коментарі до КК України тлумачення поняття «великий розмір», вжитого в ч. 1 ст. 194 КК України, є обов'язковим для використання всіма суддями Соснівського районного суду м. Черкаси.

Який вид тлумачення закону про кримінальну відповідальність здійснює суддя при розгляді конкретної справи? Які види тлумачення закону про кримінальну відповідальність за суб'єктом є загальнообов'язковими?

5. Миколайчук, щоб постріляти голубів, викрав із приватного спортивного стрілецького клубу нарізний карабін «JP Enterprises JP-15 16» і дві пачки патронів до нього. Його дії були кваліфіковані за ч. 1 ст. 262 КК. У суді захисник заперечував таку кваліфікацію, аргументуючи це тим, що буквальный текст ст. 262 КК нічого не говорить про крадіжку, просив суд про застосування ч. 1 ст. 185 КК, у якій передбачена відповідальність за крадіжку майна. Прокурор, заперечуючи цей аргумент захисника, вказував, що термін «викрадення», який використовується у ст. 262 КК, вміщує в себе крадіжку, тому дії Миколайчука кваліфіковано правильно.

Дайте відповіді на такі питання: яке тлумачення ст. 262 КК застосовує захисник? Які способи тлумачення ст. 262 КК застосовує прокурор? Яке вирішення питання слід вважати правильним?

6. У березні 2000 р. Пономаренко таємно викрав вузли, деталі та інше обладнання зернозбирального комбайна, який належав сільськогосподарському кооперативу. Вартість викраденого становила 8 тис. 720 грн. Органами досудового слідства його дії були кваліфіковані за ч. 4 ст. 81 КК 1960 р. як таємне викрадення колективного майна – крадіжка, вчинена у великих розмірах.

На момент розгляду справи в суді першої інстанції – в липні 2000 р. – збільшився показник розміру мінімальної заробітної плати – з 74 грн до 118 грн. Вважаючи, що розмір викраденого має бути обчислений за новим показником і, відповідно, вартість викраденого вже не буде відповідати змісту кваліфікуючої ознаки «великі розміри», Пономаренко заявив суду клопотання про перекваліфікацію його дій на ч. 1 ст. 81 КК 1960 р. Суд відмовив Пономаренку і засудив його за ч. 4 ст. 81 КК 1960 р.

Пономаренко подав апеляцію з аналогічним клопотанням, яка була розглянута апеляційним судом у жовтні 2001 р.

Ознайомтеся зі ст. 81 КК 1960 р. та приміткою до неї, а також зі ст. 185 КК 2001 р. та приміткою до неї.

Чи правильне рішення прийняв суд першої інстанції? Яке рішення мав прийняти апеляційний суд? Обґрунтуйте відповідь.

7. Леміш і Хоцький за вчинення хуліганства, пов'язаного з опором представнику влади (працівнику міліції), були засуджені 18 серпня 2001 р. за ч. 2 ст. 206 КК 1960 р. відповідно до 3 років позбавлення волі та до 2 років 6 місяців позбавлення волі. На вироку суду вони подали апеляцію з клопотанням зменшити їм міру покарання, яка була розглянута у вересні 2001 р.

Ознайомтеся зі ст. 206 КК 1960 р., ст. 296, 342 КК 2001 р. Яке рішення має прийняти апеляційний суд? Обґрунтуйте відповідь.

8. Стратійчук у серпні 2000 р. вчинив крадіжку автомобіля «Ланос», що належав Головченку (вартість автомобіля становила 25 тис. 800 грн). В обвинувальному висновку його дії були кваліфіковані за ч. 2 ст. 140 КК 1960 р. за ознакою «значна шкода потерпілому». На момент судового розгляду кримінальної справи набула чинності нова редакція ст. 215-3 КК 1960 р., яка передбачала відповідальність за незаконне заволодіння транспортним засобом із будь-якою метою, а на момент розгляду справи апеляційною інстанцією – КК 2001 р.

Варіант 1: Автомобіль належав колективному підприємству.

Варіант 2: Стратійчуком був викрадений автомобіль «Опель Омега» вартістю 112 тис. 300 грн, який належав державній установі. Ознайомтеся зі статтями 861, 140, 2153 КК 1960 р. та статтями 185, 289 КК 2001 р.

Як мали бути кваліфіковані судом першої інстанції та апеляційним судом дії Стратійчука? Обґрунтуйте відповідь.

ТЕМА 2

ЧИННІСТЬ ЗАКОНУ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ПРОСТОРІ ТА ЧАСІ

1. Громадянин Киргизії Карімов та громадянин білорусі Носов учинили розбійний напад на території Гомельської області республіки білорусь, після чого вирішили переховатися в одному із сіл Чернігівської області. Незаконно перетнувши державний кордон України, вони кілька днів переховувалися в домі двоюрідного брата Носова (громадянина України Колосова), якого Носов умовив приєднатися до спільного вчинення кримінальних правопорушень. Перейшовши на територію білорусі, Карімов, Носов та Колосов учинили розбійний напад, поєднаний з умисним убивством (Колосов убив свідка їх злочину). Після цього група повернулася до України. Через декілька днів Карімов, Носов та Колосов були затримані українськими правоохоронцями.

У чому полягає чинність закону про кримінальну відповідальність у просторі? Якими принципами вона визначається?

Аргументовано визначте, чи може застосовуватися КК України до кримінальних правопорушень, що були вчинені Карімовим, Носовим і Колосовим. Якими зі згаданих принципів при цьому слід керуватися?

2. Громадянин України Савченко працював монтажником на будівництві в республіці Польща. Під час виносу промислового сміття через необережність Савченка було смертельно поранено громадянина України Любченка, який також працював на цьому будівництві. Окружний суд м. Кельце Свентокшиського воєводства Республіки Польща засудив Савченка за вбивство через необережність, передбачене ст. 155 Кримінального кодексу Республіки Польща, і призначив йому покарання у виді одного року позбавлення волі. Після відбуття покарання в Польщі Савченко повернувся до України. Родичі Любченка, не погоджуючись із занадто м'яким, на їх думку, вироком Окружного суду м. Кельце, звернулися до Чернівецької обласної прокуратури зі скаргою, в якій просили притягнути Савченка до кримінальної відповідальності в Україні.

Чи можна притягти Савченка до відповідальності в Україні за вбивство через необережність, вчинене ним на території республіки Польща? Яке рішення має бути ухвалено Черніве-

цькою обласною прокуратурою щодо скарги родичів Любченка? Обґрунтуйте свою відповідь.

Чи можливо було передати Савченка для відбуття покарання в Україні за вироком, винесеним судом Республіки Польща?

3. Громадянин Молдови Дейнеко та громадянин України Вовчук, які були учасниками організованої злочинної групи, що діяла на території Молдови, вчинили на території м. Кишинів (Республіка Молдова) розбійний напад, після чого незаконно перетнули кордон України з Молдовою та кілька місяців проживали в м. Болград (Одеська область). Під час перетину кордону Вовчук та Дейнеко мали при собі вогнепальну зброю (пістолети ТТ та ПМ). На території України їх було затримано.

Визначте, за законом якої країни можна притягнути до кримінальної відповідальності Дейнеко та Вовчука? Які принципи чинності закону в просторі в цьому випадку слід застосувати? Розкрийте їх зміст.

Чи зміниться рішення, якщо в м. Кишинів Дейнеко і Вовчук учинили розбійний напад на підприємця – громадянина України?

4. Ніколаєв та Кутузов (громадяни білорусі), що були двоюрідними братами, отримали від нотаріуса на території України повідомлення, що у м. Харків помер їх дядько, й за заповітом вони є єдиними спадкоємцями приватного будинку, автомобіля та значної суми грошей. Вважаючи, що у випадку смерті Кутузова він залишиться єдиним спадкоємцем, Ніколаєв вирішив позбутися родича. Знаючи, що у Кутузова хворе серце, він додав у його термос із трав'яним чаєм, який той постійно вживав, сильнодіючу речовину. Ідучи автобусом «Мінськ-Харків», Кутузов, перебуваючи на території білорусі, випив дві склянки рідини з власного термосу. На території Харківської області в нього стався серцевий напад, який призвів до смерті. Ніколаєв прибув до Харкова та прийняв спадщину.

Звернувшись до Наукового-практичного коментаря КК України (або відповідного розділу підручника з Особливої частини кримінального права), з'ясуйте, коли умисне вбивство (ст. 115 КК України) вважається закінченим кримінальним правопорушенням. Яку територію в описаному випадку слід вважати місцем вчинення кримінального правопорушення?

Закон якої держави (України чи білорусі) може бути застосований до Ніколаєва?

5. З матеріалів, що надійшли від правоохоронних органів Чехії до України, відомо, що громадяни України Тополєв, Юшко та Філоненко, перебуваючи на території Чеської Республіки, вчинили шість розбійних нападів на громадян Чехії та України. Також доведено їх участь у вимаганні чужого майна та збуті наркотичних засобів і психотропних речовин. Місце перебування указаних громадян на території України відоме.

Чи можуть бути Тополєв, Юшко та Філоненко за вчинені ними в Чехії кримінальні правопорушення притягнені до кримінальної відповідальності в Україні? Якщо так, яким принципом чинності закону про кримінальну відповідальність у просторі слід керуватися?

Чи можна видати указаних громадян правоохоронним органам Чехії для їх притягнення до відповідальності?

6. Громадянина Румунії, 21-річного Штефанеско, було затримано за вчинення хуліганських дій, у ході яких він завдав тяжкі тілесні ушкодження громадянину України. Під час перевірки особи затриманого було встановлено, що Штефанеско є сином торгового представника Румунії в Україні. У зв'язку з цим він стверджував, що правоохоронні органи України не мають права ані затримати, ані притягти його до відповідальності, оскільки на нього розповсюджується дипломатична недоторканність.

Яке значення в кримінальному праві має дипломатична недоторканність? Які є її види? Чи підлягає Штефанеско кримінальній відповідальності за вчинені ним кримінальні правопорушення? Як слід вирішити справу?

Варіант 1: Чи зміниться рішення, якщо Штефанеско є співробітником представництва Міжнародного Червоного Хреста в Україні?

Варіант 2: Чи зміниться рішення, якщо Штефанеско вчинив умисне вбивство з хуліганських мотивів?

7. 15 червня 2020 р. Біленький, перебуваючи на посаді начальника сектору держзакупівель ДП «Зовнішторгвидав України», через мережу «Інтернет» умисно несанкціоновано змінив в оголошенні офіційного загальнодержавного вебпорталу «Державні закупівлі» інформацію стосовно дат та часу оприлюднення оголошення про заплановану закупівлю, чим вчинив кримінальне правопорушення – несанкціонована зміна інформації, яка оброблюється в комп'ютерній мережі, особою, яка має право доступу до неї, передбачене ч. 1 ст. 362 КК. 20 червня 2020 р. зазначене кримінальне правопорушення було

виявлено, і стосовно Біленького було порушено кримінальну справу. Під час проведення досудового слідства Біленький добровільно визнав свою провину, активно сприяв розкриттю кримінального правопорушення та повністю відшкодував збитки, завдані організаторам і учасникам державних закупівель. 10 липня 2020 р. адвокат звернувся до прокурора Шурпи, який здійснював процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, із клопотанням про звільнення Біленького від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям. Раніше Біленький до кримінальної відповідальності не притягався. З посади його було звільнено, але, оскільки він завжди сумлінно ставився до виконання своїх службових обов'язків, керівництво «Зовнішторгвидав України» надало Біленькому позитивну характеристику і також клопоталося про звільнення його від кримінальної відповідальності. Проте прокурор Шурпа відмовився задовольнити клопотання, вказавши, що 1 липня 2020 р. набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» від 22 листопада 2018 р. № 2617-VIII, яким було змінено санкцію ч. 1 ст. 362 КК: раніше це правопорушення каралося штрафом від шестисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, а зараз – штрафом від двох тисяч до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років. Як пояснив Шурпа, на момент розгляду клопотання відповідно до ст. 12 КК кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 362 КК, є нетяжким умисним злочином, і через це у нього немає підстав клопотатися про звільнення Біленького від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям.

Ознайомтеся з положеннями ст. 12 «Класифікація кримінальних правопорушень» і ст. 45 «Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям» КК України. Чи правильно обґрунтував свою відмову прокурор?

Що таке чинність закону про кримінальну відповідальність у часі? Якими правилами (принципами) визначається чинність кримінального закону в часі? Відповідно до якого закону (часу вчинення кримінального правопорушення чи часу розгляду справи судом) Біленькому має бути призначене покарання за вчинене ним кримінальне правопорушення? Чи може до Біленького бути застосовано звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям? Яке максимальне покарання може бути йому призначено?

8. Громадянка України Шевченко та її чоловік – громадянин Грузії Рікадзе, перебуваючи на грузинському морському лайнері, викрали речі в пасажирів. Перший раз це відбулося під час стоянки судна в порту України, другий – у відкритому морі і третій – в порту Туреччини.

У чому полягає чинність закону про кримінальну відповідальність у просторі? Якими принципами вона визначається? Аргументовано визначте, чи може застосовуватися КК України до кримінальних правопорушень, що були вчинені Шевченко та Рікадзе. Які принципи визначають можливість притягнення цих осіб до кримінальної відповідальності?

9. Перебуваючи на посаді директора ПрАТ «Добродія», Піддубний у період із січня 2019 р. до липня 2019 р. здійснив ухилення від сплати податків на суму 2 млн 500 тис. грн, що в 2 тис. 602 рази перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян (у 2019 р. неоподаткований мінімум доходів громадян становив 960 грн 50 коп.). Коли справа розглядалася в суді, набрав чинності Закон України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо зменшення тиску на бізнес» від 18 вересня 2019 р. № 101-IX, яким було змінено текст примітки до ст. 212 КК: стара редакція: «Під значним розміром коштів слід розуміти суми податків, зборів і інших обов'язкових платежів, які в тисячу і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян, під великим розміром коштів слід розуміти суми податків, зборів і інших обов'язкових платежів, які в три тисячі і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян, під особливо великим розміром коштів слід розуміти суми податків, зборів, інших обов'язкових платежів, які в п'ять тисяч і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян»; нова редакція: «Під значним розміром коштів слід розуміти суми податків, зборів і інших обов'язкових платежів, які в три тисячі і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян, під великим розміром коштів слід розуміти суми податків, зборів і інших обов'язкових платежів, які в п'ять тисяч і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян, під особливо великим розміром коштів слід розуміти суми податків, зборів, інших обов'язкових платежів, які в п'ять тисяч і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян, під особливо великим розміром коштів слід розуміти суми податків, зборів, інших обов'язкових платежів, які в

сім тисяч і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян».

Ознайомтеся з текстом ст. 212 КК України. Чи вплине внесення змін до примітки до ст. 212 КК на кримінально-правову оцінку діянь, учинених Піддубним?

Що таке чинність закону про кримінальну відповідальність у часі? Відповідно до якого закону (часу вчинення кримінального правопорушення чи часу розгляду справи судом) має бути прийняте рішення про притягнення Піддубного до кримінальної відповідальності за ухилення від сплати податків? Якщо на час набуття чинності змін до примітки до ст. 212 КК України Піддубного вже було засуджено до штрафу у розмірі 1 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, чи наявні підстави для перегляду вироку суду?

10. Троє громадян республіки білорусь, проживаючи в Києві, виїжджали до Грузії, Азербайджану та Вірменії, де отримували кримінально протиправним шляхом вогнепальну зброю та наркотичні засоби. Під час продажу партії зброї (п'яти пістолетів «ПМ» і трьох автоматів «АК-74») та наркотиків вони були затримані у Харкові.

Якими принципами слід керуватися при притягненні цих осіб до відповідальності? Кримінальний закон якої держави має бути застосований?

11. Громадянин України Єрмолаєнко заснував та керував інтернет-сайтом «торрент-трекер Thebesttorrent», який був розміщений на сервері, що знаходиться в Індії. За допомогою цього сайту користувачі мали змогу безкоштовно без згоди правовласника скачати файли з кінофільмами, розміщені на цьому сайті. Загальна вартість кінофільмів, розміщених на «торрент-трекері Thebesttorrent», становила 1 млрд дол. США. Як адміністратор «торрент-трекеру» Єрмолаєнко щомісяця отримував тисячі доларів доходів від реклами. До МВС України звернулися із запитом правоохоронні органи США, які вказали на незаконні дії Єрмолаєнка. Завдяки спільним діям Національної поліції України і правоохоронних органів США було встановлено місцезнаходження Єрмолаєнка – м. Харків. Після затримання Єрмолаєнка Офіс прокуратури штату Каліфорнія, США звернувся до прокуратури України із запитом про його видачу, посилаючись на те, що більшість ком-

паній, які постраждали від незаконної діяльності Єрмолаєнка, знаходилися в штаті Каліфорнія, США.

Якими принципами дії закону про кримінальну відповідальність у просторі слід керуватися при притягненні Єрмолаєнка до відповідальності? Чи має Єрмолаєнко бути виданий США для притягнення до кримінальної відповідальності? Обґрунтуйте свою відповідь.

ТЕМА 3

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА ЙОГО ВИДИ

1. А. серед ночі розбудив свого приятеля Б. і запросив його до себе додому, де, пригощаючи спиртом, розповів, що з приміщення лікарні викрав спирт та ноутбук. Б. запропонував повернути викрадене, і до світанку вони віднесли в лікарню ноутбук, а спирт випили.

Наступного дня, йдучи до А., Б. зустрів слідчого, який перед цим оглядав місце події в лікарні. На запитання слідчого про походження його сп'яніння Б. відповів, що пив викрадений з лікарні спирт, і пообіцяв прийти до відділку поліції і розповісти про обставини вчинення кримінального правопорушення та назвати винного. Наступного дня Б. прийшов і повідомив, що це правопорушення вчинив А.

Чи є дії Б. кримінально протиправними?

2. А. заподіяв В. непоправне знівечення обличчя. В. було зроблено пластичну операцію, внаслідок якої знівечення обличчя було усунено. Однак після операції рана на обличчі В. загоювалася протягом 10 днів.

Як слід кваліфікувати дії А.?

А. продав Б. автомобіль за 2 тис. доларів США, з яких Б. заплатив 500 дол. одразу, а решту пообіцяв віддати через 10 днів, але не зміг цього зробити, оскільки гроші у нього вкрали. А. протягом двох місяців вимагав від Б. повернути борг, погрожував побити і забрати автомобіль. Через два місяці після продажу автомобіля А. зі своїм знайомим В. прийшов до Б., який ремонтував у гаражі автомобіль, з вимогою повернути борг, але останній пообіцяв зробити це пізніше. Тоді А. і В. побили Б., заподіявши йому середньої тяжкості тілесні ушкодження, і забрали автомобіль.

Якою має бути кримінально-правова оцінка дій А. і В.?

3. М., повертаючись у стані сп'яніння опівночі додому, очікував на зупинці автобус, якого тривалий час не було. М. вийшов на проїзну частину дороги, щоб подивитись, чи не їде автобус. Цієї миті до зупинки підїхали на автомобілі працівники патрульної поліції Г. і У. Побачивши їх, М. втік і заховався в кущах.

У. наздогнав М., схопив його за руку і запропонував їхати з ними до відділку поліції. М. відмовився і вчинив опір, але працівники

поліції посадили його в авто і повезли до відділку поліції. По дорозі М. продовжував чинити опір працівникам поліції, погрожував «розрахуватися» з ними. М. засуджено за опір працівникам правоохоронного органу під час виконання ними службових обов'язків.

Дайте кримінально-правову оцінку діям.

4. М. двічі вступав до політехнічного інституту, але не проходив за конкурсом. Серед абітурієнтів ходили чутки, що, незважаючи на відсутність у правилах прийому пільг абітурієнтам-спортсменам, приймальна комісія фактично надає їм перевагу. Бажаючи навчатися у даному навчальному закладі, М. частково підробив видану йому за місцем роботи характеристику, додрукувавши рядок про те, що він має 1-й спортивний розряд із волейболу. Цю характеристику разом з іншими документами він подав до політехнічного інституту, успішно склав іспити і був зарахований до складу студентів.

Дайте кримінально-правову оцінку діям М.

5. Збираючи гриби у лісі, П. кинув у річку недопалок цигарки. Поверхня води спалахнула, полум'я поширилося на кілька кілометрів і знищило у двох селах мости та трактор японського виробництва. Сам П. дістав тяжкі опіки. Річка горіла протягом п'яти годин, оскільки в неї потрапило 4 тис. м³ пального внаслідок пошкодження труби нафтопроводу при проведенні будівельних робіт. Керівники робіт не сповістили населення про можливі наслідки.

Дайте кримінально-правову оцінку діям.

6. Є. у раптовому приступі ревнощів, навівши собі, що дружина його зраджує, вирішив позбутися суперника своєрідним способом. Під загрозою вбити свою 5-річну доньку ревнивець поставив вимогу, щоб залицяльника дружини привели до нього на квартиру. Дружина умовляла відпустити дівчинку, також це робили працівники поліції, сусіди. Врешті Є. випустив доньку з дому.

Чи підлягає Є. кримінальній відповідальності?

7. М., перебуваючи у стані сп'яніння, вирішив покінчити життя самогубством. Для досягнення цієї мети він викрав пустий автобус і на значній швидкості спрямував його на товсте дерево. Внаслідок цього М. дістав тяжке тілесне ушкодження, пошкодив автобус, заподіявши автопідприємству значні матеріальні збитки.

Дайте кримінально-правову оцінку діям М.

8. М. дізнався, що С. збирає гроші для придбання автомашини і зберігає їх удома. Своєму приятелеві М. сказав, що збирається їх вкрасти. Через два дні М. і його приятель посварилися й останній сповістив про намір М. національній поліції України.

Дайте кримінально-правову оцінку діям М.

9. А. був свідком того, як Б. у лісі зґвалтував жінку, що збирала гриби. Про це правопорушення А. нікуди не повідомив.

Дайте кримінально-правову оцінку діям А.

10. Сторож Г. недбало виконував свої обов'язки з охорони будівельного складу сільськогосподарського кооперативу, під час чергування часто спав, відлучався з об'єкта. Цим скористався З., який викрав зі складу будівельні матеріали на суму 195 грн.

Дайте кримінально-правову оцінку діям Г. та З.

11. Г., висококваліфікований слюсар-інструментальник і amator-художник, на робочому місці виготовив ніж, прикрасивши його граверними зображеннями тропічних звірів і рослин. Він постійно носив його при собі й завжди показував новим знайомим, демонструючи свою майстерність. Черговим новим знайомим виявився співробітник поліції, який ножа у Г. вилучив. Г. засуджено за незаконне носіння фінського ножа. Він оскаржив вирок, вважаючи свої дії не кримінально караними, оскільки носив ножа не з метою застосування, а як предмет мистецтва, створений власними руками.

Дайте кримінально-правову оцінку діям Г.

12. Ц. подав заяву до прокуратури з проханням встановити, ким підроблено його підпис у відомості на зарплату, оскільки грошей у сумі 240 грн він не одержав. Досудовим слідством було встановлено, що Ц. навмисно спотворив свій підпис, щоб ще раз одержати заробітну плату.

Дайте кримінально-правову оцінку діям Ц.

13. З. недбало зберігав вдома рушницю. Вона висіла на стіні на видному місці, невисоко від підлоги. Залишаючи квартиру, З. не завжди замикав двері своєї кімнати. Одного разу, коли З. не було вдома, син його сусідів, 15-річний М., увійшов до незамкненої кімнати, зняв рушницю зі стіни і вийшов з нею у двір, де було багато дітей. Бажаючи попустувати і не знаючи, що рушниця заряджена,

М. крикнув: «Стій, руки вгору!» і натиснув на гачок. Пролунав постріл, яким було вбито 6-річну дівчинку.

Дайте кримінально-правову оцінку діям З. та М.

14. Незаконно репресований у 1937 р. як ворог народу Д. після повернення з тюрми придбав собі та кожному членові сім'ї одноразові ампули з ціаністим калієм (сильнодіюча отрута), щоб «убезпечитись» від майбутніх репресій. Згодом ці ампули перейшли до онуків, у одного з яких таку ампулу було виявлено в лікарні, куди його доставили після автомобільної аварії. Онук пояснив, що ця ампула – це єдина річ на згадку про діда, яка стала його талісманом, а тому він з нею ніколи не розлучається.

Дайте кримінально-правову оцінку діям.

15. Р. дуже кохав свою дружину, а тому вибачав їй систематичні зради. Кожного разу прохав лише, щоб це було востаннє, оскільки наступної зради він уже не витримає – покінчить життя самогубством, а її за це притягнуть до кримінальної відповідальності. Дружина завжди заспокоювала Р., говорячи, що найбільше кохає лише його, а інших чоловіків кохає значно менше, що, врешті-решт, він має звикнути до цього та навіть погодитися з тим, що його дружина подобається багатьом. Коли згодом Р. застав вдома дружину з коханцем, то схопив ніж і вбив спочатку коханця, а потім і себе.

Дайте кримінально-правову оцінку діям Р.

16. Р., від'їжджаючи у тривале відрядження, дав своєму другу Л. на зберігання тридцять акцій на пред'явника одного із банків. За цими акціями Л. отримав річні дивіденди і привласнив їх. Самі ж акції віддав Р., коли той повернувся з відрядження.

Чи є дії Л. кримінально-протиправними?

17. Б., який відбував покарання за крадіжку чужого майна, щойно звільнився з місць позбавлення волі й повертався додому потягом. На одній зі станцій до вагона зайшла жінка з корзиною свіжих огірків, які вона везла на ринок. Б. таємно викрав три огірки. Його було засуджено за крадіжку чужого майна. Б. оскаржив вирок, посилаючись на те, що його дії лише формально містять ознаки крадіжки. Апеляційний суд відмовив у задоволенні скарги, оскільки Б. має непогашену судимість за тотожний злочин.

Дайте кримінально-правову оцінку діям.

18. Х., стоячи біля дверей автобуса, обережно притискала до себе поліетиленовий пакет, в якому везла на аналіз сечу та кал. Коли двері розчинились, І., що стояв поруч, миттю вихопив у неї пакет і втік.

Якою має бути кримінально-правова оцінка дій І.?

19. Перебуваючи в квартирі Х. за викликом, дільничний лікар Р. упізнав викрадений у нього місяць тому разом з іншими речами ноутбук (на дорогі речі він наносив малопомітні особливі позначки). Р. помістив Х., у якого було хворе серце, до лікарні, а потім таємно проник до його квартири і взяв свій ноутбук.

Дайте кримінально-правову оцінку діям Р.

20. Ш. продав С. ноутбук, гроші за який той мав віддати відразу після отримання спадщини. Та після одержання спадщини С. грошей не віддавав. Тоді Ш. почав вимагати їх під погрозою побити малолітніх дітей С. Оскільки і це не вплинуло, то наступного разу Ш. зв'язав С. в його квартирі, відшукав у потаємному місці сховані гроші й вилучив стільки, скільки йому був винен С.

Чи є дії Ш. кримінально-протиправними?

21. Касир банку М., видаючи гроші К., переплутав пачки купюр і фактично видав суму грошей в 10 разів більшу, ніж було потрібно. К. привласнив зайві гроші.

Якою має бути кримінально-правова оцінка дій К.?

22. Н. вночі заліз до чужого хліва і вкрав двох кролів вартістю 196 грн. Його було засуджено за крадіжку чужого майна. Н. оскаржив вирок, наполягаючи на закритті справи за відсутністю в його діях складу кримінального правопорушення. Апеляційний суд відхилив скаргу, посиляючись на значний розмір заподіяної Н. шкоди.

Дайте кримінально-правову оцінку діям.

23. Медсестри лікарні К., О. і Ц. за своєю ініціативою вводили різні препарати безнадійно хворим похилого віку, щоб ті «помирали спокійною смертю і не зазнавали зайвих страждань» та щоб не мати зайвих клопотів з майже безпомічними людьми.

Чи є дії медсестер кримінально-протиправними?

ТЕМА 4

ОБ'ЄКТ ТА ПРЕДМЕТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

1. Під час спільного розпивання спиртних напоїв між громадянами Козловим та Теплюком відбулась сварка, в процесі якої Козлов почав наносити Теплюку численні удари руками і ногами по різним частинам тіла, а після того, як той утратив свідомість, наніс п'ятнадцять ножових поранень (останній – в ділянку серця), в результаті чого наступила смерть Теплюка.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Визначте родовий і безпосередній об'єкти вчиненого кримінального правопорушення.

2. Вночі 30 грудня Долгов зрубав дві ялинки, що росли на шкільному подвір'ї, і продав їх наступного дня незнайомим особам. Ознайомтесь з положеннями розділів VI та VII Особливої частини КК України та постанови Пленуму Верховного Суду України від 10 грудня 2004 р. № 17 «Про судову практику у справах про злочини та інші правопорушення проти довкілля».

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. З'ясуйте, що є об'єктом та предметом цього кримінального правопорушення.

3. Костюк із корисливих мотивів, з метою викрадення чужого майна, через пожежну драбину проник усередину службового кабінету приватного підприємця Носова, звідки таємно викрав майно, що йому не належить, на загальну суму 2 тис. 680 грн, а також викрав нагородний пістолет ТТ (який, за висновком балістичної експертизи, є військовою нарізною вогнепальною зброєю, придатною до стрільби) та 75 набоїв до вказаного пістолета.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Яким суспільним відносинам було заподіяно шкоду? Визначте родовий та безпосередній об'єкт і предмет даного кримінального правопорушення.

4. Державний виконавець Дмитренко, виконуючи рішення суду, прибув до офісу фірми ТОВ «Хвиля» для опису та накладення арешту на майно, що належить ТОВ. Директор ТОВ з метою приховування майна передав Дмитренко 5 тис. грн, щоб той не врахував

в описаному майні комп'ютерну та копіювально-розмножувальну техніку, яка перебувала на цей час в офісі.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Визначте, що є об'єктом та предметом вчиненого кримінального правопорушення. Обґрунтуйте свою відповідь.

5. Трифонов виготовив 10 підроблених купюр номіналом у 200 грн. Однією з них він розрахувався в магазині за продукти харчування.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Визначте, що є предметом кримінального правопорушення в цьому випадку. Обґрунтуйте свою відповідь.

6. Попов, діючи умисно, без відповідного дозволу, виданого уповноваженим органом, учинив власною бензопилою марки «ORION» незаконну порубку п'яти сиророслих дерев породи «ялинка», загальною кубомасою 7,48 м. куб., в результаті чого державі було заподіяно майнову шкоду на суму 28 тис. 148 грн.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Визначте, що є об'єктом та предметом вчиненого кримінального правопорушення. Чим предмет відрізняється від об'єкта кримінального правопорушення?

7. Полюк з 23 год. 00 хв до 01 год. 20 хв, будучи в стані алкогольного сп'яніння, з хуліганських спонукань, діючи умисно та цілеспрямовано, перебуваючи біля квартири – приватної власності Олешка, з особливою зухвалістю, грубо порушуючи громадський порядок з мотивів явної неповаги до суспільства, висловлювався нецензурною лайкою, ображав і погрожував фізичною розправою Олешку, при цьому він облив мастилом двері, пошкодив оббивку дверей. На зауваження сусіда – Зикова припинити хуліганські дії Полюк не реагував та завдав йому два удари по голові, подряпав обличчя, спричинивши тілесні ушкодження, які, згідно з висновком судово-медичної експертизи, належать до легких тілесних ушкоджень. Своїми діями Полюк зірвав відпочинок усіх мешканців під'їзду.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Визначте родовий та безпосередній об'єкти описаного кримінального правопорушення. Вкажіть, як співвідносяться основний та додатковий об'єкти в даному конкретному випадку.

8. Багіров, Андрущенко та Прокопенко об'єднались у стійке об'єднання з метою вчинення корисливих кримінальних правопорушень. Для заволодіння вогнепальною зброєю Багіров спланував напад на працівника поліції Давидова. З цією метою Багіров, Андрущенко й Прокопенко напали ввечері на Давидова. Андрущенко вдарив поліцейського кастетом по голові, а Багіров забрав його табельну зброю (пістолет). Через два тижні банда вчинила напад на пункт обміну валюти, в ході якого Прокопенко з пістолета поранив охоронця. Під час нападу було викрадено 23 тис. грн.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Що таке предмет кримінального правопорушення? Визначте, що є предметом кримінальних правопорушень, учинених Багіровим, Андрущенко та Прокопенко? Чим відрізняється предмет кримінального правопорушення від знарядь та засобів його вчинення?

9. Кудашов, Леоненко та Назаров об'єднались у групу для вчинення розбійних нападів з метою заволодіння чужим майном. При цьому до потерпілих застосовували фізичне та психічне насильство (зв'язували руки та ноги, здавлювали шию, використовували електрострум для спричинення опіків, погрожували вбивством, застосовували предмети, за зовнішніми ознаками схожі на ножі, тощо).

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Визначте об'єкт даного кримінального правопорушення. Охарактеризуйте види безпосереднього об'єкта. Розкрийте зміст кожного з них.

ТЕМА 5

ОБ'ЄКТИВНА СТОРОНА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

1. Користуючись Кримінальним кодексом України, **визначте** п'ять статей (з посиланням на відповідні їх частини) Особливої частини, в яких закріплено ознаки складів кримінальних правопорушень, що вчиняються тільки шляхом бездіяльності.

Що таке суспільно небезпечна бездіяльність? Які умови кримінальної відповідальності за бездіяльність?

2. Користуючись Кримінальним кодексом України, **визначте** три статті (з посиланням на відповідні їх частини) Особливої частини, в яких ознаки складу кримінального правопорушення передбачають можливість вчинення суспільно небезпечного діяння як шляхом дії, так і шляхом бездіяльності. Відповідь аргументуйте.

Що таке суспільно небезпечна дія? Назвіть ознаки суспільно небезпечної дії. Чим відрізняється суспільно небезпечна дія від суспільно небезпечної бездіяльності?

3. **Знайдіть** три статті (з посиланням на відповідні їх частини) Особливої частини Кримінального кодексу України, в яких передбачені склади кримінальних правопорушень, обов'язковою ознакою яких є місце вчинення кримінального правопорушення.

Що таке місце вчинення кримінального правопорушення? Де вважається вчиненням кримінальне правопорушення, якщо воно вчиняється у співучасті кількома особами, які діють в різних місцях?

4. Користуючись Кримінальним кодексом України, **визначте** три статті (з посиланням на відповідні їх частини) Особливої частини, в яких передбачені склади кримінальних правопорушень, обов'язковою ознакою яких є час вчинення кримінального правопорушення.

Що слід розуміти під часом вчинення кримінального правопорушення? Як визначити час вчинення триваючого та продовжуваного кримінального правопорушення?

5. **Знайдіть** п'ять статей (з посиланням на відповідні їх частини) Особливої частини Кримінального кодексу України, в яких передбачені склади кримінальних правопорушень, обов'язковою ознакою яких є суспільно небезпечні наслідки. Відповідь аргументуйте.

Що таке суспільно небезпечні наслідки як об'єктивна ознака складу кримінального правопорушення? Які види суспільно небезпечних наслідків вам відомі? Опишіть їх із використанням методу класифікації. Наведіть приклади за кожним із їх видів із посиланням на відповідні статті Особливої частини Кримінального кодексу України.

6. **Знайдіть** по три статті Особливої частини Кримінального кодексу України, в яких передбачені склади кримінальних правопорушень, ознакою яких є: а) прямий безпосередній причинний зв'язок між суспільно небезпечним діянням і суспільно небезпечними наслідками; б) опосередкований причинний зв'язок між суспільно небезпечним діянням і суспільно небезпечними наслідками. Відповідь аргументуйте.

Що таке причинний зв'язок між суспільно небезпечним діянням і суспільно небезпечними наслідками та які види причинних зв'язків виділяються в кримінальному праві?

Змоделюйте (ідеальна модель) ситуацію вчинення кримінального правопорушення, ознакою юридичного складу якого є причинний зв'язок за наявності особливих умов на боці потерпілого.

7. **Знайдіть** по дві статті Особливої частини Кримінального кодексу України, в яких передбачені склади кримінальних правопорушень, ознакою яких є: а) спосіб вчинення кримінального правопорушення; б) знаряддя вчинення кримінального правопорушення; в) засоби вчинення кримінального правопорушення; г) обстановка вчинення кримінального правопорушення. Відповідь аргументуйте.

Що таке спосіб вчинення кримінального правопорушення? Чи відрізняються знаряддя від засобів вчинення кримінального правопорушення? Що слід розуміти під обстановкою вчинення кримінального правопорушення?

У яких випадках місце, час, спосіб, знаряддя, засоби вчинення кримінального правопорушення є обов'язковими ознаками його юридичного складу?

8. Ознайомтеся зі змістом п. 5 ч. 2 ст. 115 Кримінального кодексу України. **З'ясуйте** та обґрунтуйте, чи є склад цього кримінального правопорушення матеріальним. Чи може він бути формальним? **Охарактеризуйте** суспільно небезпечне діяння та суспільно небезпечні наслідки цього кримінального правопорушення.

Якими можуть бути причинні зв'язки при вчиненні цього кримінального правопорушення? Наведіть приклади варіацій.

Чи є спосіб вчинення кримінального правопорушення, передбаченого п. 5 ч. 2 ст. 115 КК України, обов'язковою ознакою його юридичного складу?

Відповідь обґрунтуйте.

9. Варенуха та Римський, діючи за попередньою змовою, вночі зламали двері на складі, який орендував приватний підприємець Лиходєєв, та викрали майно (п'ять ноутбуків, три планшети фірми «Apple»), загальною вартістю 278 тис. грн.

Визначте, у якій формі проявилось суспільно небезпечне діяння та які його ознаки? Ознайомтеся зі ст. 185 КК України та з'ясуйте, який за конструкцією склад кримінального правопорушення, вчиненого Варенухою та Римським? Охарактеризуйте суспільно небезпечні наслідки, які настали в результаті вчинення ними описаного кримінального правопорушення.

10. 29 жовтня 2020 р. громадянин Воланд домовився із громадянином Босим про оплатне виконання робіт із розбирання старої будівлі, що належала Босому. Після цього, маючи умисел щодо експлуатації дитини, а саме громадянина Абакумова 05 грудня 2010 р.н., та розуміючи, що він є неповнолітнім, без належної оплати з метою отримання прибутку Воланд залучив Абакумова до шкідливих та важких умов праці щодо розбирання старої будівлі. При цьому Воланд не забезпечив потерпілого Абакумова індивідуальними засобами захисту, не оплатив у цей день йому працю та залишив близько 15 год. 30 хв цього ж дня Абакумова самого розбирати будівлю, внаслідок чого стався обвал стелі та стіни будівлі, а потерпілий отримав тяжкі тілесні ушкодження.

Визначте об'єкти кримінальних правопорушень, яким заподіяно шкоду в описаній ситуації. З'ясуйте, у якій формі проявилось суспільно небезпечне діяння та в чому полягають суспільно небезпечні наслідки? Охарактеризуйте причинний зв'язок, що мав при цьому місце.

11. Карамазов, будучи зареєстрованим як фізична особа-підприємець, займаючись господарською діяльністю, пов'язаною з реалізацією хлібобулочних виробів, у період часу з 12 липня 2020 р. до сьогодні умисно, у власних корисливих цілях, не виконує рішення господарського суду Дніпропетровської області від 23 червня 2020 р. у справі № 27/5005/6413/2011 за позовом Дніпродзержинської міської ради, яке набрало законної сили 12 липня 2020 р., згідно з яким він зобов'язаний повернути Дніпродзержинській міській раді з приведенням у придатний для використання стан земельну ділянку, розташовану по вул. Дальній (в районі СШ № 34) у м. Дніпро-дзержинськ Дніпропетровської області, площею 0,0026 га, яка використовується фізичною особою-підприємцем Карамазовим згідно з рішенням Дніпродзержинської міської ради від 14 вересня 2008 р. № 252-14/V.

Ознайомтеся зі змістом ст. 382 КК України. З'ясуйте форму суспільно небезпечного діяння як об'єктивної ознаки складу вчиненого Карамазовим кримінального правопорушення. Яким за конструкцією є склад цього кримінального правопорушення? Чи є час обов'язковою його ознакою? Відповідь обґрунтуйте.

12. Молодший інспектор відділу нагляду і безпеки Миколаївської виправної колонії № 50 Чічков не здійснив нічної перевірки з 29 грудня 2020 р. на 30 грудня 2020 р. та ранішньої перевірки 30 грудня 2020 р. на спальних місцях дільниці соціальної реабілітації Миколаївської в иправної колонії № 50, всупереч розпорядку дня для засуджених, унаслідок чого двоє з них здійснили втечу з місць позбавлення волі, їх відсутність була виявлена лише о 08 год. 50 хв, що унеможливило їх затримання по «гарячих» слідах.

Ознайомтеся зі змістом ст. 393 КК України. З'ясуйте форму суспільно небезпечного діяння, вчиненого Чічковим. Чи є суспільно небезпечні наслідки обов'язковою ознакою вчиненого ним кримінального правопорушення? Назвіть та охарактеризуйте всі обов'язкові ознаки об'єктивної сторони вчиненого Чічковим кримінального правопорушення.

13. Наприкінці березня 2021 р. виконуючий обов'язки начальника Маріупольського виправного центру № 138 Мишкін, дізнавшись про бажання одного із засуджених достроково звільнитися від відбування покарання та усвідомлюючи наявність у нього достатніх повноважень для впливу на прийняття необхідного для цього рішення шляхом збору, підготовки та затвердження відповідних документів, вирішив одержати від нього неправомірну

вигоду в сумі 500 дол. США, для чого запропонував засудженому відповідну схему, що включала оскарження прокурору рішення адміністративної комісії МВЦ-138 з розгляду матеріалів про умовно-дострокове звільнення від 30 грудня 2020 р. про відмову в поданні до суду матеріалів про його дострокове звільнення, а також прохання надати йому авансом 500 дол. США.

Чи вчинив Мишкін кримінальне правопорушення? Якщо так – визначте його основний безпосередній об'єкт. У чому виявилось суспільно небезпечне діяння та в якій формі?

14. Верховцева, обіймаючи посаду голови ЖКГ «Джерельце» Карлівської сільської ради Каховського району Херсонської області, в період з 02 червня 2019 р. до 18 серпня 2020 р., неналежно виконуючи свої службові обов'язки, не оформила для ЖКГ «Джерельце» дозвіл на спеціальне водокористування, що призвело до незаконного видобування корисних копалин загальнодержавного значення – підземних вод, унаслідок чого спричинено тяжких наслідків у виді матеріальних збитків на суму 487 тис. 085 грн 34 коп.

Визначте об'єкт вчиненого кримінального правопорушення, а також форму суспільно небезпечного діяння. Охарактеризуйте суспільно небезпечні наслідки.

15. Суддя Жовтневого районного суду міста Кривий Ріг Дніпропетровської області Рогожин повідомив, що 11 січня 2021 р. невідомий чоловік у дворі житлового будинку під вікнами квартири судді вчинив підпал автомобіля, який належить дружині судді. Суддя додав до повідомлення роздруківки з інтернет-сайтів із коментарями щодо фізичної розправи над суддею та членами його родини, в тому числі із закликами «спалити разом із машиною», які були розміщені за два дні до підпалу вказаного автомобіля. 14 січня 2021 р. на особистий мобільний номер телефону судді надійшли смс-повідомлення з образами на адресу судді та погрозами щодо продовження протиправних дій, спрямованих на розправу над суддею та членами його родини.

Ознайомтеся зі змістом ст. 377 КК України. З'ясуйте та охарактеризуйте форму суспільно небезпечного діяння, описаного у фабулі задачі. Визначте характер суспільно небезпечних наслідків та вид причинного зв'язку.

16. 30 травня 2021 р. Барашкова, використовуючи 2-х своїх малолітніх дітей, вчинила крадіжку в приміщенні магазину «Продук-

ти 983» ТОВ «АТБ-Маркет», що знаходиться за адресою: вул. Першотравнева, 3-а, смт. Рокитне Київської обл. Переконавшись, що за її діями ніхто не спостерігає, Барашкова надавала вказівки своїм малолітнім дітям щодо викрадення різних речей із магазину. Останні, виконуючи вказівку своєї матері, таємно взяли з полиць та заховали в кишенях свого одягу побутові товари та харчові продукти на загальну суму 2 тис. 119 грн 90 коп. та, пройшовши повз касу, залишили приміщення магазину.

Які кримінальні правопорушення в цьому випадку було скоєно? Дайте характеристику обов'язкових та факультативних ознак об'єктивної сторони їх юридичних складів.

17. Кареніна, перебуваючи на посаді листоноші Диканьківського відділу поштового зв'язку Диканського району Полтавської області і будучи матеріально відповідальною особою, у березні 2021 р. отримала кошти на виплату пенсій жителям с. Диканька. Усвідомлюючи протиправність своїх дій, умисно, шляхом підробки документів у відомостях на виплату пенсій № 16/7414 та № 18/7414, Кареніна підробила підписи громадян Смердякова і Мишкіна, жителів с. Диканька, та заволоділа коштами в сумі 6 тис. 720 грн 72 коп., які використала для власних потреб.

Які кримінальні правопорушення в цьому випадку було скоєно? Дайте характеристику обов'язкових та факультативних ознак об'єктивної сторони їх юридичних складів.

18. 28 квітня 2021 р., близько 01 год. 30 хв, Вронський, знаходячись біля торгового кіоску «Київські полуфабрикати "Полісся"», розташованого біля буд. № 11 по вул. Орджонікідзе в м. Запоріжжя, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, діючи умисно, прагнучи помститися поліцейському, який раніше його притягав до відповідальності за хуліганські дії, плеснув з пластикової склянки окропом в обличчя патрульного поліцейського Ковтуна, який перебував при виконанні службових обов'язків, спричинивши йому легкі тілесні ушкодження, що потягнули за собою короткостроковий розлад здоров'я.

Ознайомтеся зі змістом ст. 345 КК України. Охарактеризуйте суспільно небезпечне діяння, суспільно небезпечні наслідки та причинний зв'язок у вчиненому Вронським кримінальному правопорушенні. Чи мають у цьому випадку юридичне значення засоби вчинення кримінального правопорушення? Відповідь обґрунтуйте.

ТЕМА 6

ОСОБА, ЯКА ПІДЛЯГАЄ КРИМІНАЛЬНІЙ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ (СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ)

1. **Укажіть** щонайменше 7 (сім) статей КК України, в яких суб'єктами кримінального правопорушення передбачено осіб, які досягли 14-річного віку. Що саме покладено в основу зниження віку притягнення до кримінальної відповідальності?

2. **Укажіть** щонайменше 7 (сім) статей, у яких підстава кримінальної відповідальності пов'язується з досягненням винним саме 18-річного і більше віку. Що саме покладено в основу підвищення віку притягнення до кримінальної відповідальності?

3. **Укажіть** щонайменше 7 (сім) статей КК України, в яких суб'єктом кримінального правопорушення передбачено спеціального суб'єкта. Що може бути визнано додатковою ознакою спеціального суб'єкта кримінального правопорушення?

4. 20 жовтня 13-річний Кудряшов та 13-річний Горшков святкували день народження Горшкова (йому виповнювалося 14 років). Після вживання алкогольних напоїв їм стало нудно вдома, а тому вони вирішили піти на дитячий майданчик, який знаходиться біля будинку.

Близько 23 год. 00 хв повз майданчик проходила не знайома їм раніше Іванова. Через брак коштів на продовження святкування вони вирішили її пограбувати. Горшков вдарив Іванову пляшкою по голові, а коли вона втратила свідомість, Кудряшов забрав у неї із сумки мобільний телефон та гаманець.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Що таке суб'єкт кримінального правопорушення? З якого моменту необхідно вважати Горшкова таким, що досяг 14-річного віку?

5. О 23 год. 00 хв 13-річний Зінченко та 15-річний Лютенко, діючи з хуліганських мотивів і бажаючи розважитися, облили легкозаймистою речовиною і підпалили двері до квартири, в якій мешкала родина Носкових. У пожежі, яка почалася внаслідок цього, вигоріла квартира Носкових (було знищено практично все майно), а мешканці отримали опіки (за висновками судово-

медичної експертизи вони є легкими тілесними ушкодженнями).

Що таке суб'єкт кримінального правопорушення? Які ознаки характеризують цей елемент складу кримінального правопорушення? Чи можуть Зінченко та Лютенко бути визнані суб'єктами кримінального правопорушення (хуліганства та умисного знищення або пошкодження майна)?

6. У складі групи підлітків, що вчинили декілька крадіжок із магазинів та дачних будинків, було затримано Ланового. Оскільки він не мав постійного місця проживання та документів, що підтверджували б його особу, слідчий зазначив у матеріалах провадження вік Ланового лише з його слів – п'ятнадцять років. Однак під час судового слідства Лановий заявив, що насправді йому виповниться чотирнадцять років лише через три місяці.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Як слід визначати та обчислювати вік Ланового у цьому випадку?

7. Мельника було притягнуто до кримінальної відповідальності за вчинення крадіжки та хуліганства. У ході досудового слідства виникли сумніви у його «психічній повноцінності», оскільки в багатьох питаннях повсякденного життя він не орієнтувався чи орієнтувався важко: на найпростіші питання давав плутані відповіді або не був здатний на них відповісти. У провадженні було призначено судово-психіатричну експертизу, за висновками якої було встановлено, що Мельник страждає на недоумство.

Чи може бути Мельник визнаний суб'єктом кримінального правопорушення? Обґрунтуйте відповідь. Визначте співвідношення медичного та юридичного критеріїв неосудності.

8. Щербініна було притягнуто до кримінальної відповідальності за грабіж (встановлено, що, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, він вихопив із рук Денисової сумочку з грошима та речами й намагався втекти). За висновком судово-психіатричної експертизи щодо інкримінованого йому діяння Щербініна було визнано осудним. Однак після пред'явлення обвинувачення у Щербініна розвинувся стан декомпенсації, який набув затяжного характеру. У зв'язку з цим він втратив можливість усвідомлювати свої дії.

Що таке неосудність? Чи може Щербінін бути визнаним неосудним? Які рішення можуть бути ухвалені щодо цієї особи?

9. Дмитрук перебував у давніх неприязних стосунках з Чухно. Достовірно знаючи, що його сусід – 16 річний Крикунов страждає на хронічне психічне захворювання у формі слабоумства середнього ступеня – імбецильність та перебуває на обліку в психоневрологічному диспансері, Дмитрук пообіцяв йому пакет морозива і передав ніж, вироблений кустарним способом (у подальшому його було визнано холодною зброєю) з проханням вбити ножем Чухно. Крикунов, бажаючи отримати винагороду, взяв ніж та заподіяв Чухно тяжке тілесне ушкодження, що було небезпечно в момент заподіяння.

Чи підлягає Крикунов кримінальній відповідальності за вчинення суспільно небезпечного діяння? Чи достатньо для визнання особи неосудною медичного критерію? Чи є в діях Дмитрука склад кримінального правопорушення?

10. Кошкіна було затримано за знущання над собакою, що було вчинено ним у нетверезому стані на пероні центрального вокзалу. Слідством встановлено, що Кошкін неодноразово перебував на лікуванні у психоневрологічному диспансері. Призначена під час досудового розслідування судово-психіатрична експертиза підтвердила, що діяння він вчинив у стані алкогольного сп'яніння, що мало патологічний характер.

Чи підлягає Кошкін кримінальній відповідальності за вчинення суспільно небезпечного діяння? Чи може бути врахований стан сп'яніння як обтяжуюча обставина?

11. Баранов був затриманий на центральній площі міста за хуліганство під час виступу відомих рок-груп: у перервах між виступами він голосно лаявся, ображав та бив громадян, розбив декілька пивних пляшок.

У процесі його затримання працівниками поліції він намагався втекти, чинив опір. У відділку поліції він заявив, що був дуже п'яний і нічого не пам'ятає. У результаті медичного освідчення було встановлено, що Баранов перебував у стані фізіологічного алкогольного сп'яніння тяжкого ступеня.

Чи підлягає Баранов кримінальній відповідальності? Чи виключає стан сп'яніння осудність особи? Як враховується при притягненні до кримінальної відповідальності стан фізіологічного сп'яніння?

12. 15-річний Краско вночі проник до чужого автомобіля «Toyota Avensis», що перебував на стоянці біля під'їзду, і вирішив на ньому покататися. Під час керування транспортним засобом він вчинив ДТП та допустив зіткнення з бетонним стовпом. Машину було пошкоджено, а сам Краско одержав переломи ребер. Призначеною під час досудового розслідування судово-психіатричною експертизою було встановлено, що діяння було вчинено у стані обмеженої осудності та Краско потребує лікування.

Чи підлягає Краско кримінальній відповідальності? Як слід вирішити питання про примусове лікування? Які з примусових заходів медичного характеру може бути застосовано до обмежено осудного?

ТЕМА 7

СУБ'ЄКТИВНА СТОРОНА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

1. Лахнов незаконно зберігав вдома мисливську гладкоствольну рушницю. Він тримав її на стіні (висіла на ремені на гвіздку) на висоті 1,8 м, меблів біля стіни не було. Під час ремонту дружина Лахнова пересунула до цієї стіни ліжко. Коли вона вийшла з дому в магазин, їх 5-річний син, якого дуже цікавила рушниця, зняв її зі стіни й випадково натиснув на спусковий гачок. Стався постріл, яким було поранено іншу дитину.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Визначте психічне ставлення Лахнової до цього суспільно небезпечного наслідку. Що таке вина, які є її форми? Чи вбачається в даному випадку винне ставлення Лахнової або Лахнова до наслідків, що настали?

2. Військовослужбовці Данилов і Вальченко під час проведення навчальних стрільб на стрілецькому полігоні виконували вправу зі стрільби з автоматів. Після команди керівника стрільб «Вогонь!» Данилов зробив кілька пострілів у режимі автоматичного вогню у мішень. При цьому дві кулі з його автомату влучили у 12-річного Лагно, який разом із товаришами потайки проник на територію полігону, щоб зібрати кулі та гільзи, які залишаються після стрільб.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Що таке суб'єктивна сторона кримінального правопорушення? Проаналізуйте психічне ставлення Данилова до наслідків, що настали. Чи можна визнати наявність його вини щодо смерті Лагно? Обґрунтуйте відповідь.

3. 17-річний Челомбитько Микола знайшов у лісі міну, що залишилася з часів Великої Вітчизняної війни. Він приніс її додому й за сараєм розпалив багаття та спробував витопити з неї вибухову речовину – толуол. До нього приєднався 15-річний Челомбитько Олексій. Міна вибухнула й уламком Олексієві було заподіяно тяжке тілесне ушкодження.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Що таке суб'єктивна сторона кримінального правопорушення? Проаналізуйте психічне ставлення Челомбитька М. до суспільно небезпечних наслідків, що настали.

4. Карачун звернулася до свого знайомого – судимого за насильницькі кримінальні правопорушення Дудкіна із проханням сприяти в поверненні грошей (9 тис. грн), які їй заборгувала В'юкова. За допомогу вона пообіцяла Дудкіну винагороду в 1 тис. 500 грн. Вистеживши В'юкову, Дудкін разом зі своїм приятелем Хашимовим (якому він пообіцяв 400 грн за допомогу) заштовхнули її до автомобіля й вивезли за місто, де тримали два тижні в підвалі недобудованої дачі, прив'язану до металевого кільця. Від холоду й вологості В'юкова захворіла на пневмонію. Бачачи, що В'юкова погано себе почуває, Хашимов запропонував відпустити її або відвезти до лікарні, але Дудкін заборонив це робити, сказав: «Та нехай подихає, головне щоб гроші повернула». Від ускладненого запалення легень В'юкова померла.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Що таке форми вини? Визначте форму вини у вчиненому злочині кожної із зазначених осіб. Охарактеризуйте інтелектуальний та вольовий моменти вини у даному випадку.

5. Логвиненко та Волков тривалий час перебували у конфліктних відносинах. На цьому ґрунті Волков вирішив позбавити Логвиненку життя. З цією метою він озброївся саморобним кинджалом, придбав у кіоску дві пляшки горілки й увечері прийшов до Логвиненка додому, ніби то для того, щоб помиритися, покласти край ворожнечі і розпити «мирову». Насправді Волков планував довести Логвиненку до стану сп'яніння, щоб легше було розправитися з ним. Принесена Волковим горілка була підробленою (про що він не знав). Вживши велику кількість рідини, Волков та Логвиненко втратили свідомість. Логвиненко, який мав хвороби печінки та шлунка, помер від отруєння через годину. Прийшовши вночі до свідомості, Волков, вважаючи, що Логвиненко спить у стані сп'яніння, ударив його принесеним з собою ножом у ліву ділянку грудей.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Що таке помилка? Чи має місце помилка в цьому випадку? Якщо так, який її вид і як вона впливає на кримінальну відповідальність Волкова?

Варіант 1: Горілка була доброякісною. Сп'янівши, чоловіки поспішили до будинку прийшов батько Логвиненка і, прокинувшись, у темряві Волков сплутав Логвиненка з його батьком і ударив ножом останнього, заподіявши йому смерть.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи змінюється рішення в цьому випадку? Якщо так, то чому і яким чином?

6. Масолітін улітку наймався охороняти сільгоспугіддя, для чого незаконно придбав гладкоствольну мисливську рушницю й патрони до неї. У частині патронів він зменшив кількість пороху та спорядив їх кам'яною сіллю. Під час святкування дня народження Масолітіна його знайомий Кулініч повів себе зухвало, ображав гостей, бив посуд. Масолітін намагався вигнати його з квартири, але Кулініч опирався. Тоді Масолітін узяв рушницю і, вважаючи, що вона заряджена патроном із сіллю, вистрілив, цілячись Кулінічу в ноги. В рушниці насправді був заряджений патрон із картечкою (про що Масолітін забув). Від отриманого широкого поранення (в тому числі ушкодження пахової артерії) Кулініч помер на місці. Масолітін намагався зупинити кровотечу, викликав медичну допомогу.

Варіант 1: Масолітін прицільно вистрілив Кулінічу в обличчя. Патрон було споряджено сіллю. Згідно з висновком судово-медичної експертизи, цими діями потерпілому було завдано тілесні ушкодження у вигляді поранення верхньої частини обличчя з руйнуванням і дефектом (відсутністю) м'яких тканин перенісся, прилеглих ділянок бічних поверхонь носа та очних впадин, лівого надбрів'я, верхньої повіки лівого ока, а також кісткових структур носа, що може бути усунено лише шляхом операції.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Визначте форму вини і вид вини в обох варіантах. З'ясуйте зміст інтелектуальних та вольових ознак, що її характеризують. Чи можна в першому випадку говорити про невинне заподіяння шкоди (казус)?

7. Мешканці Харкова Троцький та Влізько періодично виїжджали до районів області для збирання дикоростучих конопель, які згодом переробляли та продавали. Одного разу до них приєднався Нікітін, який умовив Влізько взяти його в групу «для заробітку». Прибувши на електричці до одного із сіл, указані особи розійшлися, щоб обійти якомога більшу територію, домовившись зустрітись на зупинці електропотягу. У сутінках на одному з пустирів Нікітін побачив зарості рослини череди трироздільної (*Bidens L.*), яка формою листя дещо нагадувала коноплі. Нікітін, сплутавши її з коноплею, вирвав кілька десятків рослин та поклав до сумки. В електричці Троцький, Влізько та Нікітін викликали підозру у наряді поліції і під час огляду речей із сумок Троцького і Влізько було вилучено рослини коноплі, а в Нікітіна – череди.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Зверніться до постанови Пленуму Верховного Суду України від

26 квітня 2002 р. № 4 «Про судову практику в справах про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів». Що таке помилка? Чи має місце помилка в цьому випадку? Якщо так, який її вид і як вона впливає на кримінальну відповідальність Нікітіна?

8. Учасник банди Файда отримав від керівника банди наказ вчинити вбивство Зайчука, який виступав свідком у кримінальному провадженні про злочини, що вчинювалися бандою. Вивчивши спосіб життя жертви, Файда вирішив скористатися гранатою і ввечері кинув її у вікно кімнати Зайчука. Від вибуху гранати Зайчук загинув, а його мати, яка в цей час також перебувала в кімнаті, отримала тяжке тілесне ушкодження.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Проаналізуйте суб'єктивну сторону вчиненого злочину. Визначте форму і вид вини. Чи впливає на кримінально-правову оцінку дій Файди та обставина, чи було відомо Файді про перебування у кімнаті Зайчука матері останнього?

9. Аксенов, побачивши Лукашова, який вийшов на балкон, і бажаючи його вбити, робить один постріл у нього, але в цей час на балкон вийшов брат Лукашова, в якого потрапила куля. У результаті скоєного брату Лукашову було заподіяно тяжкі тілесні ушкодження.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Охарактеризуйте психічне ставлення Аксенова до спричинених тілесних ушкоджень брату Лукашова. Чи має в даному випадку місце помилка в особі потерпілого? Назвіть відмінні ознаки помилки в особі потерпілого від помилки в об'єкті та відхилення дії.

10. Громадянин Дмитров, який керував транспортним засобом, свідомо порушуючи правила дорожнього руху, виїхав на смугу зустрічного руху. Розраховуючи на свій 10-річний стаж та реакцію, Дмитров уважав, що зможе вчасно загальмувати у разі появи зустрічного транспорту. Однак його розрахунок виявився невірним, унаслідок чого сталася ДТП, в якій загинув пасажир Музика.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Визначте психічне ставлення Дмитрова до вчиненого.

11. Аварійна бригада комунального підприємства виконувала роботи з ліквідації наслідків розриву теплотраси. Після того, як

його було усунено, майстер Азовський, що керував роботами, наказав слюсарям Остапенко і Дробіну та газозварнику Лехману завершувати роботу без нього, тому що він поспішав на день народження доньки. Оскільки вже сутеніло, робітники вирішили не закидати котлован, огородили його шматками дощок, обрізками металеві труби, мотузкою та шматками картону, вважаючи це достатнім засобом перестороги для громадян, що проходять повз котлован, оскільки двір багатоповерхового будинку, в якому провадилися роботи, добре освітлювався. Після цього бригада поїхала з двору, щоб повернутися вранці й закінчити роботи. О 00 год. 00 хв вуличні ліхтарі було вимкнено. Мешканець будинку Ванжула, який близько 01 год. 00 хв повертався додому, не помітив «огорожі», впав у котлован і від падіння отримав тяжке тілесне ушкодження.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Проаналізуйте психічне ставлення зазначених у завданні осіб до наслідків, що настали для здоров'я Ванжули. Чи є у вчиненому винне ставлення до наслідків? Якщо так, якою є форма вини? Проаналізуйте її інтелектуальний і вольовий моменти. Чи змінилося рішення, якщо робітники поїхали з місця робіт, нічим не огородивши котловану?

12. Самсонов позичив Кулішу 2 тис. грн на необумовлений строк. Через 3 місяці Самсонов пред'явив Кулішу вимогу повернути йому вищевказаний борг з відсотками. Куліш відмовився повернути борг Самсонову. Він пояснив, що в даний момент не має такої суми і зможе повернути борг тільки через 2 місяці. Наступного дня Самсонов, загрожуючи фізичною розправою, почав вимагати в Куліша борг. Отримавши чергову відмову, Самсонов завдав удару ножом в ділянку грудей Куліша, від чого останній через 4 години помер у лікарні.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Як можна визначити мотив учиненого злочину? Чи виступає в даному випадку мотив суспільно небезпечного діяння обтяжуючою обставиною складу вбивства?

13. Герасименко, бажаючи помститися за неправомірне притягнення до кримінальної відповідальності співробітнику поліції Волкову, який працював на посаді оперуповноваженого карного розшуку Київського ВП ГУНП в Харківській області, пізно ввечері сховався на першому поверсі житлового будинку, де розташована квартира Вол-

кова. Побачивши у вікно, що останній під'їхав до під'їзду, Герасименко приготувався до нападу. Коли відкрилися двері будинку, Герасименко завдав особі два удари ножом в ділянку грудної клітки, після чого втік. Потерпілим виявився сусід Волкова з другого поверху, якого Герасименко помилково прийняв за нього.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Як повинно вирішуватися питання про форму вини та відповідальність Герасименка?

14. Костенко, маючи намір провчити свою знайому Караулову за ображаюче поводження з ним, запросив її покататися на катері. Коли вони від'їхали подалі від сторонніх осіб, Костенко штовхнув Караулову у воду, усвідомлюючи, що вона не вміє плавати, після чого з місця події зник. Через декілька хвилин він повернувся, однак Караулової не знайшов. Перелякавшись, Костенко почав кликати на допомогу. В ході розслідування кримінального провадження допитаний слідчим Костенко пояснив, що не мав наміру позбавити життя Караулову, а в такий спосіб хотів лише залякати. Крім того, як він зазначив, про відсутність умислу на вбивство свідчить його швидке повернення до Караулової, якій він хотів надати допомогу, а також звернення за допомогою до інших осіб.

Варіант 1: Караулова вміла плавати і про це було відомо Костенку.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Визначте форму вини і вид вини в обох варіантах. Проаналізуйте інтелектуальний та вольовий моменти непрямого умислу та злочинної самовпевненості.

15. Ввечері група підлітків з хуліганських спонукань почала бійку з кількома робітниками, що поверталися вечері із заводу. Один з учасників бійки – 15-річний Величко побачив, що до місця наближаються інші робітники. В цей час із нього збили хутряну шапку. Побоюючись, що робітники затримують хуліганів, або, вступившись за товаришів, поб'ють їх, він почав тікати, схопивши із землі шапку. Коли його затримали через кілька хвилин, виявилося, що шапка, яку він тримає в руках, належить не йому, а одному з робітників. Його шапку було підібрано згодом на місці бійки під час його огляду. Щодо кількох підлітків було відкрито кримінальне провадження за ознаками хуліганства, а щодо Величка – і за ст. 186 КК України.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Що таке суб'єктивна сторона кримінального правопорушення? Яке її

значення? Визначте суб'єктивну сторону вчинених Величком діянь. Чи вірне рішення прийняв слідчий?

16. Зварювальники Яворський та Петров працювали на території військової частини, встановлюючи ґрати в приміщеннях, де зберігалося військове майно. Перед початком робіт Петров обтер обладнання ганчіркою й поклав її у кутку кімнати. На нього потрапили іскри, але робітники цього не побачили. Закінчивши роботу, Яворський та Петров пішли з приміщення. Вночі ганчірка зайнялася, від чого сталася пожежа, якою було знищено військове майно у великих розмірах, кілька військовослужбовців отримали тілесні ушкодження різної тяжкості.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Проаналізуйте суб'єктивну сторону діяння, вчиненого Яворським та Петровим. Визначте вид і форму вини.

17. Перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, Даценко палила цигарку на балконі своєї квартири. Непогашений недопалок сигарети вона викинула з балкону. Від пориву вітру недопалок упав на балкон поверхом нижче, де господар квартири Воронкін зберігав старі речі. Сталось загоряння та пожежа. Згоріли квартири на двох поверхах, власникам було заподіяно шкоду на суму 564 тис. 297 грн. Сама Даценко отримала тяжкі тілесні ушкодження.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Визначте психічне ставлення Даценко та Воронкіна до вчиненого. Чи є суб'єктивна сторона кримінального правопорушення в їх діяннях? Якщо так, визначте форму вини і вид вини, з'ясуйте зміст інтелектуальних та вольових ознак, що її характеризують.

18. Макаров, проходячи в грудні у морозну ніч парком, помітив сплячого Кулькова, що знаходився у стані алкогольного сп'яніння. Кульков був одягнений у дублянку й норкову шапку. Переконавшись, що Кульков спить дуже міцно, а навколо нікого немає, Макаров зняв із нього дублянку й шапку, після чого зник з місця події, залишивши Кулькова роздягненим на морозі (за даними Гідрометцентру, температура того вечора становила – 30 С°). Від переохолодження Кульков помер.

Надайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи є вина Макарова у смерті Кулькова? Якщо так, визначте її форму й вид. Чи можна вчинене Макаровим кваліфікувати як вбивство з корисливих мотивів? Обґрунтуйте відповідь.

ТЕМА 8

СТАДІЇ ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

1. Повертаючись додому після вечірки, Попов почув, що в кюветі біля залізничної колії якісь хлопці гвалтують жінку. З метою вступити у статевий зв'язок з потерпілою, він змінив напрямок руху та пішов у бік кювету, де відбувалось зґвалтування, але його затримали співробітники поліції. «Якби мене не затримали, я б зґвалтував її», – заявив Попов.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому.

2. Козін із метою вчинення крадіжки з крамниці зателефонував сторожу цієї крамниці Макєєву та повідомив, що у його дружини почалися пологи. Коли сторож побіг додому, залишивши крамницю без охорони, Козін підійшов до неї, але крадіжку вчинити не зміг, тому що в цей час неподалік знаходилася група підлітків, які розпивали спиртні напої та співали.

Варіант 1: Козін, виламавши запірний пристрій, проник у приміщення крамниці та почав складати продукти харчування у сумку, але його затримав сторож, який повернувся.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому.

3. Баюн, який мав непогашену та незняту судимість за вчинення злочину, передбаченого ч. 2 ст. 186 КК України, через півроку після звільнення з місць позбавлення волі спланував скоєння нападів на громадян, які пізно ввечері виходять із метро. Для цього він придбав два великі кухонні ножі та запропонував 15-річному Діденку разом з ним скоювати напади. Однак Діденко відмовився та розповів про цю пропозицію своєму родичеві Соколову, який працював оперуповноваженим карного розшуку. Баюна було затримано.

Варіант 1: Баюн разом із Діденком близько 23 год. 00 хв з метою викрадення чужого майна біля виходу зі станції метро намагалися силоміць зупинити Павленка, який повертався додому, погрожуючи йому ножами. Однак Павленко вирвався від них та почав тікати і голосно кричати: «На допомогу!». Баюн та Діденко погналися за ним, але не наздогнали і були затримані працівниками патрульної поліції.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому.

4.3 метою викрадення приватного майна о 21 год. 50 хв Бочаров проник у будинок, що належав Сидорчуку, і почав складати до сумки майно. Утримуючи при собі сумку з речами (вартістю 12 тис. 575 грн), Бочаров вилазив із вікна будинку, але був помічений Сидорчуком, який повернувся додому. Щоб не бути затриманим, Бочаров покинув сумку на підлозі в будинку, а сам вистрибнув через вікно з помешкання й утік. Цього ж дня близько 23 год. 00 хв працівники патрульної поліції його затримали. Патрульні, які затримували Бочарова, засвідчили, що в нього не було із собою жодних речей.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому.

5. Перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, Іванов з метою вчинення крадіжки проник до будинку Головіна. Зібравши в сумку частину майна, він заснув на підлозі будинку, де і був затриманий господарем, який повернувся додому.

Варіант 1: Під час затримання Іванов завдав Головіну сильного удару кулаком по голові, внаслідок чого останній втратив свідомість. Скориставшись цим, Іванов втік із викраденими речами з будинку Головіна.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому.

6. 12 лютого близько 02 год. 00 хв Стратонов за попередньою змовою із Мунтяном розбили шибку у вікні приватного будинку, через отвір наставили обріз мисливської рушниці на господарів і почали вимагати віддати всі наявні в помешканні гроші та цінності. Господарі відповіли, що в них грошей немає і запропонували забрати з подвір'я худобу. Однак злочинці, почувши сторонні звуки та боячись бути затриманими з місця події втекли, нічого не забравши з двору.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому.

7. Домовившись про крадіжку, Сомов та Щур зробили під бетонною стіною автостоянки, що охоронялася, підкоп і через нього проникли на її територію. Сомов відчинив дверцята автомобілю «Форд», що належав громадянину Приступі, та проник до салону, Щур стояв поруч з автомобілем. Коли Сомов витягнув з панелі приладів автомагнітолу та намагався передати її Щуру, до автомобілю підійшов охоронець автостоянки. Щур сказав, що машина належить його батькові, який просив забрати з неї речі. Однак охоронець їх затримав.

Варіант 1: Охоронець затримав Сомова та Щура в той час, коли вони намагалися зробити підкоп під стіною.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому.

8. Сосін, закінчивши училище, тривалий час не міг влаштуватися на роботу за фахом. На цьому ґрунті він почав зловживати спиртними напоями і в бесідах із приятелями часто казав, що «готовий вбивати і грабувати, лише б заробити». Одного разу, коли в кафе він голосно розповідав про це своєму знайомому, розмова була почута Гирьовим, який викликав працівників патрульної поліції. Сосіна було затримано за готування до кримінального правопорушення.

Варіант 1: Сосін запропонував своєму знайомому вчиняти крадіжки та грабежі, на що останній дав згоду.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому.

9. Опришко з метою позбавлення життя Зоріна, якому він був винен 400 дол. США, озброївся ножем та проник до будинку свого кредитора, де став чекати його. Між 22 год. 00 хв та 23 год. 00 хв Зорін під'їхав до будинку на автомобілі й коли увійшов до будинку, Опришко вдарив його ззаду ножем по голові, заподіявши різану рану правої половини обличчя. Зорін активно захищався, відштовхуючи Опришка руками, і йому вдалося відкрити двері будинку та з криками про допомогу втекти. Побойючись бути затриманим, Опришко не став переслідувати Зоріна.

На досудовому слідстві Опришко стверджував, що він добровільно відмовився від доведення вбивства до кінця, а тому кримінальне провадження слід припинити, а його звільнити від кримінальної відповідальності.

Варіант 1: Опришко наздогнав Зоріна біля сусіднього будинку, завдав потерпілому ще два удари ножем у живіт. Зорін упав на землю, побачивши, що він стікає кров'ю, Опришко втік з місця події. Мешканці сусіднього будинку викликали швидку медичну допомогу, внаслідок чого життя Зоріна було врятовано. За висновками судово-медичної експертизи, йому були заподіяні тяжкі тілесні ушкодження.

На досудовому слідстві Опришко заявив, що після завдання ударів ножем у живіт Зоріна він вважав його мертвим.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому.

10. Трохимов дізнався, що його неповнолітня дівчина Лимова завагітніла від нього. Не бажаючи виховувати дитину, Трохимов вирішив убити Лимову і з цією метою запросив дівчину покататися ввечері на човні озером. Відпливши подалі від берега, Трохимов, імітуючи нещасний випадок, перекинув човен. Лимова, яка майже не вміла плавати, почала тонути й благати Трохимова про допомогу. Лише коли Лимова повністю занурилася під воду, Трохимов пожалів її, пірнув та витяг потерпілу на берег, після чого зробив їй штучне дихання. Лимова залишилася живою, шкоди її здоров'ю заподіяно не було.

Варіант 1: Лимова залишилася живою, проте вагітність була перервана.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому.

11. Григоров, розпиваючи спиртні напої з Жуковською, запропонував їй вступити з ним у статевий зв'язок, на що отримав відмову. Обурившись, Григоров декілька разів ударив дівчину рукою по обличчю, завдав удару ногою у живіт та почав зривати з неї одяг. Однак Жуковській удалося вирватися: вона вибігла з будинку на вулицю. Григоров намагався наздогнати потерпілу, проте був затриманий перехожими.

За висновками судово-медичної експертизи, діями Григорова Жуковській було заподіяно тілесні ушкодження середньої тяжкості.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому.

12. 23-річний Аскольдов чотири рази запрошував до себе у квартиру 15-річних Баєва та Волкова, що проживали в одному з ним будинку, пригощав їх горілкою. Коли вп'яте хлопці завітали до квартири Аскольдова, він запропонував їм «розжитися грошима» та виклав план крадіжки з квартири сусіднього будинку. Баєв та Волков погодилися, але наступного дня передумали й відмовилися від учинення крадіжки.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому.

13. Робітник заводу Шульц, дізнавшись про те, що в сейфі бухгалтерії заводу є значна сума грошей, вирішив їх викрасти. Розбивши шибку у вікні, він проник до приміщення бухгалтерії та за допомогою принесеного ломика намагався зламати замок сейфа. Йому вдалося лише відігнути лівий кут верхньої частини дверця. Зрозумівши, що відкрити сейф йому не вдасться, Шульц припинив свої дії.

Варіант 1: Шульцу вдалося відкрити сейф, але він виявився порожнім.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому.

14. Цуканова, яка була вагітною, вирішила позбутися дитини. Після пологів вона викинула її у смітник, проте дитину знайшли випадкові перехожі та передали до лікарні. Дитина залишилася живою, проте внаслідок дій матері їй були заподіяні легкі тілесні ушкодження.

Варіант 1: Судово-медична експертиза встановила, що дитина народилася мертвою.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому.

15. Відбуваючи у виправній колонії покарання у виді позбавлення волі за грабежі та розбої, засуджений Барченко нелегально передав листа своєму другу Олійнику, в співучасті з яким у минулому неодноразово вчиняв злочини. У листі Барченко, зокрема, повідомляв, що до закінчення строку його покарання залишилося кілька місяців, і пропонував Олійнику починати з'ясовувати, які магазини у місті Харків торгують ювелірними виробами та наскільки надійно вони охороняються. Олійник не отримав цього листа, оскільки його було вилучено працівником оперативного підрозділу колонії. Встановлено, що у бесідах із деякими засудженими Барченко натякав на можливість разом продовжувати злочинну діяльність.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому.

16. Громадянин Крамаренко замовив громадянину Бочкарьову вбивство громадянина Сизова та при цьому передав йому як аванс грошові кошти в сумі 10 тис. грн, показав громадянина Сизова, визначив місце його проживання та роботи, але громадянин Бочкарьов про даний факт повідомив правоохоронні органи, якими були розроблені заходи із запобігання реалізації наміру громадянина Крамаренка.

Убивство громадянина Сизова було інсценоване, а громадянин Крамаренко був впевнений у тому, що громадянин Бочкарьов учинив вбивство. Під час наступної їх зустрічі громадянина Крамаренка було затримано.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому.

ТЕМА 9

СПІВУЧАСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВОПОРУШЕННІ

1. С. та Ф., що прибирали будівельне сміття з верхнього поверху будинку, який споруджувався, удвох скинули вниз важку бетонну балку, не переконавшись у безпеці своїх дій. Балка впала на голову робітника К., що стояв унизу, заподіявши йому смерть.

Чи є в діях С. та Ф. ознаки співучасті? Обґрунтуйте свою відповідь.

2. 18-річний Л. та 16-річний Д., діючи із хуліганських мотивів, побили свого «товариша по чарці» ногами, взутими в кирзові чоботи, при цьому завдавали сильних ударів у ділянку голови і шії. Смерть потерпілого настала в результаті пошкоджень голови через кілька хвилин після початку побиття.

Що таке співучасть у кримінальному правопорушенні? Які її об'єктивні та суб'єктивні ознаки?

3. К. звернувся до свого приятеля З. із проханням дати йому на кілька годин мисливську рушницю. К. мотивував своє прохання підозрою, що його собака хвора на сказ і тому вирішив її вбити. Згодом з'ясувалося, що, скориставшись цією рушницею, К. у той же день убив з ревнощів свою дружину.

Що таке співучасть у кримінальному правопорушенні? Які її ознаки? Чи можна визнати Л. співучасником вбивства? Обґрунтуйте відповідь.

4. У ході проведення досудового слідства встановлено, що А. схвалив злочинний задум Б. і Х. щодо крадіжки декількох ноутбуків «ACER» зі складу інтернет-магазину «Технодом», однак від пропозиції іти з ними на склад відмовився. При цьому А. попросив викрасти один ноутбук для нього і залишити його в обумовленому місці. У той же вечір Б. і Х. за попередньою змовою проникли до приміщення складу і викрали з нього п'ять ноутбуків «ACER», один із них залишили в камері зберігання для А., який в ту ж ніч переніс його до себе додому.

Чи є у вчинених діяннях ознаки співучасті? Визначте форму співучасті у зазначеному кримінальному правопорушенні. Кваліфікуйте вчинене.

5. Б., Ц., Ж. та У. у парку разом вживали спиртні напої. Пізно ввечері, коли всі учасники компанії перебували у стані алкогольного сп'яніння, Б. сказав, що йому вже пора додому й спробував піти з компанії. Але його спинив Ж. й звинуватив у тому, що він «не поважає компанію». На цьому ґрунті між ними виникла сварка, яка переросла в бійку, до якої приєдналися Ц. й У., які також почали бити Б. Коли той утратив свідомість, У. сказав іншим учасникам бійки, що потерпілого слід убити, інакше він заявить в міліцію про побиття. Погодившись із цим, Ц. знайшов металеву трубу довжиною 1,2 м, поклав її на горло непритомному Б. й запропонував іншим стати на кінці труби. З одного боку на трубу став Ц., який був найважчим, з іншого – У. та Ж. Смерть Б. настала від удусення.

Що таке співучасть у кримінальному правопорушенні? Назвіть її об'єктивні та суб'єктивні ознаки та укажіть, яким чином вони виявилися в даній ситуації? Визначте види співучасників у вчиненому убивстві.

6. Н., який був раніше судимий за виготовлення і збут наркотичних речовин, відбувши покарання, вирішив знову зайнятися цим протиправним промислом. Однак, побоюючись кримінальної відповідальності, він не бажав особисто збувати заборонені речовини. Знаючи осіб, які виготовляли психотропні речовини, та осіб, які були готові купувати ці речовини, він підмовив свого 15-річного племінника Р. та його товариша – 14-річного Л. «робити бізнес». Хлопцям відводилась роль кур'єрів. Так, згідно з домовленістю, кур'єри повинні були розкладати закладки з особливо небезпечною психотропною речовиною «PVP» в різних місцях міста Харків, фотографувати місця їх залишення на свій мобільний телефон та за допомогою телефону та мережі «Інтернет» надсилати вказані фотографії Н. із зазначенням адреси для подальшого знаходження психотропної речовини особами, які замовляють (купують) її, за що Р. та Л. отримували грошову винагороду. За цим планом група діяла кілька місяців. Оскільки Н. особисто не придбав та не збував зазначені речовини, то вважав, що притягти до відповідальності його неможливо.

Чи так це насправді? Чи можна у даному випадку вести мову про кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті? Кваліфікуйте вчинене.

7. На початку травня 2020 р. П. та В. вирішили незаконно заволодіти транспортним засобом марки «Kia Sorento», що належав

Ю. Вони підшукали місце – занедбане господарство та знаряддя – мисливську рушницю. Діючи за попередньою змовою, П. та В. під приводом проведення робіт із буріння свердловини запросили Ю. приїхати на заплановане місце. Близько 15 год. 00 хв, після приїзду Ю. на автомобілі марки «Kia Sorento», В. шляхом погроз на адресу потерпілого, а також демонстрації мисливської рушниці змусив його підкорятись своїм вимогам та не чинити опору. Сприймаючи дії В. як реальну загрозу своєму життю та здоров'ю, а також виконуючи накази останнього, Ю. ліг на поверхню ґрунту, після чого В. умисно заподіяв не менше одного удару прикладом мисливської рушниці та не менше одного удару кулаком у ділянку голови потерпілого, а також зв'язав його руки мотузкою та одягнув на голову Ю. до рівня шиї поліетиленовий пакет, унаслідок чого Ю. отримав тілесні ушкодження, втратив свідомість та був приведений у безпорадний стан.

Продовжуючи свої дії, спрямовані на протиправне заподіяння смерті потерпілому, П. та В. поклали Ю. в багажне відділення автомобіля і вивезли до лісового масиву. У вказаному місці П. та В. поклали Ю., який на той час знаходився у безпорадному стані, на поверхню ґрунту і продовжили його побиття. Зокрема, П., заподіяв потерпілому не менше десяти ударів прикладом мисливської рушниці у ділянку голови, у цей же час В. заподіяв потерпілому не менше двадцяти ударів ногами по тулубу. Від отриманих травм настала смерть потерпілого.

Кваліфікуйте вчинене. Визначте форму співучасті у вчиненні кримінального правопорушення.

8. На початку 2019 р. С., маючи на меті незаконне збагачення за рахунок вчинення насильницьких злочинів на замовлення, вирішив створити озброєну групу для вчинення нападів на окремих осіб, яка б характеризувалась ієрархічністю, наявністю загального керівництва (лідера), чітко визначеною підпорядкованістю рядових членів об'єднання його керівникам, стабільністю, згуртованістю та стійкістю свого складу, наявністю загальних правил поведінки, конспіративністю. При цьому С., володіючи організаторськими здібностями і якостями лідера, розробив план злочинної діяльності щодо створення та формування озброєної групи та почав підшукувати кандидатів для участі у ній. Для цього він залучив свого приятеля О. та ще п'ятьох «однодумців». Так, С. за спільним планом мав забезпечувати загальне керівництво озброєною злочинною групою, організацію прямого і опосередкованого фінансу-

вання її діяльності як у цілому, так і за вчинення конкретного злочину, яка полягала у фінансуванні витрат, пов'язаних із функціонуванням банди (для придбання автотехнічних засобів, засобів зв'язку, зброї, виплати коштів членам банди за виконання ними відповідних функцій, винагород безпосереднім виконавцям та іншим співучасникам злочинів). Також С., використовуючи неустановлені зв'язки у злочинному середовищі, повинен був здійснювати забезпечення учасників банди замовленнями на вчинення злочинів, інформаційним забезпеченням членів банди щодо осіб потерпілих, місць їх проживання та роботи, маршрутів пересування тощо. Реалізуючи свій злочинний план у частині озброєності банди, С. незаконно придбав вогнепальну зброю, зокрема зброю під пістолетний патрон калібру 7,65x17 (7,65 Browning), а О. незаконно придбав вогнепальну зброю, зокрема наступальні ручні гранати типу РГД-5, вогнепальну нарізну зброю калібру 7,62 мм на базі автомату АК та боеприпаси до неї. Упродовж 2019 р. бандою було вчинено 12 нападів на підприємства та окремих громадян.

Кваліфікуйте вчинене. Що таке форми співучасті? Яка форма співучасті має місце у вчинених кримінальних правопорушеннях? Чим організована група відрізняється від злочинної організації?

9. Начальнику відділення карного розшуку К. стало відомо, що його підлеглий, оперуповноважений І., під час допитів обвинувачених і підозрюваних застосовує незаконні методи (насильство, погрози тощо). Однак він не вжив до І. жодних заходів впливу, оскільки вважав, що таким чином той сприяє досягненню відділенням належних показників із розкриття кримінальних правопорушень. Одного разу, допитуючи підозрюваного М., І. заподіяв йому середньої тяжкості тілесне ушкодження. За цим фактом щодо нього прокуратурою було відкрито кримінальне провадження.

Визначте, чи є К. співучасником кримінального правопорушення, вчиненого І.? Що таке причетність до кримінального правопорушення? Які є її види? Чи вбачається в описаному завданні якийсь із видів причетності?

10. Дільничний інспектор поліції Ш. під час обходу закріпленої за ним території почув крики про допомогу, які доносилися із критого дитячого ігрового майданчика. Заглянувши туди, він побачив двох чоловіків, які намагалися зґвалтувати дівчину. Як потім з'ясувалося, в одному із гвалтівників він упізнав сина одного з

керівників місцевої державної адміністрації і тому, не бажаючи мати неприємності по службі, зробив вигляд, що нічого не помітив, і не запобіг згвалтуванню.

Що таке співучасть у кримінальному правопорушенні? Які її ознаки? Дайте кримінально-правову оцінку діям дільничного інспектора. Чи можна Ш. визнати співучасником?

11. П. був притягнений до кримінальної відповідальності за пособництво у згвалтуванні, оскільки за матеріалами провадження було доведено, що він, перебуваючи в себе вдома, удавав, що спить, тоді як чув і знав, що його приятель Я. гвалтував у суміжній кімнаті С.

Чи вірно вирішив слідчий, виносячи рішення про притягнення до кримінальної відповідальності П.? Якими ознаками характеризується співучасть у вчиненні кримінального правопорушення?

12. М. повідомив С. інформацію, що житель с. Малинівка Д. у коморі зберігає значну суму – 250 тис. грн, отриману від продажу будинку, й запропонував заволодіти грошима. Він сказав, що боїться бути впізнаним, тому для здійснення задуманого запропонував С. залучити до злочину співвиконавця в особі Т. М. передав С. та Т. маски, куртку, взуття, рукавички, а також склав для них план садиби подружжя Д. При цьому було домовлено, що всі викрадені гроші будуть поділені на трьох. Відповідно до плану вчинення кримінального правопорушення Т. і С., о 00 год. 00 хв, взявши одяг та маски, пішли до будинку Д. Неподалік від помешкання Т. і С. одягли приготовлений одяг, рукавички та маски, а останній дістав із сумки і зарядив обріз рушниці. На запитання Т. стосовно обрізу С. відповів «так буде краще». Перелізши через паркан, С. виставив шибку з вікна веранди, а Т. проник туди, відчинив двері та впустив С., який, зачепившись за посуд, зашумів та вилаявся. Від цього прокинулися господарі, які увімкнули світло та спробували вийти з хати до веранди, але Т. і С. перешкождали цьому, притримуючи двері. Через деякий час С. і Т. вирішили відчинити двері, але тепер господарі Д. перешкождали цьому. Коли Т. і С. вдалося трохи прочинити двері, останній через щілину наставив обріз у напрямку Д. Марії і вистрілив, заподіявши їй тяжке тілесне ушкодження – наскрізне вогнепальне поранення грудей з ураженням легенів. Після цього Т. вийшов на подвір'я для спостереження за навколишньою обстановкою, а С. зайшов у кімнату і з метою заволодіння чужим

майном вистрілив із невеликої відстані в господаря будинку, який там знаходився із сокирою в руках. Д. було заподіяно вогнепальне дробове поранення грудної клітки з ушкодженням внутрішніх органів, унаслідок чого він відразу помер. С. перезарядив обріз, обшукав господаря, у якого, за повідомленням М., зберігалися гроші, але грошей не знайшов. С. та Т., заволодівши телефоном вартістю 3 тис. грн, втекли з місця події.

Що таке ексцес виконавця? Які є його види? Як наявність ексцесу впливає на кримінальну відповідальність співучасників? Визначте, чи мав місце ексцес виконавця у цьому випадку? Якщо так, якого він виду?

13. М., Б. и К. були засуджені за замах на вбивство за попередньою змовою групою осіб. У ході досудового слідства встановлено, що троє зазначених підозрюваних домовились вбити потерпілого З., однак постріл із пістолета вчинив лише один М., завдавши потерпілому вогнепального поранення. Постріл був вчинений у присутності Б. та К. Після цього всі троє з місця пригоди зникли.

Кваліфікуйте вчинене. Яке рішення має ухвалити суд?

14. Приблизно у середині березня 2020 р. до раніше судимого С. звернувся його знайомий Г. із проханням допомогти знайти людину, яка б могла «професійно» вчинити вбивство на замовлення за грошову винагороду. С. погодився, однак за свої послуги висунув умову про погашення грошового боргу, який мав перед Г. Задіявши свої кримінальні зв'язки, С. зустрівся у парку з громадянином Т. та запропонував винагороду в сумі 10 тис. доларів США за вчинення вбивства О., на що останній погодився. Після цього С. на замовлення Г. передав Т. вогнепальну зброю, інформацію про потерпілого та частину грошей у сумі 5 тис. доларів США. Через два дні Т. проник на територію домоволодіння потерпілого О. та дочекавшись, коли останній вийде на подвір'я, вчинив постріли, завдавши два вогнепальні поранення спини та голови, від яких настала смерть О.

Кваліфікуйте вчинене. Чи будуть Г., С., Т. співучасниками? Які види співучасників ви знаєте?

15. М. вчинив розбійний напад на ювелірну крамницю та заволодів дорогоцінними виробами різного виду на суму 50 тис. грн. Наступного дня М. відвіз викрадене до свого знайомого Л., якому розповів про вчинений напад. Л. на прохання М. перевіз зазначені

прикраси до своєї родички А. та сховав їх за її згоди на горищі.

Кваліфікуйте вчинене. Чи можна М., Л. та А. притягнути до кримінальної відповідальності?

16. Г. при розбійному нападі на Є. відібрав у нього кишеньковий годинник, гроші і пляшку горілки, а потім убив його. Будучи очевидцем вчиненого злочину, М. прийняв від Г. викрадений годинник. Передаючи годинник, Г. просив, щоб М. кудись його подів і не говорив нікому про вбивство. М. викинув цей годинник у річку.

Чи можна М. притягнути до кримінальної відповідальності? Дайте характеристику об'єктивних і суб'єктивних ознак приховування.

17. П. і А. засуджені за зґвалтування, вчинене групою осіб за наступних обставин: А. на автомашині разом зі своїм знайомим П. поїхав на берег річки. По дорозі машину зупинила дівчина і, дізнавшись, що їм по дорозі, попросила підвезти її. Перебуваючи на задньому сидінні, П. почав приставати до неї. Дівчина попросила зупинити машину, але А. за пропозицією П. заїхав в ліс, де П. витягнув із машини потерпілу і зґвалтував її.

Яке рішення має ухвалити суд?

18. Ф. і Х. у парку біля човнової станції зустріли двох дівчат і запропонували їм покататися на човні. Опинившись у віддаленому місці, Ф. і Х. запропонували дівчатам зійти на берег, щоб відпочити. На березі вони розмовляли, випили пива. Потім Ф. і Х. захотіли здійснити з дівчатами статеві акти, а коли ті відмовились, то стали погрожувати вбивством. Діючи узгоджено, вони розвели їх у різні сторони галявини та здійснили насильницькі статеві акти. Ф. із потерпілою О., а Х. із потерпілою А.

Кваліфікуйте вчинене.

19. К., раніше судимий за розбій і вбивство, зустрівши своїх старих друзів Т. і М., запропонував їм вчинити декілька пограбувань. Вони ретельно обирали об'єкти, планували місце і час нападу, заздалегідь розробляли алібі на випадок затримання, вміло знищували сліди на місцях скоєння кримінальних правопорушень, у звичайному житті намагалися залишатися непомітними. Озброївшись пістолетом та обрізом, вони заволоділи автомобілем «BMW-X5» вбили шофера Ф., а труп його сховали. Через три місяці вони напали на працівника поліції Б., вбили його, заволодівши пістолетом.

том і патронами до нього. Потім вони напали на автомобільну заправку «ОККО», чотирма пострілами з пістолета вбили касира та заволоділи 100 тис. грн. Вирішивши заволодіти автоматами, вони намагалися захопити зброю у варті однієї з військових частин, але напад провалився, злочинці були затримані.

Яка форма співучасті мала місце при вчиненні цих кримінальних правопорушень? Чим відрізняється кримінальне правопорушення, вчинене групою осіб за попередньою змовою, від кримінального правопорушення, вчиненого організованою групою? Розкрийте ознаки організованої групи.

ТЕМА 10

ПОВТОРНІСТЬ, СУКУПНІСТЬ ТА РЕЦИДИВ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

1. Кононенко з метою крадіжки розбив вітринне скло магазину, розташованого на одній з головних вулиць міста, проник до нього й викрав спиртні напої та деякі інші продукти загальною вартістю 5 тис. грн. У пакетах, принесених із собою, злодій відніс викрадене до себе в квартиру. За годину він повернувся до магазину, проник туди знову, але під час спроби заволодіти продуктами його було затримано працівниками охорони, які прибули за повідомленням свідків, що помітили несанкціоноване проникнення Кононенка до магазину.

Надайте кримінально-правову оцінку (характеристику) вчиненому.

2. Зущенко з метою вчинення крадіжки однієї пари взуття зайшла до відповідної крамниці, звідки таємно винесла один чобіт і сховала його на вулиці в кущах неподалік від крамниці. Після цього вона повернулась до магазину з метою винесення іншого чобота, що утворював пару вже винесеному. Проте як тільки Зущенко спробувала покласти зазначений чобіт у сумку, її було затримано працівниками магазину.

Надайте кримінально-правову оцінку (характеристику) вчиненому.

3. Іваненко зайшов до свого знайомого Юрченка й попросив у нього для тимчасового користування магнітолу. Заволодівши в такий спосіб магнітолою, Іваненко привласнив її. В іншому випадку Іваненко проник до будинку Петрової, видавивши завчасно віконну раму, і викрав звідти гроші й мультимарку на загальну суму 7 тис. грн. Після цього, слідуючи в купейному вагоні пасажирського потягу, Іваненко, скориставшись тимчасовою відсутністю Баланова та Хромова, проникнув до купе останніх і вчинив викрадення звідти мобільного телефону вартістю 8 тис. грн, що належав Баланову.

Надайте кримінально-правову оцінку (характеристику) вчиненому.

4. Чугунова було визнано винуватим в убивстві, вчиненому за наступних обставин. Так, близько 23 год. 00 хв Чугунов, будучи в нетверезому стані, на дачній ділянці без будь-якої причини розпочав сварку із Селіним, під час якої вчинив замах на вбивство останнього, здійснивши в нього постріл із саморобного пістолета з близької відстані. Після здійснення пострілу Чугунов втік на дачу Момона, перезарядив пістолет і з метою приховання вчиненого замаху на вбивство учинив убивство Селіна.

Надайте кримінально-правову оцінку діям Чугунова.

5. Кіпчак був визнаний винуватим у тому, що 10 червня 2020 р. з кабінету інтенсивної терапії однієї з лікарень м. Харків викрав ліки на суму 2 тис. грн. 20 червня того ж року він таємно викрав з квартири Лапухова ноутбук вартістю 15 тис. грн і камеру вартістю 4 тис. грн, які належали останньому на праві власності.

Кваліфікуйте дії Кіпчака.

6. Бушмакін, перебуваючи в нетверезому стані, намагався дістатись станції метро, але не був пропущений туди жінкою-контролером. Розсердившись, Бушмакін почав ображати її нецензурними словами і штовхати. Від одного з поштовхів жінка впала й зламала руку, отримавши в такий спосіб тілесні ушкодження середньої тяжкості.

Надайте кримінально-правову оцінку (характеристику) вчиненому.

7. Клименко, що працював на залізничному складі, вночі прийшов на запасний шлях, де стояли платформи з вантажними автомобілями та сільськогосподарською технікою. З одного автомобіля він викрав комплект інструментів, а з двигуна іншого – викрутив свічки накалювання, намагаючись у такий спосіб використати все це у власних цілях.

Надайте кримінально-правову оцінку (характеристику) вчиненому.

8. У травні 2020 р. вночі Жуков і Манін, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, приїхали до будинку старої Юркової та, висловлюючись нецензурними словами, стали вимагати від неї вчинення з ними статевого акту. Для залякування Жуков встромив у підлогу ніж, а потім ударив потерпілу в бік і по обличчю. Манін, у свою чергу, став біти її кулаками, супроводжуючи свої дії лайкою.

Побоюючись подальшого побиття, Юркова сказала Жукову, щоб він приходив наступного дня один і просила не бити її. Після цього Жуков і Манін пішли. У результаті побиття Юрковій спричинено легку шкоду здоров'ю. 1 червня 2020 р. вночі Жуков і Манін, також перебуваючи в нетверезому стані, прийшли до будинку Дорохіної та з хуліганських мотивів почали стукати у вікно, вимагаючи впустити їх. На її відмову вони стали висловлюватись нецензурними словами, погрожувати розправою та продовжили ломитись у двері. Почувши, як затріщали двері, Дорохіна, злякавшись, втекла через інші двері до сусідів. Увірвавшись до будинку, Жуков і Манін у брудному одязі лягли на ліжко, де, виявляючи виключний цинізм, обидва справили природні потреби. Манін, крім цього, розбив кут печі.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому з позиції множинності кримінального правопорушення.

9. Бичков мешкав у гуртожитку будівельно-монтажного управління. Skorиставшись тим, що він своїм ключем міг відімкнути інші кімнати, Бичков, перебуваючи в нетверезому стані, проник до кімнати, де проживали Чурикін, Галкін і Сущенко, і вчинив крадіжку речей, що належали їм.

Кваліфікуйте дії Бичкова. Чи можна вважати факт одночасного викрадення майна у декількох осіб як множинність кримінального правопорушення? Обґрунтуйте відповідь.

10. Шебенюка було визнано винуватим у тому, що він, керуючи транспортним засобом у нетверезому стані та будучи осліпленим зустрічною машиною, не зупинився, швидкість не знизив, унаслідок чого здійснив ДТП. Так, він учинив наїзд на двох велосипедистів, а з місця пригоди зник, не надавши, таким чином, належної допомоги потерпілим. Від отриманих ушкоджень потерпілі загинули.

Надайте кримінально-правову оцінку (характеристику) вчиненому.

11. Уткін і Паращенко, роз'їжджаючи містами України, вчинили декілька викрадень чужого майна. У м. Суми, зламавши заборони однієї з крамниць, вони викрали товарів на суму 7 тис. грн. Через місяць у м. Харків злодії шляхом використання підроблених документів отримали зі складу однієї з промислових баз різних товарів на суму 15 тис. грн. Діставшись міста Київ, Уткін і Паращенко, під час обідньої перерви, увійшли до одного з банків і, погрожуючи ножем, змусили касира передати їм 50 тис. грн.

Надайте кримінально-правову характеристику вчинених Уткіним і Паращенко діянь під кутом зору їх множинності. Чи всі дії є частиною множинності діянь?

12. Будучи студентом Харківського радіотехнічного технікуму, Лютняк двічі вчинив крадіжку комп'ютерів із навчального кабінету, а потім розробив і здійснив план викрадення стрілкової автоматичної зброї з музею цього закладу в кількості 8 пістолетів, 3 автоматів і дослідного зразка автомата іншої системи. Частину викраденої зброї Лютняк за допомогою інших осіб (співучасників) реалізував невстановленим особам. Повіривши у свою безкарність, Лютняк, озброївшись пістолетом із патронами та глушником, викраденим із музею технікуму, прийшов до тиру й вчинив убивство його начальника, а потім ще двох осіб, що випадково зайшли до тиру в момент учинення ним убивства. З тиру Лютняк викрав два револьвери «ТОЗ-36», десять пістолетів системи Марголіна, а також пістолетні та спортивно-мисливські патрони калібру 5,6 мм.

Надайте кримінально-правову характеристику множинності діянь, учинених Лютняком. Покажіть у вчиненому одиничні складні КП.

13. Тракторист агрофірми Мурчак, не задоволений службовою діяльністю механіка Литвиненка, вирішив убити останнього, а також членів його родини. З цією метою він начинив бездимним порохом гранату «Ф-1», герметично закрив її пробкою і вночі вклав гранату в золу пічного вогнища літньої кухні Литвиненка. Зранку дружина Литвиненка розтопила піч і вийшла на подвір'я. Незабаром відбувся вибух, що пошкодив пічне вогнище.

Визначте вид множинності діянь. Здійсніть ґрунтовний аналіз.

14. Вуйко замислив убити Чудова й Шлепака у зв'язку з виконанням останніми своїх службових обов'язків. З цією метою він виготовив із мисливської рушниці обріз, який зберігав і носив без відповідного дозволу. Вчинивши убивство Чудова й Шлепака, Вуйко продав обріз не встановленим розслідуванням особам.

Надайте характеристику вчиненого Вуйком з точки зору множинності кримінального правопорушення.

15. Шмакін, засуджений за крадіжку чужого майна за ч. 2 ст. 185 КК України, був умовно-достроково звільнений від відбуття

призначеного за вироком суду покарання у вигляді позбавлення волі. Під час невідбутої частини покарання Петров учинив крадіжку чужого майна з квартири Семенченка.

Надайте кримінально-правову оцінку (характеристику) вчиненому.

16. Ламчук вчинив зґвалтування Ложкіної. На підставі заяви потерпілої було відкрито кримінальне провадження за ст. 152 КК України. У ході досудового розслідування було встановлено, що Ламчук раніше вже вчинив зґвалтування іншої особи – Підступної, але остання відмовилась повідомляти про злочин.

Надайте кримінально-правову оцінку (характеристику) вчиненому.

17. П'ятнадцятирічний Мурзаєв шляхом обману заволодів мобільним телефоном, що належав Котову, а потім таємно проник до квартири останнього й вчинив викрадення телевізора звідти.

Чи є в діях Мурзаєва множинність? Обґрунтуйте відповідь.

18. Васабін для побудови фундаменту свого дачного будиночка періодично викрадав з іншого об'єкта, що будувався неподалік, червону цеглу і складав її в підвалі. У цілому ним було викрадено цегли кількістю 2 тис. шт.

Надайте кримінально-правову оцінку (характеристику) вчиненому.

19. Царькова було притягнуто до кримінальної відповідальності за крадіжку. На момент винесення обвинувального вироку стало відомо, що в іншому кримінальному провадженні Царьков також притягується до кримінальної відповідальності за аналогічні дії.

Надайте кримінально-правову оцінку (характеристику) вчиненому.

20. Тахтін і Кулік, які підозрювались у хуліганстві, запропонували слідчому Ваську неправомірну винагороду за закриття кримінального провадження щодо них. Отримавши від Васька згоду на закриття кримінального провадження, Тахтін і Кулік через свого знайомого Сушка передали Ваську 1 тис. дол. як неправомірну винагороду.

Надайте кримінально-правову оцінку (характеристику) вчиненому.

21. Камаєва було засуджено за шахрайство в Грузії. Після відбуття покарання на території Грузії Камаєв учинив шахрайство в Україні.

Надайте кримінально-правову оцінку (характеристику) вчиненому.

22. Жарікова було визнано винуватим у тому, що він разом з іншими особами 20 серпня вчинив крадіжку з однієї з крамниць, а 3 вересня знову намагався вчинити крадіжку з іншого магазину, але, почувши звукову сигналізацію, з місця пригоди зник.

Надайте кримінально-правову оцінку (характеристику) вчиненому.

23. Беркін учинив замах на вбивство поліцейського Салова з метою перешкоджання законній діяльності останнього. А потім на ґрунті сварки позбавив життя Чашкіна.

Як слід кваліфікувати дії Беркіна?

24. Прикун за ч. 2 ст. 186 КК України був засуджений до 2-х років позбавлення волі. Відбувши покарання повністю, Прикун знову був притягнений до кримінальної відповідальності, але за завдання середньої тяжкості тілесних ушкоджень Петренку. Відбуваючи покарання в колонії, Прикун завдав тяжкої шкоди здоров'ю іншому засудженому Воловіку.

Проаналізуйте вчинене. Який вид множинності є в такому випадку (якщо є взагалі)? Дайте детальну характеристику наявним епізодам.

25. Дудка було визнано винуватим у вчиненні розбійного нападу за попередньою змовою групою осіб, а потім за заволодіння майном у великому розмірі таємним шляхом. У вчинення одного з кримінальних правопорушень він утягнув неповнолітніх Бутка і Морозова.

Суд кваліфікував дії Дудка за ч. 2 ст. 187 КК України та ст. 304 КК України.

Надайте кримінально-правову оцінку (характеристику) вчиненому.

ТЕМА 11

ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ КРИМІНАЛЬНУ ПРОТИПРАВНІСТЬ ДІЯННЯ

1. Капітан поліції А. перебував у відпустці. Вночі він прокинувся від голосного гавкату свого собаки і вийшов на подвір'я. Виглянувши за ворота, А. побачив, що в магазині, розташованому навпроти, не горить світло, хоча зазвичай магазин вночі освітлювався. Він озброївся мисливською рушницею та обійшов магазин. Збоку в стіні магазину поліцейський побачив великий отвір. Дільничний голосно наказав: «Залишатися на місці, бо стрілятиму! Поліція!». В магазині почулася лайка. А. вистрілив у повітря. Почувся гуркіт шиферу й на даху магазину з'явилися два чоловіки. Поліцейський ще раз повторив свою вимогу, але чоловіки зістрибнули з даху й вибігли на вулицю. А. прицілився одному з них у ноги й вистрілив, заподіявши поранення гомілки. Після цього він викликав слідчо-оперативну групу з райвідділу. З'ясувалося, що пораненим був раніше судимий Б., який разом із В. намагався вчинити крадіжку товарів із магазину.

Дайте кримінально-правову оцінку події. Чи зміниться рішення, якщо А. не був поліцейським?

2. А., перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, близько 00 год. 00 хв прийшов до будинку Б. для з'ясування стосунків. Почувши стукіт та лайку, В., зять Б., узяв двоствольну мисливську рушницю та два патрони із соляною сумішшю, які були в гаражі. Наближаючись до воріт і заряджаючи рушницю, він необережно вистрелив у землю, потім відчинив хвіртку і вийшов із двору на вулицю. Побачивши у В. рушницю, А. намагався втекти, проте В. вистрелив йому у спину з відстані приблизно два метри, заподіявши проникне вогнепальне поранення правої половини грудної клітки з ушкодженням легені і осколковими переломами 5-7-го ребер та рване поранення правого плеча, від чого останній через два дні помер у лікарні.

Дайте кримінально-правову оцінку події.

3. А. з односельцями Б. та В. працював на будівництві в обласному центрі. Отримавши заробітну платню, він попросив Б., який разом із В. їхав до села на вихідні, передати ці гроші його дружині, тому що сам він вимушений був затриматися. В електричці чоло-

віки вживали спиртні напої, і коли ввечері приїхали до рідного села, перебували у стані алкогольного сп'яніння. В. запропонував Б. «розважитися»: налякати дружину А. Для цього вони перелізли через паркан у двір до А. та почали стукати у вікна й двері дому, кричати навмисне зміненими голосами «Ану, виходь!». Дружина А., яка була вдома з двома малолітніми дітьми, вирішила, що на будинок напали злочинці. Знаючи, де чоловік зберігає мисливську рушницю, вона зарядила її та вистрілила у чоловічий силует у вікні. Б. було вбито.

Дайте кримінально-правову оцінку події.

4. Н. вдень під'їхав до своєї дачі й побачив, що незнайома людина викопує на його присадибній ділянці картоплю. Н. намагався з'ясувати, ким є незнайомец, але той, побачивши господаря, спробував ударити його лопатою. Захищаючись, Н. ударив нападаючого ногою в живіт, не втримав рівновагу й упав на спину. П. замахнувся на Н. лопатою з погрозою «Розтрощу голову!». Лежачи на спині, Н. наніс удар по ногам нападаючого, від чого той упав. Підвівшись, Н. двічі ударив П. ногою, зламавши йому два ребра (середньої тяжкості тілесне ушкодження). Уламок ребра пошкодив легеню, від чого П. помер, хоча Н. намагався надати йому медичну допомогу.

Дайте кримінально-правову оцінку діям Н.

5. Ф. повертався близько 00 год. 00 хв додому і біля свого будинку почув крики про допомогу своєї дружини та малолітніх дітей. Підбігши, він побачив двох незнайомих чоловіків, які виходили з його двору. Не знаючи, що трапилось із дружиною та дітьми, Ф. сильно розхвилювався і кілька разів ударив ногами і руками в різні частини тіла одного з незнайомців (це був Г.), заподіявши тому тілесні ушкодження середньої тяжкості. За поясненнями Г., він після вживання спиртних напоїв разом із незнайомим йому чоловіком прийшов до двору Ф., оскільки в темряві сплутав цей двір із володінням свого знайомого, у якого мав намір заночувати, але невдовзі прийшов господар і побив його, а незнайомец утік.

Дайте кримінально-правову оцінку діям Ф.

6. Виконуючи навчальну вправу з метання бойових гранат, військовослужбовці А. та Б. перебували в окопі. Не маючи належного досвіду, Б. впустив на дно окопу гранату «РГД-5», у якій вже висмикнув запобіжник. А. підбіг до нього, підняв гранату й вики-

нув її з окопу. Вибухом гранати було убито рядового Л., який перебував неподалік, а лейтенанту Д., який керував вправами, заподіяно тяжке тілесне ушкодження.

Дайте кримінально-правову оцінку діям А. та Б. Чи змінилась вона, якщо Л. і Д. загинули?

7. У власника автомобіля Д. виникла підозра в тому, що хтось хоче викрасти його автомобіль. Спочатку він обладнав автомобіль сигналізацією, а потім, вважаючи цей захід недостатньо ефективним, почав залишати в салоні автомобіля мисливський капкан. Одного вечора Д., перебуваючи у стані сп'яніння і забувши про встановлений ним капкан, попросив свого родича М. відвезти його додому, дав тому ключа від свого автомобіля та пояснив, як вимкнути сигналізацію. Коли М. сів на місце водія, пастка спрацювала. М. отримав середньої тяжкості тілесне ушкодження.

Варіант 1: капкан спрацював, коли до автомобіля проник Н., який бажав незаконно заволодіти ним. Н. отримав середньої тяжкості тілесне ушкодження.

Дайте кримінально-правову оцінку діям Д. в обох випадках.

8. Т. було засуджено за замах на вчинення умисного вбивства – за ч. 2 ст. 15, ч. 1 ст. 115 КК України. У апеляційній скарзі Т. та його захисник просили перекваліфікувати злочин на замах на вбивство, вчинене з перевищенням меж необхідної оборони. У справі встановлено, що між Т. і К. виникли неприязні стосунки. Одного дня Т. розпочав сварку, а потім і бійку з К. Той дав йому відсіч (зокрема, ударив ногою) і бійка припинилася. Після того К. вийшов у двір, а Т. взяв ножа, вийшов слідом і вдарив К. ножом у груди. Коли потерпілого відправили до лікарні, Т. голосно висловлював жаль із приводу того, що К. залишився живий.

Яку кримінально-правову оцінку слід дати діям Т. і К.?

9. У салоні приміського автобуса п'яний В. чіплявся до пасажирів, голосно нецензурно лаявся, курив. На зауваження громадян він не реагував. Водій автобуса Ц. зупинив автобус, вийшов до салону й спробував вивести В. із салону. Оскільки той пручався, Ц. застосував силу. Він виштовхнув В. з автобуса, той упав і від удару головою об каміння дороги отримав тяжке тілесне ушкодження.

Дайте кримінально-правову оцінку діям Ц.

10. Громадяни України К. та Н. придбали в білорусі промислові товари на суму 148 тис. грн і на двох спеціально пристосованих автомобілях УАЗ вночі перетнули кордон України з білорусією поза пунктом митного контролю. Дана інформація стала відома працівникам поліції. Автомобілі були помічені поліцейськими. К. та Н. намагалися втекти через поле. Капітан поліції Т., щоб зупинити автомобілі, зробив п'ять пострілів, цілячись у колеса автомобілів утікачів. Оскільки постріли він робив під час руху легкового автомобіля, в якому перебував, постріли не були точними. Дві кулі потрапили в салон одного з УАЗів. Н. було убито.

Яку правову оцінку слід дати діям Т.?

11. Ш. та П., озброївшись пістолетом «ТТ», що належав Ш., уночі увірвалися до службового кабінету директора фірми «Лотос» К. Ш. погрожував пістолетом, а П. наказав потерпілому видати всі гроші та майно, що знаходилися в сейфі. Злякавшись, К. видав злочинцям 120 тис. грн, що належали очолюваній ним фірмі.

Дайте кримінально-правову оцінку події. Чи зміниться рішення, якщо в руках у Ш. був не пістолет, а його макет?

12. А. та Б. вирішили налякати свого знайомого Г. З цією метою вони вирізали із дерева два макети ножів та чекали Г. на подвір'ї його будинку. Г. повертався додому вночі, відкрив калитку, зайшов у двір і побачив, що на нього біжать два чоловіки в чорних масках із ножами в руках. Г. заподіяв А. та Б. тяжкі тілесні ушкодження руками і кулаками.

Дайте кримінально-правову оцінку події. Чи зміниться рішення, якщо Г. заподіяв смерть А. та Б.?

13. Реалізуючи спільний план розбійного нападу, К. та С. увірвалися в будинок Г., де К. приставив кинджал до горла Г., а С. почав шукати гроші. Г., що володів бойовими прийомами боротьби, удався вирвати з рук К. кинджал, яким він ударив у груди С., заподіявши йому тяжкі тілесні ушкодження. К. кинувся бігти, однак Г. наздогнав його у входних дверей і спеціальним прийомом кинув на підлогу. При падінні у К. була зламана щелепа, що, за висновком судово-медичної експертизи, віднесено до середньої тяжкості тілесних ушкоджень.

Дайте кримінально-правову оцінку діям Г.

14. Працівник поліції П. висунув до Я. вимогу припинити не-правомірні дії, що порушують громадський порядок. У відповідь хуліган, тримаючи руку в кишені й погрожуючи вбивством з наявного пістолета, почав швидко наближатися до П. Працівник поліції, зробивши попереджувальний постріл у повітря, що не подіяв на хулігана, зробив постріл впритул. Згодом виявилось, що ні в руці, ні в кишенях убитого Я. зброї не було.

Дайте кримінально-правову оцінку діям поліцейського.

15. І. близько 23 год. 00 хв сіла в машину до Б. з метою дістатися до потрібного їй місця. Через деякий час машина, якою керував Б., зупинилась у глухому та незнайомому місці. Б., заблокувавши двері та застосовуючи насильство, що не є небезпечним для життя І., намагався її зґвалтувати. І. нанесла ґвалтівникові один удар у ногу невеликим кухонним ножом. Ударом було пошкоджено стегнову артерію. Від великої крововтрати Б. швидко помер.

Дайте кримінально-правову оцінку діям І.

16. Дружина М. була хвора на лейкемію та, страждаючи від нестерпних болів, протягом року наполегливо просила чоловіка позбавити її від страждань, давши їй отруту. Довідавшись від лікарів, що жити дружині залишилося не більше місяця – двох, не в силах більше бачити муки близької людини, М. виконав прохання дружини.

Дайте кримінально-правову оцінку події.

17. У вечірній час капітан сухопутних військ Б. затримав С. та М. за підозрою у вчиненні викрадення зброї з військового складу, що знаходився неподалік. Привівши їх до військової частини, він став їх розпитувати, однак затримані перебували в нетверезому стані, поводитися зухвало, на питання відповідати відмовлялися. Б. наказав сержанту Н. розстріляти затриманих. Сержант Н. наказ виконав.

Дайте кримінально-правову оцінку події.

18. Між Г. та І., які перебували в стані алкогольного сп'яніння, на ґрунті неприязних відносин, що з'явилися раптово, виникла сварка, яка переросла в бійку. Під час бійки І. взяв в руки слюсарний молоток і наніс Г. удар в голову в ділянку правої брови, а потім повалив його на підлогу та почав своїми руками душити його за шию, завдавши при цьому Г. легкі тілесні ушкодження, що потя-

гли короткочасний розлад здоров'я. Г., усвідомлюючи, що своїми діями І. може заподіяти тяжку шкоду його життю та здоров'ю, взяв в руки ніж, який лежав поряд на підлозі, та завдав два удари ножем у ділянку живота та грудей І., від яких настала його смерть.

Дайте кримінально-правову оцінку події.

ТЕМА 12

ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

1. К. вчинив кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 310 КК України. В підготовчому судовому засіданні він щиро покався у вчиненому та просив суд закрити щодо нього кримінальне провадження та звільнити його від кримінальної відповідальності за ч. 1 ст. 310 КК України на підставі ст. 45 КК України. Прокурор заперечував проти заявленого клопотання про закриття кримінального провадження.

Дайте кримінально-правову оцінку події. Як повинен вирішити справу суд? Обґрунтуйте свою відповідь. Що є передумовою та підставою звільнення від кримінальної відповідальності на підставі ст. 45 КК України? Обґрунтуйте відповідь.

2. 19 травня Г., продовжуючи свої систематичні дії, спрямовані на вчинення домашнього насильства стосовно сина, а саме перебуваючи за місцем свого проживання, вчинив щодо останнього психологічне насильство, яке виразилось у словесних образах, погрозах, висловлюваннях нецензурною лайкою, приниженні, що призвело до психологічних страждань останнього та погіршило якість його життя. У підготовчому судовому засіданні від Г. надійшло клопотання про звільнення його від кримінальної відповідальності та закриття кримінального провадження на підставі ст. 45 КК України з мотивів, викладених у клопотанні. Вину він визнав повністю та щиро розкався. Син вказав, що претензій до батька не має.

Дайте кримінально-правову оцінку події. Чи можливе звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із дійовим каяттям за вчинення домашнього насильства? Що утворює щире каяття? Що є ознаками дійового каяття? Обґрунтуйте відповідь.

3. С. обвинувачується у тому, що 19 березня, близько 00 год. 30 хв, знаючи про те, що здоров'я буд-якої людини рівною мірою охороняється законом, протиправне посягання на нього є кримінально караним, діючи з прямим умислом на спричинення тілесних ушкоджень, вчинив сімейну сварку зі своєю колишньою дружиною К., в ході якої долонею правої руки завдав три удари в ділянку голови останньої. Внаслідок завданих ударів потерпілій

було заподіяно синець на голові, що належить до легкого тілесного ушкодження. Обвинувачений С. в підготовчому судовому засіданні просить суд закрити стосовно нього кримінальне провадження та звільнити його від кримінальної відповідальності за ч. 1 ст. 125 КК України, оскільки він уклав з К. угоду про примирення.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Чи може С. бути звільнений від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим? Що є підставою цього виду звільнення від кримінальної відповідальності? Обґрунтуйте відповідь.

4. 21 січня, близько 9 год. 00 хв, Я., перебуваючи в кімнаті гуртожитку, користуючись тим, що є непоміченим, з метою незаконного заволодіння чужим майном, усвідомлюючи протиправний характер своїх дій та їх караність, настання суспільно небезпечних наслідків та бажання їх настання, з корисливих спонукань, таємно, умисно, шляхом вільного доступу, з гаманця, що знаходився у шухляді тумбочки, викрав грошові кошти в сумі 7 тис. грн та розпорядився ними на власний розсуд, заподіявши потерпілій Г. матеріальну шкоду на вказану суму. Потерпіла заявила клопотання про звільнення Я. від кримінальної відповідальності за ч. 1 ст. 185 КК України на підставі ст. 46 КК України, тому що їй повністю відшкодована шкода, претензій матеріального чи морального характеру до обвинуваченого немає.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Чи може Я. бути звільнений від кримінальної відповідальності на підставі ст. 46 КК України? Обґрунтуйте відповідь.

5. 02 червня, о 12 год. 30 хв, К. на подвір'ї житлового будинку, на ґрунті раптово виниклого конфлікту із Б., умисно завдав останньому декілька ударів кулаком правої руки в обличчя, спричинивши йому легке тілесне ушкодження. Під час судового засідання потерпілий звернувся до суду з клопотанням про закриття кримінального провадження та звільнення обвинуваченого від кримінальної відповідальності на підставі ст. 46 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Що слід розуміти під примиренням винної особи з потерпілим? Що є наслідком визнання угоди про примирення з потерпілим? Обґрунтуйте відповідь.

6. О. 10 квітня, близько 06 год. 10 хв, будучи лікарем анестезіологом, перебуваючи на чергуванні як лікар-анестезіолог анестезіолого-реанімаційного відділення Бродівської центральної районної лікарні, надавав спеціалізовану медичну допомогу в анестезіолого-реанімаційному відділенні неповнолітньому С., котрий 10 квітня о 06 год. 10 хв поступив у Бродівську центральну району лікарню у зв'язку із захворюванням – генералізованою вірусно-бактеріальною інфекцією з ураженням дихальних шляхів. Однак всупереч ст. 78 Закону України «Про основи законодавства України про охорону здоров'я», лікар-анестезіолог О., надаючи медичну допомогу неповнолітньому С., неналежно виконуючи свої професійні обов'язки внаслідок недбалого до них ставлення, володіючи достатнім кваліфікаційним рівнем, не використавши ці знання та навички при наданні адекватної медичної допомоги, всупереч загальноприйнятій техніці катетеризації підключичних судин недбало провів медичну маніпуляцію – пункцію лівої підключичної вени ін'єкційною голкою для встановлення катетера, що спричинило тяжкі наслідки для неповнолітнього С., а саме його смерть, яку констатовано у відділенні анестезіології-реанімації Бродівської ЦРЛ.

Обвинувачений у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 140 КК України, та його захисник заявили клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із його примиренням із потерпілими та закриття кримінального провадження щодо нього.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Чи може бути О. звільнений від кримінальної відповідальності у зв'язку примиренням винного з потерпілим? Обґрунтуйте відповідь.

7. Т. 30 листопада, близько 21 год. 00 хв, знаходився біля піцерії, де у нього виник словесний конфлікт із Д., в ході якого, на ґрунті раптово виниклих неприязних відносин, у Т. виник умисел, спрямований на спричинення Д. тілесних ушкоджень. Т., реалізуючи свій умисел, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи суспільно небезпечні наслідки та бажаючи їх настання, умисно завдав потерпілому Д. один удар кулаком в обличчя, спричинивши тим самим тілесні ушкодження та фізичний біль потерпілому. Згідно з висновком судово-медичного експерта ушкодження на обличчі належать до легких тілесних ушкоджень, які викликають короточасний розлад здоров'я понад 6 днів, але не більше 3-х тижнів. Підозрюваний Т. працює на посаді керівника гуртка КПНЗ «Центр дитячої та юнацької творчості». В

матеріалах справи наявний витяг із протоколу засідання загальних зборів трудового колективу про взяття Т. на поруки трудовим колективом.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Назвіть передумови та підстави звільнення від кримінальної відповідальності за ст. 47 КК. Чи може особа бути звільнена від кримінальної відповідальності на досудовому розслідуванні? Як потрібно вирішити справу, якщо особа не виправдала довіру колективу? Обґрунтуйте відповідь.

8. 09 серпня Ю., попередньо взявши у позику пневматичну гвинтівку, в присутності малолітніх, які розуміли факт жорстокого поводження з твариною та просили припинити такі дії, умисно із застосуванням жорстких методів, які вчиняють особливо болючим способом, здійснив кілька пострілів по котові, вчинивши знущання над твариною, спричинивши котові травми, що, у свою чергу, призвели до каліцтва. Керівництво ТОВ «Еко», де обвинувачений працює вантажником, просило звільнити Ю. від кримінальної відповідальності у зв'язку із передачею його на поруки ТОВ «Еко».

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Чи можливо звільнити Ю. від кримінальної відповідальності на підставі ст. 47 КК? Що є обов'язковою процесуальною умовою для звільнення Ю. від кримінальної відповідальності? Обґрунтуйте відповідь.

9. М. отримала державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям, при цьому діючи умисно, керуючись корисливим мотивом, з метою заволодіння чужим майном шляхом обману, у деклараціях про доходи та майновий стан осіб, які звернулися за призначенням усіх видів соціальної допомоги, заповненої власноруч, вказала недостовірні відомості щодо наявності доходу від працедавця, внаслідок чого заволоділа грошовими коштами держави, які нараховувались Державною установою на загальну суму 16 тис. 658 грн 53 коп. До суду надійшло клопотання директора КП «Харчування» про звільнення М. від кримінальної відповідальності у зв'язку із передачею її на поруки трудовому колективу.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Чи може М. бути звільнена від кримінальної відповідальності за ст. 47 КК? Якщо ні, то чому? Обґрунтуйте відповідь.

10. Прокурор звернувся до суду з клопотанням про звільнення від кримінальної відповідальності на підставі ст. 48 КК України В., підозрюваної в скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 190 КК України, та закриття кримінального провадження. Свої вимоги обґрунтовує тим, що органом досудового розслідування В. обґрунтовано підозрюється у незаконному заволодінні шахрайським шляхом бюджетними коштами у загальному розмірі 7 тис. 039 грн 98 коп., але вчинене кримінальне правопорушення належить до кримінального проступку, переплата державної соціальної допомоги В. повернута в повному обсязі й підозрювана не заперечує проти звільнення її від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Що таке зміна обстановки за ст. 48 КК України? Що є передумовою та підставою звільнення від кримінальної відповідальності за ст. 48 КК України? Як потрібно вирішити справу? Обґрунтуйте відповідь.

11. У судовому засіданні потерпілий М. подав клопотання про звільнення його сина І. від кримінальної відповідальності за ч. 1 ст. 185 КК України з підстав, передбачених ст. 48 КК України, тобто у зв'язку зі зміною обстановки. Клопотання мотивоване тим, що І. є його сином та обвинувачується у вчиненні крадіжки. На даний час внаслідок зміни обстановки вчинене сином діяння втратило суспільну небезпечність, а його син перестав бути суспільно небезпечною особою. Перед цим між ним і сином на ґрунті сварки сталося непорозуміння щодо черговості користування придбаним ним велосипедом. На даний час конфлікт між ним і сином вичерпано, велосипед перебуває у користуванні сім'ї, тому наявні підстави для звільнення його сина від кримінальної відповідальності за ч. 1 ст. 185 КК України на підставі ст. 48 КК України та закриття кримінального провадження.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Чи може І. бути звільненим від кримінальної відповідальності за ст. 48 КК України? Що передбачає зміна обстановки? Обґрунтуйте відповідь.

12. О. працює на посаді фармацевта та під час виконання своїх професійних обов'язків порушила встановлені правила відпуску наркотичних засобів і реалізувала П., без відповідно оформленого лікарем рецепту, препарат, який містить у своєму складі наркоти-

чний засіб та психотропну речовину. Суд вважає за необхідне закрити кримінальне провадження та звільнити від кримінальної відповідальності О. на підставі ст. 48 КК України у зв'язку зі зміною обстановки, враховуючи наступне. Судом встановлено, що О. раніше не судима, має виключно позитивні характеристики, має молодий вік, згідно з довідкою вона прослухала курси з фармації та пройшла колективні навчання з питань реалізації медикаментів в аптеці, тобто перестала бути суспільно небезпечною.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Що слід розуміти під звільненням від кримінальної відповідальності? Чи можливе звільнення О. від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки? Обґрунтуйте відповідь.

13. Прокурор заявила клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності Д. у зв'язку із закінченням строків давності притягнення його до кримінальної відповідальності, оскільки такий строк не зупинявся та не переривався. Обвинувачений Д. та його захисник просять відмовити у задоволенні клопотання прокурора, оскільки обвинувачений не визнає себе винним і не дає на таке звільнення своєї згоди, розуміючи наслідки звільнення від кримінальної відповідальності з nereабілітуючих підстав.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Що слід розуміти під строком давності? Коли перебіг давності зупиняється або переривається? Чи підлягає Д. звільненню від кримінальної відповідальності на підставі ст. 49 КК України? Обґрунтуйте відповідь.

14. В. завдав один удар лобною ділянкою своєї голови в обличчя Д., чим заподіяв останньому легкі тілесні ушкодження. Заслухавши думку учасників судового провадження, суд дійшов висновку про звільнення обвинуваченого від кримінальної відповідальності та закриття у зв'язку з цим кримінального провадження з огляду на закінчення строків давності. Оскільки з дня вчинення В. кримінального проступку минув строк два роки, який не зупинявся та не переривався, обвинувачений дав згоду на своє звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому.

У чому полягає різниця між зупинкою та перериванням перебігу строків давності? Коли настає кінцевий момент перебігу строків давності? Що розуміється під ухиленням від досу-

дового слідства або суду? Чи підлягає В. звільненню від кримінальної відповідальності на підставі ст. 49 КК України? Обґрунтуйте відповідь.

15. С. обвинувачується в тому, що він 22 березня, близько 21 год. 00 хв, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, знаходячись за місцем проживання, в ході сварки зі своєю матір'ю, діючи умисно, на ґрунті особистих неприязних відносин, схопив її своїми руками за волосся, після чого завдав рукою два удари по обличчю, при чому почав погрожувати останній вбивством, а саме прямо зазначив, що позбавить її життя, що викликало у матері почуття тривоги, оскільки вона сприйняла погрозу вбивством як таку, що може здійснитись, судячи з дій С. та інтенсивності його погроз.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Чи може бути С. звільнений від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності, якщо після вчинення дій пройшло 2 роки? Якщо ні, то чому? Обґрунтуйте відповідь.

ТЕМА 13

ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ

1. За вчинення готування до контрабанди наркотичних засобів у великих розмірах П. було засуджено за ч. 1 ст. 14 та ч. 2 ст. 305 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Визначте, яке мінімальне й максимальне покарання суд може призначити П. за вчинене кримінальне правопорушення. Який порядок (правила) призначення покарання за замах на кримінальне правопорушення? Чи має суд право за готування чи замах на кримінальне правопорушення призначити покарання нижче від мінімальної межі санкції?

2. За готування до грабежу С. було засуджено за ч. 1 ст. 14 та ч. 2 ст. 186 КК України.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Чи поширюються положення частин 2 і 3 ст. 186 КК України на додаткові покарання?

3. За ст. 220 КК України К. було засуджено до обмеження волі на 4 роки з позбавленням права обіймати посади в органах державної влади, місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах, організаціях, пов'язані з виконанням фінансово-господарських функцій, на десять років.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Чи вірно рішення суду? Яке значення мають загальні засади (ст. 65 КК України) призначення покарання?

4. У., який вчинив кримінальне правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 309 КК України, повністю визнав свою вину, щиро покався, активно сприяв розкриттю кримінального правопорушення. Обставин, які обтяжують покарання, судом встановлено не було. Вчиненням кримінального правопорушення він нікому збитків не завдав. Адвокат наполягав на застосуванні ст. 69-1 КК України при призначенні покарання. Втім суд відхилив клопотання у зв'язку з відсутністю добровільного відшкодування завданого збитку або усунення заподіяної шкоди та призначив покарання у виді 3 років позбавлення волі.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Дайте аргументований висновок, чи вірне рішення суду?

5. За вчинення розбою за попередньою змовою з іншими особами Б. було засуджено за ч. 2 ст. 187 КК України із застосуванням ст. 69-1 до 6 ти років позбавлення волі. Суд у вирокі аргументував своє рішення тим, що Б. повністю визнав свою вину у вчиненому кримінальному правопорушенні, відшкодував потерпілим заподіяну шкоду, щиро покався та активно сприяв розкриттю кримінального правопорушення. Обставинами, що обтяжують покарання, суд визнав вчинення кримінального правопорушення за попередньою змовою групою осіб (п. 2 ч. 1 ст. 67 КК).

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Вирішіть, чи правильно суд призначив покарання?

6. За ч. 2 ст. 286 КК України В. було засуджено на 8 років позбавлення волі. При призначенні покарання суд пом'якшуючими обставинами визнав вчинення кримінального правопорушення вперше, а обтяжуючими обставинами наявність тяжких наслідків у виді смерті потерпілого (п. 5 ч. 1 ст. 67 КК України). Хоча під час вчинення кримінального правопорушення В. знаходився у стані алкогольного сп'яніння, суд на підставі ч. 4 ст. 67 КК України не визнав цю обставину такою, що обтяжує покарання, тому що, на його думку, вона є ознакою об'єктивної сторони.

Дайте аргументований висновок, чи вірне рішення суду? Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Який порядок врахування пом'якшуючих та обтяжуючих обставин при призначенні покарання?

7. Суд, встановивши наявність декількох пом'якшуючих обставин, що істотно знижують тяжкість вчиненого кримінального правопорушення, й особу винного, засудив М. за ч. 5 ст. 27 та ч. 3 ст. 212 КК України із застосуванням ст. 69 КК України до штрафу у розмірі 1000 нмдг без конфіскації майна.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому. Дайте аргументований висновок, чи вірне рішення суду? Які підстави і порядок призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом, особливості застосування ст. 69 КК України стосовно додаткових видів покарань?

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

ТЕМА 1

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

1. Зотов, будучи користувачем облікового запису «Зот1987» однієї із соціальних мереж за допомогою інтернет-спільнот, активним учасником яких він був, та власного облікового запису, поділяючи кримінально протиправні наміри незаконних об'єднань сепаратистського та терористичного спрямування, так званих «Донецька народна республіка» та «Луганська народна республіка», ідеї та діяльність яких полягають у створенні суверенного державного утворення – «Новоросія», шляхом незаконного відділення від України її південно-східної частини (Донецької, Луганської, Дніпропетровської, Херсонської, Миколаївської, Харківської та Одеської областей), діючи умисно, розуміючи протиправність своїх діянь, допускаючи та бажаючи настання негативних наслідків, за невстановлених особистих мотивів, перебуваючи за місцем реєстрації та фактичного проживання у м. Київ, 15 квітня 2018 р., 20 травня 2018 р. та 16 червня 2018 р. розмістив інформаційні графічні та текстові повідомлення антиукраїнського, сепаратистського характеру, що містять у собі заклики до вчинення дій, спрямованих на зміну меж території або державного кордону України.

Повідомлення, згідно з висновком судової лінгвістичної (семантико-текстуальної) експертизи писемного мовлення, проведеної ХНДІСЕ ім. Засл. проф. Бокаріуса М. С., виражене у формі прямого публічного заклику-лозунгу, в об'єктивному змісті якого йдеться про територіальні зміни, а саме: «Да здравствует Новороссия!». Зміст даних публікації був доведений до відома невизначеного кола осіб – користувачів соціально орієнтованого ресурсу мережі «Інтернет» «Вконтакте», які відвідували електронну сторінку.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

2. Клименко 27 липня 2021 р., близько 10 год. 00 хв, перебуваючи в приміщенні кафе «Лаура», що знаходиться в м. Чернігів, на виконання завдання представника іноземної держави щодо

збору відомостей з обмеженим доступом передав для ознайомлення (шляхом копіювання з використанням фотокамери мобільного телефону з метою передачі цих відомостей представнику іноземної держави) Узагальнену довідку центральної артилерійської бази боєприпасів оперативного командування Сухопутних військ Збройних Сил України.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

3. Громадянка України Косова, достовірно знаючи, що 24 лютого 2022 р. указом Президента України № 64/2022 введено воєнний стан на всій території України, у період з 07 березня 2022 р. до 13 квітня 2022 р. здійснювала пошук, збір та аналіз відомостей щодо переміщення, руху та дислокації підрозділів Збройних Сил України, Національної гвардії України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань на території с. Височинівка Чугуївського району Харківської області шляхом особистого спостереження, опитування місцевих жителів, фіксації даних на власний мобільний телефон та акаунт у загальнодоступному месенджері «WhatsApp» з прив'язаним номером мобільного телефону, здійснила передачу відомостей щодо місць постійного дислокування військовослужбовців одного з підрозділів військової частини Національної гвардії України у приміщеннях житлових будівель, а також розміщення їх автотранспорту на прилеглих територіях, відомості щодо облаштування фортифікаційних та інженерних споруд підрозділом представникам збройних формувань російської федерації, а також представникам незаконних збройних формувань так званих «Луганської народної республіки» та «Донецької народної республіки».

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

4. Громадянин росії Іщенко з власної ініціативи викрав із військової частини № 2416 м. Київ зразок вогнепальної зброї (штурмова гвинтівка «М16», виробництва США) з метою подальшої передачі її представнику іноземної держави для вивчення принципу дії та виробництва аналогу цього виду зброї на території російсь-

кої федерації. Вночі, 14 березня 2022 р., він заховав зброю у раніше підготовлену схованку для подальшого вилучення її представником іноземної держави.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

5. 20 грудня 2022 р. Іванцов з метою ослаблення держави, зниження її військового потенціалу свідомо спричинив пожежу, наслідком якої стала руйнація об'єкта оборонного значення (ангари військової частини ВЧ 2603 у місті Чернігів).

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації. Чи зміниться кваліфікація у разі, якщо Іванцов вчинив це діяння 20 грудня 2021 р.?

6. Калмикова, яка добровільно підтримувала відносини з представниками окупаційної влади, з метою заподіяння шкоди Україні у травні 2022 р. організувала збір матеріальних ресурсів для підтримки окупаційного військового контингенту країни-агресора на тимчасово окупованій території (м. Вовчанськ Харківської області) з метою подальшої передачі їх представникам держави-агресора.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

7. Заступник начальника підприємства ТОВ «Хімпром», яке розташоване у м. Куп'янськ Харківської області, Козлов з метою завдання шкоди Україні, перебуваючи на тимчасово окупованій території, погодився на співпрацю з окупаційною владою, реалізуючи рішення держави-агресора, всупереч наказу директора вищевказаного підприємства від 24 лютого 2022 р. № 124 «Про зупинення виробничої діяльності підприємства» добровільно надав згоду на зайняття посади її керівника і незаконно відновив роботу підприємства.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопо-

рушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

8. 17 березня 2022 р., в період часу з 10 год. 00 хв до 11 год. 00 хв, Зотов, діючи спільно з групою невстановлених осіб, перебуваючи в публічному місці, а саме на території Бердичівського Кооперативного колгоспного ринку, що знаходиться за адресою: Житомирська область, м. Бердичів, вул. Житомирська, 13, на території, яка розташована між торговими місцями № 48 та № 72, будучи громадянами України, в присутності невстановлених досудовим розслідуванням осіб, які в той час перебували на території вказаного ринку, публічно заперечував здійснення збройної агресії російської федерації проти України та публічно закликав до підтримки рішень та дій держави-агресора (російської федерації).

Як слід кваліфікувати вчинене? Обґрунтуйте відповідь.

9. 25 березня 2022 р. Зубов, близько 15 год. 30 хв, використовуючи всесвітню мережу «Інтернет», зокрема соціальну мережу «Тік-Ток», де він зареєстрований та має власний акаунт з нікнеймом «ZUB», поширив відеозапис шляхом його опублікування у вільний доступ на власному акаунті, в якому звернувся до невідомого кола осіб із таким текстом: «...В Украине нет никакой агрессии против Украины...», «...прошу Вас поддержать российскую федерацию, дабы освободить от этих нациков».

Як слід кваліфікувати вчинене? Обґрунтуйте відповідь.

10. Герасимов зареєструвався в соціальній мережі «Facebook» як «ГЕРА» та використовував сторінку для власних потреб. Для користування соціальною мережею «Facebook» Герасимов застосовував мобільний телефон «XIAOMI REDMI 4X». В подальшому, після оголошення президентом російської федерації 24 лютого 2022 р. про початок «спеціальної військової операції» проти держави Україна та військової агресії російської федерації проти України, громадянин України Герасимов у період часу з 30 березня 2022 р. до 20 квітня 2022 р., використовуючи мережу «Інтернет», з використанням власної сторінки в соціальній мережі «Facebook» з ніком «ГЕРА» здійснював публікації фото,- відеоматеріалів, які спрямовані на підтримку російської федерації, закликають продовжувати «повернення руських земель».

Як слід кваліфікувати вчинене? Обґрунтуйте відповідь.

11. 20 березня 2022 р., перебуваючи у приміщенні Вовчанського відділу Чугуївської окружної прокуратури, старший лейтенант поліції Ковтун взяв участь у проведених представниками збройних формувань РФ зборах співробітників Чугуївського районного управління поліції ГУНП в Харківській області. В ході зборів Ковтун добровільно погодився співпрацювати з представниками окупантів. Він обійняв псевдопосаду «поліцейського з господарської частини» у незаконно створеному представниками збройних формувань РФ правоохоронному органі – «відділі поліції у місті Вовчанськ Харківської області».

Кваліфікуйте дії Ковтуна. Обґрунтуйте відповідь.

12. Сільський голова однієї з територіальних громад Красноградського району Харківської області 05 квітня 2022 р. добровільно вступила у змову з представниками російських спецслужб та систематично надавала їм допомогу у проведенні підривної діяльності проти України.

Посадовиця склала список під назвою «Вредители», до якого входили місцеві жителі, які активно висловлюють проукраїнську позицію.

На завдання російських кураторів жінка збирала та передавала інформацію щодо осіб, які здійснювали та здійснюють захист України у складі ЗСУ, а також дані про розташування споруд цивільного захисту, окремих територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки Міністерства оборони України, відділів поліції на території Красноградського району та будівель, у яких проводяться наради представників органів влади.

Кваліфікуйте дії сільського голови. Обґрунтуйте відповідь.

13. Встановлено, що 30 травня 2022 р., близько 06 год. 00 хв, Костомаров знаходився біля військової частини, використовуючи заздалегідь виготовлені листівки з написами «СДАВАЙТЕСЬ! НАША РОДИНА – СССР!!!! МОЛОДАЯ ГВАРДИЯ» та «УКРАИНСКИЕ ВОЕННОСЛУЖАЩИЕ, СДАВАЙТЕСЬ! МОЛОДАЯ ГВАРДИЯ». Розмістив вищевказану листівку на приміщенні військової частини, в подальшому вказана листівка була виявлена військовими, які проходять службу у вищевказаній частині, та повідомлено про її розміщення командира частини.

Як слід кваліфікувати дії Костомарова? Обґрунтуйте відповідь.

14. 04 квітня 2022 р., в період часу з 18 год. 15 хв до 18 год. 45 хв, Х., перебуваючи у місті Чернівці, проник на територію КП «Міжнародний аеропорт «Чернівці» імені Леоніда Каденюка» (код ЄДР-ПОУ 21418761, м. Чернівці, вул. Чкалова, 30), де, діючи умисно, з власних мотивів, використовуючи власний мобільний телефон «Blackview A80-Pro» (A80DK017NEUQ002868), здійснив фото-, відеозйомку аеродромного комплексу аеропорту, а саме злітно-посадкової смуги, антенних конструкцій, будівель, а також літаків Збройних Сил України.

Як слід кваліфікувати вчинене? Обґрунтуйте відповідь.

15. 12 квітня 2022 р., о 13 год. 06 хв, громадянка України Коровіна, діючи умисно, використовуючи власний телефон із сімкарткою мобільного оператора «Фенікс», з особистого номера зателефонувала на номер, що належить громадянці України Грабовій, яка мешкає у м. Донецьк, та повідомила останній: розташування Збройних Сил України на території комбікормового заводу за адресою «Х»; розташування Збройних Сил України на території шпиталю для учасників війни м. Мар'їнка Донецької області. При цьому Коровіна достовірно знала, що онук Грабової, громадянин Іванов, є бойовиком незаконного збройного формування так званої «ДНР».

Як слід кваліфікувати вчинене? Обґрунтуйте відповідь.

ТЕМА 2

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИ

1. Куценко у своєму домі, під час сварки та бійки, вбив ножем Гавриленка. Дружина почала дорікати йому за нестриманість. Знову розлютившись від докорів, Куценко ударом ножа вбив і свою дружину.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

2. Повертаючись додому з чергування, Баранов побачив, що Чуріков знущається з малолітнього хлопця. На спробу припинити знущання Чуріков почав викручувати малолітньому руку. Захищаючи хлопчика, Баранов завдав Чурікову численних ударів, що призвели до смерті останнього.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

3. Василенко та Нікітін, маючи заздалегідь обміркований умисел на протиправне заволодіння чужим майном, що належить Тарасову, ввечері зустріли останнього на під'їзді до паркінгу та, погрожуючи пістолетом, вимагали гроші у розмірі 20 тис. грн, після чого надали йому можливість потрапити до свого житла з метою взяття готівки. При цьому Василенко та Нікітін залишились чекати на Тарасова біля в'їзду до паркінгу. Тарасов, зайшовши до свого помешкання, взяв там пістолет і, повернувшись до паркінгу, зробив у Василенко постріл зі свого пістолета, а потім відразу ж двічі вистрілив у Нікітіна. Смерть обох осіб настала на місці від кульових вогнепальних поранень голови з пошкодженням головного мозку.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

4. Дем'яненко, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, на літньому майданчику біля входу до магазину «Олімп», безпідставно втрутився в розмову раніше йому незнайомого Наумова із Федченко, висловився на його адресу нецензурною лайкою. У відповідь на це Наумов також відповів нецензурно, що Дем'яненко сприйняв як образу. Він пішов додому, який знаходився неподалік, зайшов до квартири, взяв кухонну сокиру і повернувся до магазину. Там Дем'яненко завдав кілька ударів обухом і лезом сокири по голові Наумова. Під час нападу останній заскочив у хол магазину. Дем'яненко продовжував завдавати удари, але Наумов, захищаючи голову, підставляв руки, у зв'язку з чим деякі поранення сокирою, зокрема лезом, прийшлися на долоні та плечі. Захищаючись, Наумов завдав Дем'яненку удар кулаком по голові, збив його з ніг, вибив із його рук сокиру й утримував до прибуття працівників поліції, яких викликали продавці магазину.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

5. Вінниченко, маючи особисті неприязні стосунки з Романовим, під час сварки, що переросла у бійку, завдав останньому кухонним ножом цілеспрямований удар у ділянку грудної клітки. Від завданого удару Романов знепритомнів і впав на підлогу, не подаючи ознак життя. Злякавшись відповідальності, Вінниченко викликав швидку допомогу. За висновком судово-медичної експертизи, Романову були спричинені тяжкі тілесні ушкодження, небезпечні для життя в момент заподіяння, у вигляді колото-різаної рани грудей із пошкодженням серця, тампонадою кров'ю та крововтратою, внаслідок чого настала смерть.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

6. Павленко, бажаючи помститися своїй знайомій Антоновій, прийшов ввечері до неї додому. Скориставшись відсутністю у даний час інших осіб у квартирі Антонової, завдав їй два удари металевою палицею по голові, один удар ножом у потиличну частину голови, два удари ножом у груди та, задушуючи шию потерпілої рукою, по одному удару ножицями в кожне око. Смерть Антонової

настала на місці події впродовж короткого проміжку часу від численних колото-різаних ран тіла (голови, шиї, грудей) з ушкодженням внутрішніх органів. За висновком судово-медичної експертизи, жодне із завданих тілесних ушкоджень не було смертельним. Допитаний у судовому засіданні судово-медичний експерт зазначив, що потерпіла фактично не втрачала свідомості та відчувала фізичні страждання протягом 30 хв.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

7. 27 серпня 2017 р., близько 23 год. 30 хв, Семенов, керуючи автомобілем «Hyundai», рухався по проспекту Московському в м. Харків і на перехресті допустив зіткнення зі скутером «Навігатор» під керуванням Рева, який рухався в зустрічному напрямку та виїхав на смугу зустрічного руху транспорту. Після зіткнення Рева впав на проїжджу частину. Семенов побачив, що Рева зміг піднятися, і вважав, що загрози для його життя немає, після чого свідомо залишив місце дорожньо-транспортної пригоди. Внаслідок дорожньо-транспортної пригоди Рева отримав тілесні ушкодження у вигляді закритої тупої травми грудної клітки, закритої тупої травми живота, які належать до тяжких тілесних ушкоджень, небезпечних для життя. Крім того, було встановлено, що Рева перебував у стані алкогольного сп'яніння. Семенов правила дорожнього руху не порушував. Своєчасний виклик швидкої допомоги свідками цієї пригоди запобіг настанню смерті.

Варіант 1: внаслідок дорожньо-транспортної пригоди Рева отримав середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

8. 04 січня 2018 р., близько 06 год. 30 хв, Петрова О. і Петров В., знаходячись за місцем свого мешкання в однокімнатній квартирі, залишили на кухні дітей без нагляду, в результаті чого 5-річна Петрова К., граючись на кухні біля увімкненої газової плити, духовка якої була відчинена, стала ногою на кришку духовки, внаслідок чого газова піч відхилилася від стіни та чайник з окропом, який знаходився на ній, зсунувся та перевернувся на 2-річ-

ного Петрова Д., завдавши останньому термічні опіки. До лікарні батьки звернулися лише через 7 годин, коли стан дитини почав погіршуватися. Згідно з висновком комісійної судово-медичної експертизи опікової травми, звернення за медичною допомогою через 7 годин після травмування слід вважати несвоєчасним, що обумовило поглиблення опікового ураження та ускладнилося розвитком опікового шоку. При цьому, враховуючи площу опікової поверхні та анатомо-фізіологічні особливості, притаманні відповідній віковій категорії дітей, при несвоєчасному наданні медичної допомоги тілесні ушкодження могли призвести до формування тяжкої опікової хвороби, що, у свою чергу, могло обумовити розвиток загрозливого для життя дитини стану. Допитані під час досудового розслідування Петрова О. і Петров В. пояснили, що в них була відсутня можливість своєчасно доставити дитину до лікарні через несправність автомобіля.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

9. 03 квітня 2015 р., близько 09 год. 00 хв, на ґрунті особистих неприязних стосунків між Ізмаїловою та її співмешканцем Дорошевим виникла сварка, яка переросла у бійку. Спостерігаючи це, брат Ізмаїлової – Сенченко схопив Дорошева за шию та виштовхав на сходову клітку. Після чого Сенченко, ставши на захист своєї сестри, завдав Дорошеву декілька ударів в ділянку голови, від яких останній впав на підлогу та помер.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

10. Стеценко знаходився на своєму робочому місці в ПП «Айс-термо», де він працює столяром у цеху. Між ним та слюсарем Войтовим почався конфлікт на виробничому ґрунті, оскільки Войтов відмовився прикрутити металеву деталь до вітрини. Після чого Стеценко почав погрожувати останньому, що вдарить його. Войтов, який носить окуляри, повернувся до свого робочого місця, щоб зняти їх, та повернувшись назад, побачив, що Стеценко прийняв бойову позицію та завдав йому два удари кулаком в обличчя, від яких Войтов упав на підлогу. Стеценко, продовжуючи

свої протиправні дії, почав завдавати удари кулаками обох рук в ділянку голови та тулуба Войтова. Завдяки втручанню адміністратора вищезазначеного підприємства, протиправні дії Стеценка були припинені.

Згідно з висновком судово-медичної експертизи, Войтову були завдані наступні тілесні ушкодження: садна та крововиливи м'яких тканин на обличчі, садна на волосяній частині голови, правосторонній перелом нижньої щелепи. Для відновлення свого здоров'я Войтов знаходився у лікарні 4 тижні.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

11. Крамаренко, знаходячись на луках, розташованих між смт Дворічна та с. Кутьківка Дворічанського району Харківської області, зробив зауваження Антоненку через випасання останнім своїх корів на території сінокоосу, що йому не належить. Між ними розпочалася сварка, під час якої Крамаренко завдав Антоненку один удар кулаком правої руки в ділянку лівого ока, через що останній зазнав фізичного болю. Злякавшись, Антоненко почав тікати, однак Крамаренко продовжуючи свої протиправні дії, наздогнав Антоненка та завдав йому один удар рукою в ділянку грудної клітки, спричинивши різкий фізичний біль і не спричинивши тілесних ушкоджень.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

12. Повертаючись з відпустки, лікар-терапевт Сотніков почув звернення начальника потягу щодо надання невідкладної медичної допомоги громадянину, у якого стався серцевий напад. Однак Сотніков таке звернення проігнорував. За висновком судово-медичної експертизи, своєчасна надана медична допомога могла врятувати життя пасажирів.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

13. Петров прийшов на прийом до чергового лікаря районної поліклініки № 5 у м. Харків зі скаргами на сильні болі в ділянці живота. Лікар, оглянувши Петрова, порадила йому постільний режим. Після повернення додому Петрову знову стало зле. Його дружина викликала швидку і Петрова доставили у хірургічне відділення з діагнозом перитоніт. Життя Петрова вдалося врятувати завдяки своєчасно проведеній операції.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

14. 01 січня 2015 р., близько 22 год. 25 хв., Кузнецов, перебуваючи за місцем свого проживання в квартирі, підійшов до раніше знайомого йому Ващенка, який у цей час спав на ліжку в одній із кімнат указаної квартири, та, тримаючи в руці ніж, умисно завдав йому один удар ножем у шию. Ващенко, отримавши поранення у шию, прокинувся, відчувши сильний біль, схопився з ліжка та, злякавшись за своє життя, почав заспокоювати Кузнецова. Останній припинив свій напад, намагався викликати швидку допомогу, пішов із Ващенком разом до лікарні, де йому було надано першу медичну допомогу. Внаслідок протиправних дій Ващенко отримав проникаюче колото-різане поранення шиї, крайове поранення внутрішньої яремної вени, поранення задньо-бічної стінки глотки, поранення четвертого шийного хребця справа, з проникненням у спинномозковий канал, що є тяжким тілесним ушкодженням (за критерієм небезпеки для життя). Допитаний Кузнецов в обґрунтуванні своїх дій вказує на те, що якби мав наміри вбити Ващенка, то не йшов би з ним до лікарні, не купляв би ліків, нічого не завдило б йому довести свій злочинний намір, направлений на вбивство, якщо би він у нього був.

Суд першої інстанції кваліфікував дії Кузнецова як замах на вбивство, вказавши, що злочин не було закінчено з причин, які не залежали від його волі, оскільки потерпілий прокинувся, а також внаслідок того, що йому було вчасно надано кваліфіковану медичну допомогу.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

15. Тесленко, будучи матір'ю двох малолітніх дітей, дізналась про власну вагітність та, не бажаючи народжувати і виховувати третю дитину, стала приховувати факт вагітності від чоловіка, родичів та знайомих. При цьому до медичного закладу, з метою належного медичного нагляду та супроводу вагітності і пологів, не звернулась. У подальшому Тесленко у ванній кімнаті гуртожитку за місцем свого проживання, відчувши за станом здоров'я настання фізіологічного процесу пологів, самотійно, без кваліфікованої медичної допомоги, народила живу, доношену та життєздатну дитину. Одразу ж після пологів Тесленко, розуміючи той факт, що дитина народилась живою, використовуючи невідомий предмет із загостреною поверхнею перерізала пуповину дитини, після чого взяла у руки шматок тканини та за її допомогою рукою перекрила отвори носа та рота, чим унеможливила дитині вільно, безперешкодно дихати. Через вищеописані дії її новонароджена дитина померла.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

16. 09 лютого 2019 р. Агафонов, діючи умисно, усвідомлюючи свою перевагу у фізичному стані, з мотивів явної неповаги до існуючих норм співжиття, на ґрунті неприязних стосунків, учинив фізичне насильство щодо своєї матері. У ході вчинення насильства Агафонов умисно, кулаком правої руки завдав декілька послідовних ударів по голові матері, після чого кулаком правої руки завдав ще два удари в ділянку обличчя, після чого обома руками вхопив її за одяг та кинув на підлогу, де при падінні потерпіла вдарились кистю правою руки об меблі кімнати. Внаслідок цих дій матері Агафопова спричинено фізичні страждання, які виразились у тілесних ушкодженнях у вигляді рани на верхній губі по центру, яка належить до легких тілесних ушкоджень, що спричинило короточасний розлад здоров'я, набряку м'яких тканин на тильній поверхні правої кисті, садні на межі лобної та тім'яної ділянки.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

17. Олена Гринчак, спілкуючись зі своїми малолітніми дітьми: Тетяною 2012 р. н. та Дмитром 2010 р. н., дізналась про те, що донька Тетяна в період відсутності вдома батьків брала без дозволу сірники та за їхньою допомогою підпалила тюль на дверях. У подальшому мати Олена з метою покарати доньку Тетяну за дії, скоєні нею, взяла до рук сірник, запалила його та з метою завдання тривалого фізичного болю і страждання піднесла відкрите полум'я сірника до другого пальця правої руки Тетяни, утримуючи при цьому її руку силою поблизу сірника. Не зупиняючись на вчиненому та з метою залякування Тетяни, викликання у неї почуття страху, пригніченості, неповноцінності, приниження та ламання її морального опору піднесла відкрите полум'я сірника до другого пальця її лівої руки, утримуючи при цьому її руку силою поблизу сірника. Внаслідок чого мати Олена завдала тривалого фізичного болю і страждання з метою покарати доньку та спричинила їй тілесні ушкодження у вигляді опіків 2-го ступеня на 2-му пальці правої руки і на 2-му пальці лівої руки.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

18. Тихонов Володимир завжди погано ставився до своєї дружини: дорікав їй хворобливим станом, несмачними обідами, ображав, бив. Вступивши у зв'язок з Аллою, Володимир все частіше знущався з дружини, називав поганими словами маленьку доньку, виганяв їх обох із дому. Не знаходячи виходу зі становища, потерпіла разом із донькою стрибнула з мосту в річку. Донька загинула. Її мати врятували перехожі.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

19. Розмова між п'яним Смирновим і Туляком переросла в сварку та бійку, під час якої Смирнов відкусив Туляку верхню частину вуха. Це ушкодження залишило після себе непоправний дефект, зробивши обличчя потерпілого асиметричним. Дефект може бути усунений лише шляхом пластичної операції.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопо-

рушень), надайте його (ix) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

20. Під час бійки Антонюк ударив Герасимова палицею у голову. Той знепритомнів і був доставлений до лікарні. Лікувався стаціонарно 10 днів з приводу стусу головного мозку. Був виписаний за своїм наполяганням у задовільному стані та ще протягом трьох тижнів продовжував лікуватись амбулаторно. Тривале перебування Герасимова на стаціонарному й амбулаторному лікуванні пояснюється його основним захворюванням – травматичною енцефалопатією, – яке виникло кілька років тому внаслідок черепно-мозкової травми і лише загострилось у результаті удару, завданого Антонюком, але не було ним спричинене. Раніше Антонюк Герасимова не знав.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (ix) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

21. Під час побутової сварки подружжя О. вдарила свого чоловіка ножом для гостріння олівців (довжина леза 5 см) у живіт. При наданні медичної допомоги в лікарському закладі було встановлено, що внаслідок проникаючого поранення черевної порожнини внутрішні органи у чоловіка пошкоджені не були. Через чотири доби його було виписано з лікарні.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (ix) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

22. Фомін, перебуваючи в будинку Пахтая, на ґрунті особистих неприязних стосунків завдав останньому два удари кулаком у ділянку голови та обличчя, заподіявши йому тілесні ушкодження у вигляді синця навколо лівого ока, синця лівої тім'яно-скроневої ділянки, стусу головного мозку, у результаті чого розлад здоров'я Пахтая тривав близько 30-ти діб.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (ix) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

23. Дмитро з метою покарання свого пасинка за вчинені ним крадіжки, із застосуванням насильницьких дій до останнього, за допомогою мотузки підвісив його ввечері за руки до балки стелі гаражу, після чого до ніг прив'язав сумку, наповнену пшеницею, та залишив його в темряві в такому положенні до ранку, тим самим заподіявши йому сильного фізичного болю, а також фізичного та морального страждання. В результаті чого потерпілому були заподіяні середньої тяжкості тілесні ушкодження за критерієм тривалості розладу здоров'я.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

24. Члени однієї із сектантських груп Хома, Антип та Платон під час одного з окультних ритуалів прив'язали неповнолітню Аліну до кам'яної плити, після чого Хома вирізав та з'їв серце дівчини.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

25. Працівники харківської геологічної експедиції Микитюк, Сердюк та Олексін у результаті сходу лавини опинилися відрізними від станції, без зв'язку та їжі. Через декілька днів Микитюк і Сердюк вирішили вбити Олексіна, розчленували та з'їли його.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

26. 28-річний Чумаков пиячив зранку і близько 16 год. 00 хв його став дратувати 3-річний син, який був голодний і постійно плакав. Збентежений такою поведінкою сина, Чумаков схопив його і викинув у вікно з третього поверху. При падінні хлопчик сильно вдарився об гілки дерева і впав у квіткову клумбу, отримавши сильні забої. Протягом 25 днів хлопчик знаходився на лікуванні в лікарні.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

27. Вагітна Дятлова стояла в черзі в господарському магазині. Родніна захотіла купити товар позачергово, чому Дятлова стала заперечувати. Після словесної перепалки Родніна завдала Дятловій удар ліктем у ділянку живота. В результаті завданого удару через кілька днів у Дятлової наступили передчасні пологи. Дитина народилася мертвою.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

ТЕМА 3

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВОЛІ, ЧЕСТІ ТА ГІДНОСТІ

1. Члени кримінальної групи Бабуїнова здійснили напад на робітників цементного заводу та захопили Торова й Карпова, яких потім передали Чубову для будівництва його будинку. У подальшому Чубов передав Торова та Карпова поліцейському офіцерові громади Блудову, котрий використав їх працю для обробки належної йому земельної ділянки. І лише в результаті спеціальної операції потерпілі були звільнені, і їм були повернені документи, що посвідчують їх особистість.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

2. Лактіонова після повернення з туристичної поїздки до Іспанії розхвалювала своїм подругам, Базовій і Валіній, умови життя та роботи в зазначеній країні і, зокрема, повідомила їм про можливість влаштуватись на роботу в нічному клубі «Нічні пристрасті».

Отримавши таку інформацію, Базова і Валіна вирішили спробувати щастя і виїхали на запрошення адміністрації вказаного нічного клубу до Іспанії. Однак там їх використовували за розпорядженням хазяїна клубу «Нічні пристрасті» протягом 5-ти років як секс-рабінь, оплачуючи їхні послуги по 5 євро за кожного клієнта.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

3. Директор заводу «Металіст» Бабанін затамував злобу на співробітника Ключова за те, що останній неодноразово критикував його на зборах і в газеті за упущення в роботі та зарозумілість. Скориставшись тим, що Ключов отримав травму голови при наїзді на нього автомобіля, Бабанін підмовив свого приятеля, завідувачого відділенням психіатричної лікарні Божка, госпіталізувати туди Ключова. На підставі здійсненого поверхового медичного освідчення, складеного Божком і заступником головліка лікарні

Чеберком, Ключев був поміщений до психіатричної лікарні з утриманням в спеціалізованому реабілітаційному відділенні.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

4. Квасков організував групу людей, назвавши її «жертви суддівських помилок». Він і члени його групи неодноразово звертались до органів поліції, в редакції газет, державні органи щодо питань необґрунтованого засудження громадян.

У вересні 2020 р. за розпорядженням заступника начальника поліції Власова Квасков був доставлений зі свого будинку до поліцейського відділку. Звідки його було відправлено для обстеження до психіатричної лікарні. За два тижні Квасков викинувся з 4-го поверху на сходовий проліт і розбився.

Слідством було встановлено, що загородження на сходовому прольоті було знято за розпорядженням завідувача відділенням господарства психіатричної лікарні Боброва в день смерті Кваскова.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

5. Унаслідок недбалого ставлення до своїх обов'язків медсестри Крюкової в пологовому будинку № 5 виникла підміна дітей: хлопчика Маслової передали Саловій, а дитину Салової – Масловій. Лише за шість місяців у результаті перевірки та опиту медперсоналу за заявою Маслової підміна була викрита. Однак Салова заявила, що в неї своя дитина й вона її нікому не віддасть.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

6. Шурко перебував на лікуванні в психіатричному диспансері. Оскільки після переосвідування, проведеного в травні 2020 р., минуло більше року, він неодноразово ставив питання перед головлікарем Дубовим про нове його переосвідування. Отримавши в черговий раз відмову, Шурко завдав тяжкої шкоди своєму здоров'ю шляхом ножового поранення.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

7. Жаріков і Бутюк, попередньо домовившись між собою, викрали ученицю 9-го класу Ксеніну. Пізніше вони телефоном стали вимагати від батьків потерпілої 100 тис. грн як умову її викупу. Під час передачі грошей злочинці були затримані й притягнені до кримінальної відповідальності, а потерпіла – знайдена в квартирі Жарікова й звільнена.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації..

8. Петренко та його друзі викрали 19-річну Коняєву, яка поверталась із кіно. У Коняєву був закоханий Машин, який хотів одружитись із нею за місцевими звичаями. Викрадену потерпілу на автомобілі викрадачі доставили в квартиру «нареченого», зачинили її на замок в ізольованій кімнаті на 3-му поверсі й періодично вмовляли дати згоду на одруження. У цій квартирі Коняєву утримували протягом 5-ти днів, поки її батько не здогадався про місце перебування дочки й прибув до квартири «нареченого» з поліцейськими.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

9. Шовіков організував стійку групу з шести мешканців Прикарпаття з метою викрадення людей. Протягом 2020 р. така група вчинила викрадення 15-ти осіб, у тому числі й двох англійців – членів місії ОБСЄ.

Усіх викрадених вони перевезли в Закарпаття й передали членам іншої групи злочинців, котрі в примусовому порядку залучали потерпілих до робіт з будівництва будинків і вимагали за звільнення кожного викраденого викуп розміром 100 тис. грн. Крім цього, лідер банди Комлюк за звільнення заручників вимагав відокремлення Закарпаття від України.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

10. Лідер організованої групи «Мошки» за прізвиськом «Ведмідь» запросив для «розмови» голову правління ПАТ «Місяць» Яцупова до кафе «Лелека». Яцупов, прибувши до кафе, категорично відмовився платити «Мошкам» за «послуги» з охорони його товариства. У відповідь на це члени угруповання «Мошки» закрили Яцупова в підвальному приміщенні кафе «Лелека» і утримували його там протягом 2-х місяців. За заявою матері Яцупова оперативна група разом із підрозділом «Корд» встановили місце перебування Яцупова і звільнили останнього. Разом із Яцуповим у підвальному приміщенні вони виявили труп Чупатова, за збереження життя якого угруповання «Мошки» раніше вимагало викуп розміром 1 млн грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

11. Трощак запросив свого знайомого Лаврова до себе на відпочинок у Карпати. Лавров погодився, але, прибувши за місцем призначення, він був захоплений родичами Трощака, Петром і Павлом, які помістили того в прибудову, де утримувалась худоба. Протягом 2-х років вони примушували Лаврова працювати на фермі, виконувати брудну роботу з прибирання за худобою. Пізніше потерпілого передали іншій родині, яка також використовувала працю Лаврова на будівництві місць для утримування худоби, а також на інших роботах із домашнього господарства.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

ТЕМА 4

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ

1. 17-річній П. задовольняв статеву пристрасть неприродним способом із 15-річним С. Останній вступав у статевий зв'язок з П. добровільно, усвідомлюючи характер дій, які з ним вчиняються.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

2. Офіціантку М., яка пройшла професійний медогляд, того ж дня зґвалтував невідомий, про що вона нікому не сказала. Наступного дня у неї були інтимні стосунки з кухарем, який після цього захворів на венеричну хворобу. Як потім з'ясувалося, заразився він від М., а та – від гвалтівника. Чи повинна М. відповідати за зараження венеричною хворобою кухаря?

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

3. Продюсер одного телеканалу запропонував своїй помічниці роботу телеведучої популярної телепередачі. За це він запропонував вступити з ним у статевий зв'язок.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

4. В одному з районів Сумської області організована група, яка вчиняла напади на дівчат із метою їх зґвалтування. До неї входили В. і О, які відбували покарання за хуліганство. В. втягнув в цю групу 15-річного П. й 17-річного І. 13 травня злочинці підстергли 20-річну Ш. і 17-річну З., які йшли по дорозі, і, погрожуючи обрізом, що був у В., зґвалтували їх. 25 травня вони ж зупинили у лісі К., і Д. і з метою їх залякування кілька разів вистрілили в повітря та зґвалтували їх, а також задовольнили статеву пристрасть неприродним шляхом через рот. Нарешті, 1 червня вони намагалися

таким же чином згвалтувати С., але вона зуміла вирватися і втекти. Слідом їй В. вистрелив з обрізу, маючи намір її вбити, але тільки поранив у руку. Поранення руки спричинило ампутацію кисті руки у С. При розслідуванні було встановлено, що П. сам не згвалтував жодної з потерпілих, але допомагав злочинцям, охороняв місце злочину, щоб попереджати їх про можливу небезпеку.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації..

5. Близько 01 год. 00 хв У. та К. зустріли біля переїзду залізниці В., яка була у стані сильного алкогольного сп'яніння. Скориставшись цим, вони відвели потерпілу до скирти сіна і там згвалтували. Після того залишили її на місці і прикрили сіном, а самі пішли. Близько 02 год. 00 хв В. опритомніла і, все ще будучи п'яною, зібралася йти додому, але заблукала, вийшла на залізничну колію і потрапила під залізничну дрезину, внаслідок чого втратила стопу ноги. Перебуваючи у лікарні, В. згадала про згвалтування і звернулась до працівників поліції. У. і К., у свою чергу, заявили, що у В. репутація жінки легкої поведінки, і вона ніколи не відмовляла нікому у статевих зносинах. Крім того, В. не виривалась і не кричала, вони її не били, а тому і згвалтування бути не може.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

6. Б. приїхала до Києва і зупинилась пожити у своєї далекої родички П. Під час спільного проживання П. пропонувала Б. задовольнити її статеву пристрасть неприродним шляхом. За це П. обіцяла Б. дати грошей та подарувати мобільний телефон. Б. відмовлялась. Коли Б. у черговий раз відмовила П., та схопила з робочого столу ноутбук, який належав Б., і пригрозила викинути його у вікно. Б. погодилась здійснити вимогу П. увечері. Після цієї розмови Б. звернулась до працівників поліції. П. було викликано для пояснень. П. заявила, що статевого контакту не сталося, а тому і кримінального правопорушення вона ніякого не вчинила.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопо-

рушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

7. Х. повернувся після навчання за кордоном і вирішив прогулятися вечірнім містом. Поблизу нічного клубу Х. зустрів Щ., яка просила у перехожих сигарети. Х. запросив Щ. разом піти до клубу, де на вході у них перевірили документи і пропустили. У клубі Х. пригощав дівчину та умовляв її вступити з ним у статевий зв'язок. Після 3-го коктейлю Щ. погодилась і поїхала з Х. до нього додому. Там Х. вступив зі Щ. у статеві зносини, а потім заснув. Коли Х. раптом прокинувся, то помітив, що Щ. пішла, прихопивши із собою його гаманець, телефон та планшет. Відслідкувавши сигнал мобільного телефону, Х. знайшов Щ. біля того ж клубу. На вимогу повернути речі Щ. заявила, що їй лише 16 років, документи на вході до клубу вона пред'являла фальшиві, і якщо Х. продовжить вимагати у неї речі, вона повідомить про факт їх статевих зносин до поліції.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

8. Н. давно хотів вступити у статевий зв'язок із дівчиною, але все не було нагоди. Якось він повідомив про свої проблеми своїй подрузі С., і та пообіцяла допомогти. Наступного дня вона запросила до себе в гості на чай свого знайому, І. та підсипала їй у напій рогіпнol (снодійне). Коли І. заснула, С. покликала Н. і запропонувала йому вступити у статевий зв'язок з дівчиною, а сама пішла на кухню. Н. зірвав одяг з І. та намагався здійснити з нею статевий акт, але з фізіологічних причин не зміг його закінчити. Коли С. повернулась, Н. допоміг їй винести І. у двір на лавку, де вони її і залишили. Через кілька днів Н. зустрів І. в місті, та його впізнала і пригрозила звернутись до поліції. Н. став її переконувати цього не робити і пообіцяв їй одружитись. І. погодилась, вони вдвох пішли до неї додому, де Н. умовив І. ще раз вступити з ним у статевий зв'язок, а потім зник.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

9. П. запросив до себе додому свою сусідку О. Під час гостин він раптово витягнув з-під столу порнографічні фото і почав їх демонструвати О. Та хотіла втекти, але П. пригрозив, що вб'є її, і наказав сидіти тихо. Після цього він зняв із себе одяг і примушував О. дивитись як він торкається себе в інтимних місцях. Коли П. відвернувся на деякий час, О. змогла втекти.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

10. Б. зґвалтував Р., а потім із метою приховати цей злочин попросив свого сусіда Н. допомогти йому у вбивстві та прихованні трупа, попередньо розповівши йому про зґвалтування. Н. погодився, що вони і реалізували: Н. тримав потерпілу, а Б. задушив її мотузкою. Після цього вони відвезли труп у ліс і з метою уникнення ідентифікації потерпілої розрізали його на частини та закопали в різних частинах лісу.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

11. Б. вирішив зґвалтувати свою знайому Г., яку попередньо запросив додому на святкування свого Дня народження. У процесі зґвалтування Г. вдалося вирватись і вона з метою припинення знущання вистрибнула з вікна 6-го поверху, в результаті чого отримала тяжкі тілесні ушкодження, а згодом померла в лікарні.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

12. 16-річний А. зустрічався з Ш. У квітні, коли Ш. було 13 років 11 місяців, А. вступив із нею в статевий зв'язок. Через два місяці це повторилося. Про вік Ш. А. знав. В акті судово-психіатричної експертизи зазначено, що у Ш. не виявлено ніякого психічного захворювання, відставання в психічному розвитку або якихось психологічних змін в емоційно-вольовій сфері. Вона розуміла характер вчинюваних із нею дій. Статевої зрілості Ш. досягла.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

13. Л. у стані сп'яніння у себе на квартирі намагався вступити в статевий зв'язок із В., при цьому погрожував убивством, душив. Намір не зміг здійснити, оскільки на крик В., яка чинила опір, у двері почали стукати сусіди. У цей день В. виповнилося 18 років, але Л. вона сказала, що їй 17 років.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

14. Ч. дружив із Г., вони подали до ЗАГСу заяву про реєстрацію шлюбу. Скориставшись прихильністю до нього Г., Ч. здійснив із нею статевий акт. Після цього він відмовився від реєстрації шлюбу, про який вже було відомо широкому колу осіб із числа родичів і знайомих Г. Вважаючи себе зганьбленою, Г. намагалася покінчити життя самогубством.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

15. 15-річна Д., шанувальниця таланту відомого співака С., пробралася після концерту до гримерної кімнати і попросила автограф та хоча б хвилинної уваги. С. відповів, що він щедрий, може дати не лише автограф. Бачачи прихильне до неї ставлення свого кумира, Д. запропонувала йому свої сексуальні послуги. Вони здійснили статевий акт.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

16. Директор ТОВ «Чегет» С. під час проведення конкурсу на заміщення високооплачуваної вакантної посади адміністратора в готельному комплексі пропонував здобувачкам вступити з ним у статеві стосунки, що визначав як обов'язкову умову прийняття на роботу.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

17. Т. у парку із застосуванням фізичного насильства до потерпілої Д. намагався вступити з нею в статеві зносини, однак не довів свій намір до кінця, оскільки дізнався, що потерпіла є неповнолітньою. Т. погодився на її пропозицію зустрітися наступного дня для добровільних стосунків. Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

18. Власник приватної фірми С. запропонував своїй підлеглий О. вступити у статевий зв'язок неприродним способом, обіцяючи їй двотижневу відпустку на острові Мальдіви. О. погодилась.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

19. М. працювала головним бухгалтером на підприємстві. Начальник підприємства А. неодноразово пропонував їй вступити в статевий зв'язок із начальником податкової, однак М. відмовляла. А., образившись на М., сказав, що якщо вона не вступить у статевий зв'язок із начальником податкової, то звільнить її з посади головного бухгалтера і дасть негативну характеристику, з якою М. не зможе влаштуватись на іншу роботу. Внаслідок цього М. звернулася до поліції.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

20. М., працюючи лікарем-патологоанатом, неодноразово вчиняв статеві акти з трупами.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

21. Викладач сільгоспакадемії Л. на іспиті оцінив знання студентки-заочниці К. як незадовільні та сказав, що вона не одержить позитивної оцінки доти, доки не буде кмітливою в міжособистісних стосунках із викладачем. Перепитавши, чи йдеться про інтимну близькість, К. вступила в статевий зв'язок з Л., після чого останній оцінив її знання з навчальної дисципліни як задовільні.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

22. І. запросив свою знайому, 14-річну С., до себе, напоїв до непритомного стану, після чого вступив з нею в статевий зв'язок. Коли С. опритомніла, І. відвів її додому, нічого не сказавши про те, що трапилося. Про втрату цноти С. дізналася, коли з'ясувалося, що вона вагітна.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

23. У якому випадку погроза заподіяння смерті потерпілій особі НЕ охоплюється складом зґвалтування і потребує додаткової (самостійної) кваліфікації за ст. 129 КК («Погроза вбивством»)?

24. Як необхідно кваліфікувати умисне заподіяння потерпілій особі легкого тілесного uszkodження при зґвалтуванні?

ТЕМА 5
**КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВИБОРЧИХ,
ТРУДОВИХ ТА ІНШИХ ОСОБИСТИХ ПРАВ І СВОБОД
ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА**

1. Під час проведення позачергових виборів народних депутатів України до Верховної Ради України на дільничній виборчій комісії член цієї виборчої комісії Пащенко отримала замість своєї матері та свого чоловіка виборчі бюлетені у іншого члена виборчої комісії Звигун. Отримавши виборчі бюлетені, Пащенко проголосувала замість своїх родичів та в подальшому передала бюлетені Звигун для того, щоб остання вкинула їх до виборчої скриньки. Звигун, отримавши від Пащенко заповнені виборчі бюлетені, переконавшись в тому, що за її діями ніхто не спостерігає, вкинула їх до виборчої скриньки. Після цього Пащенко надала Звигун виборчі бюлетені замість її сина та доньки. Отримавши дані бюлетені, Звигун проголосувала замість них та в подальшому, знову переконавшись в тому, що за її діями ніхто не спостерігає, вкинула їх до виборчої скриньки.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

2. Під час проведення виборів народних депутатів України член виборчої комісії Прокопова запропонувала своїм знайомим Ватоліну і Совкову за грошову винагороду проголосувати за кандидата в депутати Григорчука. Отримавши від них згоду, Прокопова передала кожному зі знайомих по 500 грн.

Варіант 1: після голосування Ватолін повідомив правоохоронні органи про те, що член виборчої комісії Прокопова намагалася підкупити його та громадянина Совкова. Як докази він пред'явив 500 грн, які отримав від Прокопової, та повідомив про місцезнаходження Совкова та Прокопової.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

3. Директор ТОВ «Сумибудкомплект» Кабальников систематично приймав на роботу працівників для виконання ремонтно-будівельних робіт на підставі усних домовленостей, без оформлення трудових договорів.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

4. Директор ТОВ «Журавка» Береговий у період з 31 липня 2020 р. до 1 листопада 2020 р. видав працівникам підприємства в рахунок заробітної плати продукції за цінами, вищими за собівартість, на суму 23 тис. 754 грн 75 коп., що становить 80 % заробітної плати, нарахованої за місяць, заподіявши працівникам збитків на суму 8 тис. 886 грн 26 коп.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

5. Під час здійснення підприємницької діяльності, а саме роздрібної торгівлі в магазині «Продукти», Воронцов прийняв на роботу продавцем Іванову, яка має 12-ти річну дитину, при цьому трудовий договір з останньою не уклав. У подальшому Воронцов використовував працю Іванової без ведення трудової книжки.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

6. Фізична особа-підприємець Ушакова, здійснюючи підприємницьку діяльність у вигляді роздрібної торгівлі одягом у магазині «Красуня» у м. Сіверськ Черкаської області, прийняла на роботу продавцем громадянку Петренко, з якою уклала трудовий договір. Водночас Ушакова, зловживаючи довірою, вводила в оману Петренко, стверджуючи їй, що всі платежі до Пенсійного Фонду України вона сплачує. Фактично ж Ушакова не звітувала за нараховану та виплачену заробітну плату Петренко як найманому працівнику до органів Пенсійного Фонду України, а також не перераховувала за неї страхові внески. В результаті цього виникла заборгованість

ФОП Ушакової перед управлінням Пенсійного Фонду України в м. Сіверськ Черкаської області в розмірі 45 тис. 205 грн 50 коп.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

7. Виходячи з під'їзду багатоповерхового будинку, Паперний побачив, що його сусідки Власова та Рилова, які були членами релігійної організації «Свідки Єгови», здійснюють релігійну діяльність із поширення вірувань та розповсюдження літератури релігійного змісту. Бажаючи перешкодити їх релігійній діяльності, Паперний учинив із жінками сварку, під час якої висловлювався в бік потерпілих в образливій формі, розкидав листівки та завдав Власовій чотири удари кулаком по голові в ділянку лоба та двічі в перенісся. За висновком судово-медичної експертизи, Власовій були заподіяні легкі тілесні ушкодження з короточасним розладом здоров'я.

Варіант 1: за висновком судово-медичної експертизи, Власовій були заподіяні тяжкі тілесні ушкодження.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

8. Перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, Фірсов, з метою відпочинку та зберігання свого велосипеда, який він мав при собі, вирішив проникнути до дачного будиночка Сивоконя. Фірсов перекинув велосипед через паркан, яким був огорожений будинок та прилегла до нього територія, потім сам переліз через паркан. Велосипед він залишив біля вхідних дверей будиночка, а сам, вибивши скло у вікні, проник усередину помешкання, де приліг на диван та заснув. Через три години, під час спроби залишити територію дачного будиночка, Фірсов був затриманий патрульними поліції, яких викликали сусіди, помітивши, що у дачному будиночку Сивоконя вибито вікно, а на подвір'ї знаходиться не відомий їм велосипед.

Варіант 1: Фірсов проник до дачного будиночка з метою вчинення крадіжки, проте заснув і заволодіти майном Сивоконя не зміг, оскільки був затриманий працівниками патрульної поліції.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопо-

рушень), надайте його (ix) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

9. Мати двох неповнолітніх дітей Садова, будучи працевлаштованою та отримуючи державну соціальну допомогу малозабезпечених сім'ї, протягом 10-ти років безвідповідально ставилася до виховання своїх дітей. Так, за відсутності об'єктивних причин, маючи дохід, Садова не забезпечувала дітей харчуванням, речами першої необхідності, шкільним приладдям, не створювала безпечних умов проживання (житлове приміщення, в якому проживали діти, завжди перебувало у вкрай занедбаному стані, прибирання не проводилось, у будинку були відсутні санітарно-гігієнічні умови), не забезпечувала відвідування дітьми занять у школі, за місцем проживання навчанням дітей не займалася і не створила жодних умов для навчання дітей удома, натомість використовувала наявні кошти для задоволення особистих потреб, переважно для придбання алкогольних напоїв. Як наслідок, у дітей Садової було діагностовано легку розумову відсталість (помірно виражена дебільність), що є тяжкими наслідками.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (ix) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

10. Давлатян, використовуючи власний персональний комп'ютер, що був підключений до всесвітньої мережі загального доступу «Інтернет», створив веб-сайт, який адмініструвався ним особисто. У подальшому Давлатян, використовуючи створений веб-сайт, без відповідного дозволу правовласників протягом року надавав платний доступ користувачам мережі «Інтернет» для перегляду та копіювання аудіовізуальних творів, права на які належать компаніям «Twentieth Century Fox Film Corporation», «Universal City Studio LLLP», «Columbia Pictures Industries, Inc. (Sony Pictures)», «Disney Enterprises Inc.» та «Warner Bros. Entertainment Inc.». За висновком економічної експертизи у сфері інтелектуальної власності, своїми діями Давлатян завдав указаним компаніям матеріальної шкоди на суму 1 млн 802 тис. 550 грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (ix) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

ТЕМА 6

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ

1. 28 серпня 2020 р., близько 16 год. 00 хв, Гамарник побачив велосипед чорного кольору з написом «Україна», що стояв біля під'їзду будинку. Скориставшись відсутністю власника та сторонніх осіб, шляхом вільного доступу він заволодів указаним велосипедом і спричинив потерпілому Кречетову матеріальну шкоду на суму 900 грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

2. 7 вересня 2019 р., проходячи повз гаражний кооператив, Гаврилюк побачив дві каністри об'ємом 20 л кожна. Скориставшись відсутністю людей, він пройшов на ділянку місцевості, що примикала до гаражу і не була огорожена з боку вулиці. Звідти він виніс у руках дві каністри об'ємом 20 л кожна (загальна вартість на момент викрадення – 100 грн), в яких містилось 40 л дизельного палива вартістю 1 тис. 111 грн 60 коп, чим завдав Березі збитків на загальну суму 1 тис. 211 грн 60 коп.

У подальшому зазначені каністри з дизельним паливом Гаврилюк завантажив до гужової повозки під управлінням свого знайомого Кречета, який не був обізнаний про факт викрадення і був найнятий Гаврилюком для перевезення вантажу. З викраденим майном Гаврилюк поїхав до господарства свого знайомого, якому продав каністри з дизельним паливом, а отримані гроші витратив на власні потреби.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

3. 27 вересня 2017 р., близько 03 год. 15 хв, Кияшко разом зі Скворцовим, знаходячись поряд із колодязем кабельної каналізації, діючи відповідно до заздалегідь розподілених ролей, переконавшись, що за їх діями ніхто не спостерігає, відчинили металеву кришку колодязя, спустилися у нього та побачили кабельно-провідникову продукцію ПрАТ «Фарлеп-Інвест». За допомогою

підготовлених раніше знарядь, а саме секатора та невстановленого предмету, перерізали телефонні кабелі ТПП 400х2х0,4 загальною довжиною 33 м 82 см, склали перерізані фрагменти телефонних кабелів ТПП 400х2х0,4 до купи, та з викраденим майном намагались зникнути, однак довести заплановане до кінця та розпорядитися викраденим майном не змогли, тому що були затримані на місці вчинення правопорушення.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

4. Рубан хотіла передати своєму синові маршрутним автобусом посилку з цінними продуктами вартістю 1 тис. 200 грн. Поки Рубан чекала на зупинці, до неї підійшов раніше не знайомий Коваль і став поруч. Коли автобус зупинився, Рубан попросила водія взяти посилку, повідомивши, що на кінцевій зупинці її мають забрати. Почувши розмову Рубан із водієм, Коваль допоміг занести посилку в автобус. Маючи на меті заволодіти посилкою, Коваль на кінцевій зупинці повідомив водію, що сам буде передавати посилку адресату. Водій погодився, Коваль забрав посилку, приніс до себе додому й там спожив продукти з неї.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

5. Скориставшись тим, що господарі квартири, які знаходилися на першому поверсі багатоповерхового будинку, залишили незачиненими двері балкону, Власенко вночі проникла до цього помешкання. У декілька сумок, які були знайдені нею в квартирі, вона спакувала речі загальною вартістю 1 тис. 890 грн, що належали господарям квартири Снопковим. Однак, оскільки Власенко перебувала у стані алкогольного сп'яніння тяжкого ступеня, вона заснула в квартирі. Зранку до квартири повернувся господар квартири Снопков і спробував затримати Власенко. Опираючись на затримання, вона заподіяла Снопкову легкі тілесні ушкодження, що не потягли короткочасного розладу здоров'я. Вибігши з квартири, Власенко сховалася у підвалі будинку, де була у подальшому затримана.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

6. 10 червня 2019 р., близько 02 год. 00 хв, Мірошник, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння та знаходячись в торговій палатці «Янтар», маючи довірливі стосунки з громадянкою Бойко, попросив у останньої мобільний телефон, щоб зателефонувати. Бойко, вважаючи, що Мірошник дійсно бажає зателефонувати, добровільно передала йому свій мобільний телефон. Отримавши мобільний телефон, Мірошник вийшов із торгової палатки «Янтар». Під час розмови телефоном у Мірошника виник умисел незаконно заволодіти мобільним телефоном. Скориставшись тим, що Бойко відволіклася і не спостерігає за його діями, тримаючи при собі мобільний телефон «Нокія-3120» разом зі вставленою флеш-картою вартістю 1 тис. 015 грн. та стартовим пакетом «Лайф» вартістю 10 грн, з місця події зник, спричинивши потерпілій матеріальний збиток на загальну суму 1 тис. 025 грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

7. 13 вересня 2018 р., після 17 год. 00 хв, перебуваючи в приміщенні літньої кухні, під час спільного вживання спиртних напоїв, Атаманчук з метою заволодіння чужим майном завдав Бондаренку, який разом із ним уживав горілку, удар кулаком в обличчя, від якого той упав на підлогу. Після цього, продовжуючи завдавати удари ногами в різні частини тіла, Атаманчук викрав у Бондаренка з внутрішньої кишені френча гроші в сумі 50 грн та ними розпорядився на власний розсуд.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

8. 23 лютого 2016 р., близько 18 год. 20 хв, Дмитрів, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, знаходячись поблизу магазину «Терра», відкрито викрав шляхом ривка з рук потерпілого Потоцького коробку, в якій знаходилася акустична система марки

«Storm U118» вартістю 55 грн 02 коп., спричинивши потерпілому матеріальної шкоди на вищевказану суму.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

9. 4 липня 2009 р., близько 15 год. 00 хв, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, Маслов підійшов до паркану сусідки, щоб викрасти з огорожі металевий стовпець, який збирався продати. Підійшовши до паркану, він пообламував дошки від стовпчика та почав його витягати. В цей час вибігла сусідка та почала лаятися на нього, але він, не реагуючи на неї, витяг стовпчик і пішов із ним. За виручені від продажу стовпчика гроші він придбав спиртні напої.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

10. 5 червня 2013 р., близько 01 год. 00 хв, Миклич за попередньою змовою з Куликом, з метою заволодіння чужим майном, з газового балончика розпилила в обличчя Юрченко сльозогінний газ, дратівлива дія якого на слизові оболонки обличчя та дихальні шляхи потерпілої викликала короточасну втрату нею орієнтації. В цей час Кулик, діючи узгоджено із Миклич та усвідомлюючи факт застосування нею до Юрченко насильства, скористався короточасною дезорієнтацією потерпілої, вихопив з її рук належний їй гаманець, у якому були гроші у розмірі 3 тис. грн, після чого Кулик та Миклич покинули місце скоєння правопорушення, розпорядившись викраденим на власний розсуд.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

11. 11 січня 2016 р., близько 19 год. 40 хв, Гончар, перебуваючи в приміщенні магазину «Продукти», заволоділа майном Міщенко, а саме продуктами харчування на загальну суму 162 грн (під час розрахунку Гончар повідомила Міщенко, що має намір заплатити за придбаний товар грошима, яких при собі не мала, але обіцяла відразу занести), після чого покинула магазин.

Протягом декількох хвилин Міщенко, зрозумівши, що може не отримати грошей за продукти харчування, вийшла з магазину та, побачивши в світлі фар проїжджаючого автомобіля, як Гончар тікає, повернулася до магазину, зачинила його і погналася за Гончар.

На відстані 150–200 м від магазину Гончар умисно завдала Міщенко ударів невстановленим предметом, який вона мала при собі, що має колючо-ріжучі властивості, чим заподіяла потерпілій тілесних ушкоджень у виді колото-різаної рани обличчя зліва, проникаючої у порожнину рота, передньої черевної стінки зліва, які належать до легких тілесних ушкоджень, що спричинили короточасний розлад здоров'я. Після заподіяння тілесних ушкоджень Міщенко покинула місце вчинення правопорушення без продуктів харчування.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

12. 11 грудня 2018 р., близько 19 год. 20 хв, Хоменко підійшов до Меркулова з метою заволодіти його майном. Для подолання опору потерпілого він завдав один удар рукою, стиснутою в кулак, в зону обличчя (в ділянку носа), від якого Меркулов відчув фізичний біль та впав на землю (було заподіяно легкі тілесні ушкодження, що спричинили короточасний розлад здоров'я у виді закритої травми носа: розлогий синець (по типу «окулярів», синьо-фіолетового кольору) на спинці, скатах носу, навколо правого та лівого ока, з переходом в підочні ділянки; садна (з червоною підсохлою поверхнею на рівні оточуючих тканин) невизначеної та округлої форми – на спинці носа (0,4x0,4 (см)); перелом кісток носа). Після цього Хоменко, користуючись тим, що Меркулов лежить на землі та не може чинити опір, вирвав з його руки мобільний телефон марки «Xiaomi Redmi S2», вартістю 2 тис. 702 грн 50 коп. та зник з місця вчинення правопорушення.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

13. 8 жовтня 2014 р., близько 17 год. 15 хв, Толочко, перебуваючи в приміщенні магазину, дістав макет вогнепальної зброї. Демонструючи його і погрожуючи застосуванням зброї до потер-

пілої, він відкрито заволодів грошовими коштами у сумі 50 грн та однією пачкою сигарет марки «Pull» вартістю 18 грн 90 коп., чим заподіяв потерпілій матеріальної шкоди на загальну суму 68 грн 90 коп.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

14. Кравець, перебуваючи біля одного з торгових лотків ринку, підійшов до Пилипенко впритул і продемонстрував наявний у нього заздалегідь заготовлений шприц для ін'єкцій об'ємом 20 мл з оголеною голкою. Тримавши шприц із невстановленою рідиною у правій руці, він підніс його до живота Пилипенко, почав погрожувати зробити потерпілій ін'єкцію та повідомив, що в шприці є рідина із вмістом ВІЛ, і якщо вона не передасть йому грошові кошти та все наявне цінне майно, він їй «вколе голку».

Сприймаючи погрозу як реальну, Пилипенко передала Кравцю належні їй грошові кошти в сумі 400 грн, мобільний телефон марки «Meizu M3 Note», навушники до мобільного телефону марки «Panasonic». Загальна сума заподіяної потерпілій шкоди становить 2 тис. 125 грн 77 коп.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

15. 28 грудня 2015 р., о 01 год. 30 хв, Шустов підійшов до торговельного кіоску та звернувся до продавця Іващенко щодо придбання товару. Пересвідчившись, що у кіоску та поряд немає сторонніх осіб, Шустов дістав із кишені куртки предмет, зовні схожий на вогнепальну зброю (іграшковий пістолет чорного кольору) та направив його через віконце кіоску на Іващенко. Остання, сприймаючи погрозу пістолетом як загрозу її життю та здоров'ю, почала закривати віконце. Шустов просунув руку у віконце, намагаючись викрасти з кіоску касовий апарат. Іваненко вихватила з рук у нападника касовий апарат та почала телефонувати до служби охорони, а Шустов з місця вчинення правопорушення зник.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопо-

рушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

16. 16-річний Шпак та 13-річний Тарасюк домовились відібрати мобільний телефон у семикласника Стецюка, яким останній хизувався напередодні. Зустрівши Стецюка під час перерви, Шпак збив із його голови кепку, а Тарасюк наказав негайно віддати йому телефон.

Коли Стецюк повідомив, що батьки заборонили носити телефон до школи, Шпак завдав йому декілька ударів по голові і наказав принести телефон до школи наступного дня, погрожуючи відрізати йому вуха, якщо він не послухається.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

17. Дідик та Романів підстерегли в безлюдному місці Коханчук, яка поверталася з ломбарду. Дідик вдарив її в обличчя, спричинивши легке тілесне ушкодження, яке не спричинило короточасного розладу здоров'я або незначної втрати працездатності, а Романів, погрожуючи ножем, висловив вимогу швидко віддати їм усі кошти. Однак при собі в Коханчук коштів не було. Тоді Дідик наказав, щоб завтра в цей самий час Коханчук принесла на це ж місце 10 тис. грн. Романів же додав, що як не принесе, то гірше буде. Наступного дня під час передачі коштів Дідика та Романіва було затримано працівниками поліції.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

18. 8 грудня 2008 р., близько 17 год. 00 хв, Павленко з метою заволодіння майном підійшов до знайомої громадянки Сливко і попросив у неї мобільний телефон «Нокія N 95 GB», під приводом здійснення телефонного дзвінка.

Сливко, не здогадуючись про злочинні наміри Павленка, на підставі довіри до нього і помилкової впевненості у правильності і добросовісності його дій, погодилася на прохання останнього та передала йому свій мобільний телефон «Нокія N 95 GB».

Павленко почав розмовляти по телефону, але при цьому відійшов від Сливко. Коли за його діями ніхто не спостерігав, він заволодів мобільним телефоном потерпілої «Нокія N 95 GB» вартістю 3 тис. 900 грн, в якому була сім-карта оператора «Лайф» вартістю 10 грн, на рахунку якого було 5 грн, після чого з викраденим майном із місця скоєння злочину зник, чим завдав Сливко матеріальної шкоди на загальну суму 3 тис. 915 грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

19. Гуляючи в парку, Дончик випадково впустив на землю мобільний телефон і, не помітивши цього, зробив кілька кроків від місця втрати. Побачивши це, Бушук, який ішов слідом, підняв телефонний апарат, розвернувся і почав швидко віддалятися від місця знахідки. Вчасно помітивши втрату, Дончик повернувся на місце, де був загублений телефон, а працівниця торгового павільйону вказала йому на громадянина Бушука. Дончик почав переслідувати Бушука, вигукуючи, щоб той повернув його річ. Той намагався втекти, але був затриманий нарядом поліції.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

20. Обіймаючи посаду оперуповноваженого сектору карного розшуку, Ровенко, 16 червня 2009 р., близько 13 год. 00 хв, знаходячись поряд із будівлею адміністративного корпусу РВ СМУ ГУМВС України та будучи обізнаним від знайомого про фактичні обставини перевірки щодо підроблення і використання технічного талону на скутер «Kinroad» моделі «XT50QT8A», запропонував Сірку, відносно якого проводилась перевірка, за 300 дол. США вирішити питання щодо непорушення відносно останнього кримінальної справи, маючи на меті привласнити вказані кошти.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

21. За результатами документальної ревізії діяльності гаражного кооперативу і автостоянки «Поляр», працівниками поліції було виявлено, що бухгалтер-касир Кожушко в період з 01 травня 2020 р. до 01 жовтня 2020 р. умисно порушувала правила ведення касових операцій та своєчасності й повноти оприбуткування коштів. Отримуючи від членів кооперативу гроші у виді членських внесків та оплати за комунальні послуги, а також кошти від громадян, які користувалися послугами автостоянки, вона видавала їм квитанції, в яких вірно зазначала сплачені суми. Однак у прибуткових касових ордерах Кожушко відображала менші суми, а різницю привласнювала. Таким чином нею було отримано 12 тис. грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

22. Працівники АТ «Обленерго», контролер Жирова і майстер Бойко, досягли угоди з оператором абонентського відділу Абакумовим про вчинення наступних дій. Жирова виявляла абонентів, які мали велику заборгованість зі сплати за електроенергію, і пропонувала за винагороду у 50 відсотків від суми боргу значне зменшення розміру заборгованості. Отримавши гроші, Жирова передавала їх частину Абакумову, який змінював у комп'ютерній базі даних «Обленерго» відомості про боржника. Частину грошей отримував Бойко, який приводив показання приладів обліку електроенергії у відповідність із даними, записаними Абакумовим. Таким чином, указані особи незаконно списали 2 тис. грн. заборгованості абонента Лудан, 4 тис. 500 грн заборгованості абонента Цапко, 7 тис. 080 грн заборгованості ПП «Логос».

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

23. Козлов та Якимовський, машиністи тепловозу, під час рейсу умисно створили залишки дизельного палива. Отримані таким чином 100 л палива вони відкачали до наливної цистерни, змонтованої на автомобілі ГАЗ-53, що належав Носову. За попередньою домовленістю з Козловим та Якимовським, той продав дизельне паливо власникам приватних автомобілів за ціною 25 грн за 1 л. Гроші було розділено між співучасниками.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

24. Лазоренко 27 жовтня 2012 р., близько 21 год. 30 хв, у тамбурі вагону електропотягу № 6254, у присутності свого знайомого Тагілова та інших осіб, зірвав з плеча потерпілої Бутової сумку вартістю 37 грн, в якій знаходилися її особисті речі: мобільний телефон «Самсунг» вартістю 250 грн, МР-3 диск вартістю 25 грн, гаманець вартістю 40 грн з грошима на загальну суму 20 грн. Бутова, внаслідок злочинних дій Лазоренка, не втрималася на ногах і впала з підніжки вагону на перон, зламавши собі руку. З викраденим Лазоренко прийшов додому до свого знайомого Тагілова, який був присутній під час подій на пероні, де віддав йому частину викраденого, а саме мобільний телефон.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

25. Брати Бухтій та Костров заволоділи майном унаслідок скоєння розбійного нападу. Про вчинений злочин вони повідомили своєму сусіду Тронько, якого попросили частину майна сховати в себе на горищі, а решту злочинно здобутого ними майна – узяти як оплату за «послугу». Тронько погодився на пропозицію і сховав у себе в домі майно, яке передали йому Бухтій та Костров. Частину майна, здобутого братами злочинним шляхом, він узяв собі як оплату за «послугу».

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

ТЕМА 7
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ
СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ
ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ

1. Під час проведення обшуку на одному з державних комбінатів у межах кримінального провадження слідчий капітан поліції Борисенко з корисливих мотивів, прагнучи отримати неправомірну вигоду, організував навмисну детальну довготривалу перевірку морозильних камер, у яких зберігалася м'ясо-молочна продукція. Цим самим Борисенко намагався створити ситуацію, за якої керівник комбінату надав би йому неправомірну вигоду за пришвидшення обшуку, оскільки довготривала перевірка зазвичай призводить до псування продукції через різні причини (відключення електроенергії, недодержання санітарних норм і правил тощо). Однак керівник комбінату не вчинив ніяких протиправних дій. Наслідком дій слідчого стало спричинення даному підприємству матеріальної шкоди на суму 120 тис. грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

2. Начальник відділу карного розшуку одного з управлінь поліції ГУНП м. Київ Солодченко звернувся по телефону до директора приватного підприємства Остапенка з пропозицією того, що він буде, з використанням наданих йому владних повноважень, реалізовувати ті чи інші дії в інтересах даного підприємця. За такі послуги він попросив у Остапенка надати йому грошову винагороду в розмірі 15 тис. грн. Директор приватного підприємства, усвідомлюючи протиправність дій Солодченка, взяв певний час на обмірковування даного звернення та звернувся до правоохоронних органів.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

3. Головний державний виконавець районного відділу державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції однієї з областей України Ільченко, діючи умисно, з метою отримання неправомірної вигоди, вступив у змову з іншою особою, якій надав копію особистого ключа (логін і пароль) доступу до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. Внаслідок таких дій був незаконно знятий накладений арешт щодо відповідного об'єкта нерухомості (нежитлового приміщення), який був терміново проданий, через що державі були завдані збитки на суму 4 млн 800 тис. грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

4. Директор ТОВ «Крант-прайс» Шрамко, будучи службовою особою юридичної особи приватного права, яка наділена організаційно-розпорядчими та адміністративно-господарськими функціями, прагнучи отримати неправомірну вигоду для підприємства через безпідставне отримання коштів із державного бюджету, використовуючи свої службові повноваження, склав завідомо неправдиві документи (акти з будівництва модульних котелень для середніх загальноосвітніх шкіл), що містили інформацію, яка частково не відповідала дійсності в частині вартості виконаних будівельних робіт на загальну суму 3 млн 500 тис. грн.

Після цього Шрамко надав вищезазначені фіктивні акти на підпис керівнику відділу освіти районної державної адміністрації, яка, не будучи обізнаною про істинні наміри Шрамка, підписала їх і завірила печаткою. На підставі чого зазначену вище суму було перераховано на поточний рахунок ТОВ «Крант-прайс», з якої Шрамко одержав 1 млн 100 тис. грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

5. На місці роботи слідчо-оперативної групи (виявлено чоловіка з ножовими пораненнями) старший слідчий майор поліції Опришко, прагнучи продемонструвати свою владу місцевій громаді, витягнув з кобури табельну вогнепальну зброю та почав залякувати нею оточуючих, вимагати негайно видати злочинця,

запевняючи, що «пересаджає» половину села, а також ударив в обличчя громадянина, який спробував йому заперечити.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

6. На підставі договору, укладеного між міською радою та інженером технічного нагляду Устименком, останній зобов'язаний був надати публічні послуги зі здійснення технічного нагляду за капітальним ремонтом каналізаційних колекторів. Однак за місцем виконання робіт інженер Устименко організував свою діяльність таким чином, що грошові кошти спеціального фонду міського бюджету, які були призначені для ремонту каналізаційних колекторів міста, використовувалися для оплати робіт, виконання яких насправді не здійснювалося, чим спричинено тяжкі наслідки для територіальної громади міста на суму 380 тис. грн. Крім того, оскільки розмір оплати його праці безпосередньо залежав від кількості та вартості погоджених ним актів виконаних робіт, Устименко неодноразово вносив неправдиві відомості в акти приймання виконаних підрядних робіт.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

7. За минулий рік депутат однієї з обласних рад Тарановський не в повному обсязі задекларував об'єкти нерухомості, що належать йому на праві власності. Згідно з витягом з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно у Тарановського перебуває у власності шість земельних ділянок, які розташовані на території відповідної сільської ради області. У листі Головного управління Держгеокадастру області вказано, що сукупна грошова оцінка вказаних земельних ділянок становить 985 тис. грн. Зазначені об'єкти нерухомості (земельні ділянки) відсутні у декларації Тарановського.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

8. Відповідальний за прийняття та збереження доказів в УП ГУНП у Черкаській області капітан поліції Родомишль давав співробітникам управління ключі від службової кімнати з речовими доказами без записів у відповідній книзі обліку. Внаслідок цього низка речових доказів на суму 92 тис. грн зникла.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

9. До громадянина Янковського, який працював водієм заступника міністра одного з міністерств України, звернулася громадянка Апологетова. Під час зустрічі, яка відбулася в м. Київ у службовому автомобілі, яким керував Янковський, громадянка Апологетова попросила останнього посприяти працевлаштуванню її сина до міністерства як державного службовця. На знак «подяки» за дії, що будуть ним вчинені, Апологетова запропонувала Янковському грошову винагороду в розмірі 4 тис. дол. США. Громадянин Янковський надав свою згоду, зробив кілька телефонних дзвінків і повідомив Апологетовій, що через два тижні її питання буде остаточно вирішено.

Після цього Апологетова та Янковський домовилися про місце, час і спосіб передачі коштів останньому.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

10. Козиру було оголошено підозру у вчиненні крадіжки з проникненням у приміщення та застосовано щодо нього запобіжний захід у виді тримання під вартою. Родич цього підозрюваного, Фаратенко, на прийомі у прокурора Нікольського, який був уповноважений приймати процесуальні рішення у випадках, передбачених КПК України, у тому числі щодо закриття кримінального провадження, запропонував йому 6 тис. євро за «розвалювання» зазначеного провадження. Прокурор погодився вирішити це питання. Фаратенко одразу ж передав Нікольському третину обумовленої суми та запевнив, що решту грошей занесе ввечері.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

11. Щоб справити враження на свою кохану жінку, заступник міністра одного з міністерств України Либідь придбав та потім оформив на неї катер «Leader 33 (L4800)» вартістю 7 млн 200 тис. грн.

Під час розпочатого кримінального провадження за цим фактом Либідь не зміг дати адекватного пояснення походженню його статків, на які було придбано катер (зокрема, він стверджував, що випадково знайшов гроші в лісі). При цьому у слідства не було доказів того, що зазначена сума грошей була одержана Либідем як неправомірна вигода.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

12. До кабінету головного спеціаліста однієї з державних організацій Карімова зайшов відвідувач – бізнесмен Дроздов, який попросив Карімова швидко «вирішити» в його особистих інтересах питання, яке перебувало в компетенції останнього, але потребувало кропіткої та багатоденної роботи, та запропонував за це йому 1 тис. дол. США. Карімов надав йому свою згоду на цю пропозицію.

Варіант 1: Карімов був державним службовцем категорії «Б» і Дроздов про це знав.

Варіант 2: Дроздов запропонував Карімову винагороду у розмірі 600 тис. грн.

Варіант 3: Карімов відмовився, не надав своєї згоди, намагався ідентифікувати особу відвідувача, покликав свідків, доповів про дії Дроздова своєму керівнику.

Варіант 4: Карімов почав погрожувати Дроздову, що той може бути взагалі позбавлений бізнесу, що Карімов має можливість це зробити та вплинути на правоохоронні органи, що запропонована йому сума є «незначною» та загалом для вирішення питання необхідно 3 тис. дол. США.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

13. Секретар приймальні голови однієї з обласних державних адміністрацій Тигейко пообіцяла вплинути на прийняття рішення головою обласної державної адміністрації щодо непорушення питання перед вищим керівництвом держави про притягнення до

дисциплінарної відповідальності одного з голів районної державної адміністрації – свого добре знайомого Кускова.

Наступного дня, під час зустрічі з Кусковим, вона отримала від нього кошти у розмірі 270 тис. грн, хоча ніякої розмови з головою обласної державної адміністрації поки що не мала.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

14. Заступник директора державного підприємства «Квант», громадянин Єршов, видав необхідні документи (зокрема, зробив запис у трудовій книжці, підготував відповідну довідку, завірив усе підписами та печаткою підприємства) своїй доньці про те, що та протягом двох років працювала юристом у юридичному відділі на цьому підприємстві, хоча насправді донька там не працювала.

Пізніше донька влаштувалася на роботу у відому юридичну фірму, надавши туди пакет документів, у тому числі ті, які вона отримала від державного підприємства «Квант».

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

15. Цуркан порушив Правила дорожнього руху, та його автомобіль був зупинений екіпажом патрульної поліції, в якому перебували поліцейські Щедров та Яресько. Коли інспектор патрульної служби Щедров підійшов до Цуркана, то за зовнішніми ознаками поведінки останнього та запахом у салоні автомобіля виявив, що останній може перебувати у стані сильного алкогольного сп'яніння. На вимогу поліцейського пред'явити для перевірки документи Цуркан одразу запропонував Щедрову 200 дол. США для того, щоб той його відпустив і не складав протокол. Останній категорично відмовився, попередив Цуркана про кримінальну відповідальність за вчинені ним дії та викликав на місце пригоди своє керівництво. Коли заступник керівника патрульної служби міста Рівномаз прибув на місце, де стояв автомобіль Цуркана, та представився цьому водієві, то останній запропонував поліцейському грошові кошти у розмірі 500 дол. США, щоб «зам'яти» справу. Поліцейський Рівномаз також категорично відмовився та викликав слідчо-оперативну групу.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

16. Слідчий Мороз, який закінчував досудове розслідування, вніс у матеріали кримінального провадження завідомо неправдиві відомості щодо результатів судової комп'ютерно-технічної експертизи, а також підробив печатки та підписи експертів. Унаслідок таких дій інтересам держави була завдана шкода у розмірі 460 тис. грн. Свої дії слідчий пояснив відсутністю в районі справжніх фахівців у сфері високих технологій та надав копію диплома інженера-програміста, який він свого часу отримав, закінчивши один із закладів вищої технічної освіти України.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

17. Помічник прокурора району Христенко під час відсутності свого керівника (прокурора району) санкціонував постанову слідчого одного з відділів поліції ГУ НПУ в Житомирській області про припинення кримінального провадження за примиренням сторін, хоча такі функції на нього не покладалися. Внаслідок зазначених дій була завдана істотна шкода охоронюваним законом правам, інтересам окремих громадян.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

18. До початку міжнародного спортивного змагання з кікбоксингу серед юнаків Чухно надав 4 тис. дол. США судді у рингу (рефері) Жирнову за те, що той буде безпідставно робити попередження та зніме принаймні один бал одному зі спортсменів. Також Чухно, шляхом надання 2 тис. дол. США боковому судді Брайтенко, домовився з останнім про те, що в іншому поєдинку той зніме бовкові бали конкретному спортсмену-юніору.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопо-

рушень), надайте його (ix) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

19. Яшин та Кротов, працюючи, відповідно, керівником та заступником керівника одного з відділів у міській державній адміністрації, за позачергове надання групових безкоштовних путівок на оздоровлення на курорти України від імені держави одержали від одного керівника громадської організації 60 тис. грн, а від іншого, через тиждень після цього, 80 тис. грн. Дані факти були виявлені та задокументовані працівниками правоохоронних органів.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (ix) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

20. Інспектор митниці Зоренкович підбурих громадянина Рухайло, який учинив порушення митних правил, надати йому грошові кошти у сумі 300 дол. США як «відкупні» за нескладання протоколу. При цьому Зоренкович прагнув потім викрити Рухайла, тим самим продемонструвавши керівництву митниці свою непідкупність. У момент надання обумовленої суми грошей Рухайло було затримано.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (ix) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

21. Інженер Сергієнко працював на одному із заводів міста. Використавши підроблений диплом про закінчення вузу, він влаштувався на роботу директором заводу в іншому місті, одержавши проїзні на дружину і двох дітей, які постійно проживали в тому місті, де Сергієнко одержав місце директора, і нікуди звідти не виїжджали. Крім того, Сергієнко, вже як директор заводу, дав вказівку виплатити своїй дружині Роксолані за лікарняним листком за післяпологовий період кошти у розмірі 950 грн, хоча вона на заводі не працювала.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (ix) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

22. Повертаючись з роботи додому, Петренко був збитий таксі й від одержаних травм помер. Його дружина почала збирати документи для призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника на чотирьох дітей, старшому з яких було сім років. Установа, в якій працював її чоловік, знаходилася за 200 км від місця її проживання. Дружині Петренка довелося їздити туди чотири рази через те, що начальник контори Орестович та головний інженер Єграйд видали лише довідку про заробіток потерпілого, заявивши, що більше нічого не потрібно. Вони відмовилися видати акт про нещасний випадок та засвідчити його копію печаткою, не відповідали на телеграми.

Усі необхідні документи вони оформили лише після того, як втрутився прокурор області, викликавши для цього дружину Петренка, хоча могли це зробити і без неї.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

23. Касир комбінату комунальних підприємств Камільська та бухгалтер розрахункового відділу Мартиненко завчасно домовились і протягом двох років систематично підробляли підписи в платіжних відомостях на виплату зарплати, робили дописки і виправлення цифр, включали у відомості вигаданих осіб, розписуючись за них в одержанні грошей, тощо.

Ці суми списувались по касі, та їх на свою користь обертали Мартиненко та Камільська. Загальна сума становила 100 тис. 470 грн.

Старший бухгалтер Остапчук не викрив дій Камільської та Мартиненко, оскільки не приділяв належної уваги контролю за використанням коштів підприємства. З його вини в бухгалтерії порушувалися Положення про ведення обліку праці і зарплати, Положення про головних і старших бухгалтерів. Через недбалість Остапчука було здано в утиль документи первинного бухгалтерського обліку, які мали зберігатися протягом п'яти років із часу складання.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

24. Старший інспектор міського управління соціального захисту населення Антонович відповідала за нарахування і виплату допомоги багатодітним і саодиноким матерям. Вона включала у відомості на виплату допомоги осіб, які виїхали з міста, матерів, які вже зареєстрували шлюб із батьком дитини, а також тих, діти яких переросли вікову межу, до якої за законом мала виплачуватися допомога. Відомості надходили у відділення банку касирові Іванішеній. Антонович підробляла підписи незаконно включених до відомостей осіб у спеціальних бланках, які служили документом для видачі допомоги. Вона передавала розписки Іванішеній, котра вилучала гроші, які вони ділили між собою. Усього вони обернули на свою користь 120 тис. 800 грн. Відповідно до існуючої інструкції завідувачі та головні бухгалтери управлінь (відділів) соціального захисту населення до підписання відомостей на виплату допомоги багатодітним та саодиноким матерям і надіслання їх у відділення банку повинні перевіряти відповідність сум, зазначених у відомостях, сумах, нарахований в особових рахунках. Однак бухгалтер Ліпренко цього не робила. Крім того, вона систематично залишала Антонович незаповнені бланки відомостей із печаткою і своїм підписом.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

25. Лісотехнік Ромашин та лісник Макогон без відповідних підстав дозволили Дмитруку заготовити лісоматеріали і виділили для цього клеймуванням десять дерев сосни на пні. За це Дмитрук дав Ромашину 1 тис. 700 грн, Макогону – 1 тис. грн та неодноразово у себе на квартирі пригощав їх горілкою. Дмитрук встиг зрубати лише одну сосну.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

26. Директор профтехучилища Михайленко протягом кількох років неодноразово одержував винагороду особисто або через посередників за зарахування в училище та надання місця в гуртожитку особам, які не мали для цього підстав. Посередницею в оде-

ржанні такої винагороди неодноразово виступала секретарка училища Людько, яка передавала кошти Михайленко.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

27. Майстер закрійного цеху взуттєвої фабрики Омелян нерідко сам робив розкрій шкіри. Не маючи права виписувати наряди на своє ім'я, він домовився з обліковцем Макаровим, який приписував виконану Омеляном роботу до нарядів робітників, а ті потім передавали Омеляну одержані за це гроші.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

ТЕМА 8

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Д. придбав на ринку неподалік від пансіону, де він проживав під час знаходження в Туреччині у відрядженні, два ножі, один із яких виявився холодною зброєю, та намагався перевезти їх через митний кордон України всупереч вимогам митного контролю, про необхідність дотримання яких він був обізнаний, з метою подальшого використання ножа для особистих потреб. Ніж обвинувачений упакував у черевик, що завідомо ускладнювало його виявлення серед багажу, розташованого у валізі, направляючись до м. Запоріжжя з перетинанням державного кордону держави Україна. Співробітниками Запорізької митниці ДФС, у приміщенні КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя», під час огляду особистих речей Д. були виявлені вказані предмети.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

2. К. незаконно придбав та зберігав при собі з метою збуту підроблену іноземну валюту в сумі 1 тис. доларів США, яку в ході проведення оперативної закупки незаконно збув С. за еквівалентну суму в гривнях 10 купюр номіналом 100 дол. США, які, згідно з висновком експерта, за своїми характеристиками не відповідають купюрам, що знаходяться в офіційному обігу країни-виробника, тобто є підробленими.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

3. А. вступив у попередню змову з П. з приводу вчинення дій щодо реєстрації його як суб'єкта підприємницької діяльності без справжнього наміру здійснювати господарську діяльність, а з метою прикриття незаконної діяльності інших осіб. Зокрема, А. надав П. свій паспорт та картку фізичної особи-платника податків. Після цього П. склав у встановленій законом формі заяву про державну реєстрацію фізичної особи-підприємця, яку надав на підпис

А. У свою чергу, А., усвідомлюючи протиправний характер своїх дій та факт надання йому для підпису документа, що містить завідомо неправдиві відомості щодо справжньої мети реєстрації його як фізичної особи-підприємця, засвідчив дану заяву своїм підписом, наділивши її таким чином значенням документа. За виконання усіх перелічених вище дій, спрямованих на реєстрацію А. як фізичної особи-підприємця без мети ведення фінансово-господарської діяльності, а з метою прикриття незаконної діяльності інших осіб, А. отримав від П. попередньо обумовлену з ним суму винагороди у вигляді грошових коштів в загальному розмірі 500 грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

4. Л., о 21 год. 00 хв, перебуваючи навпроти залізничного вокзалу, діючи умисно, з корисливих спонукань, усвідомлюючи протиправний характер своїх дій, їх караність та настання суспільно небезпечних наслідків, заздалегідь знаючи, що наявні у нього дві грошові купюри номіналом 100 дол. США кожна, що в сумі становлять 200 дол. США, які в перерахунку на українську гривню становлять кожна по 2 тис. 743 грн 39 коп., обидві 2006 р. випуску, згідно з висновком експерта виготовлені не підприємством, яке здійснює виготовлення грошових знаків для Федерального Банку США, та не відповідають установленим зразкам, а виготовлені плоским способом друку, незаконно збув одну з них шляхом купівлі грошових коштів у сумі 2 тис. 600 українських гривень від потерпілого Г., чим завдав йому матеріальної шкоди на вищевказану суму. Далі, о 21 год. 05 хв, Л. вчинив такі самі дії щодо Н.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

5. Раніше не судимий Б. у вересні 2018 р. у невстановлених осіб незаконно придбав з метою збуту та зберігав незаконно виготовлені алкогольні напої, які не відповідають вимогам ДСТУ. Вказані алкогольні напої Б. незаконно зберігав в кафе «Броварня Класік», звідки і мав намір здійснювати реалізацію незаконно виготовлених алкогольних напоїв як фізична особа-підприємець. 5 вересня 2018 р. в ході проведення обстеження приміщення кафе «Бро-

варня Класік» працівниками оперативного управління ГУ ДФС виявлено та вилучено незаконно виготовлені алкогольні напої, а саме наливки з такими назвами на етикетках: «Клюковка» – 11 скляних пляшок об'ємом по 0,5 л кожна, без марок акцизного податку; «Вишнівка» – 35 скляних пляшок об'ємом по 0,5 л кожна, без марок акцизного податку; «Лимончелло» – 7 скляних пляшок об'ємом по 0,5 л кожна, без марок акцизного податку; «Хріновуха» – 7 скляних пляшок об'ємом по 0,5 л кожна, без марок акцизного податку; «Медовуха» – 41 скляна пляшка об'ємом по 0,5 л кожна, без марок акцизного податку, в загальній кількості 101 пляшка.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

6. Громадянин України С. 3 липня 2020 р. придбав на ринку ікону. Формуючи міжнародне поштове відправлення, С. помістив до нього ікону, яку замаскував під клавіатуру до комп'ютера. Для унеможливлення встановлення факту його причетності до здійснення вказаного поштового відправлення, С. використав вигадані ним дані відправника. Однак під час проведення 4 липня 2020 р. слідчої дії – огляду поштового відправлення в приміщенні ЦОП ХД «Укрпошта», яке направлялось з м. Харків (Україна) до м. Нью Йорк (США), було виявлено та вилучено ікону із зображенням жінки та дитини, розміром 26,5 см на 21 см, яка виготовлена на дошці та має оклад з тканини, обшитий камінням різного розміру. Відповідно до висновку державної експертизи встановлено, що вилучена ікона є ікона «Богородиця знамення», кінець XIX – початок XX століття.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

7. 28 квітня 2020 р. К. ознайомився з викладеним Д. оголошенням про надання своїх послуг з вводу/виводу електронних грошей. К. вирішив скористатися послугами, зазначеними в оголошенні, а саме купити електронні кошти в сумі 250 WMZ. К. подзвонив Д. та дізнався, що останній може здійснити продаж електронних грошових коштів за курсом 27 грн 03 коп. НБУ за 1 WMZ. У цей же день К. перевів на особистий рахунок Д. грошові кошти в

сумі 6 тис. 825 грн. У подальшому, 28 квітня 2020 р., Д. перевів на особистий гаманець К. електронні гроші в сумі 250 WMZ.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

8. Громадянин України М., перебуваючи на території російської федерації у період з 28 червня 2018 р. до 1 липня 2018 р., придбав за не встановлених у ході досудового розслідування обставин загальновійськовий офіцерський кортик зразка 1945 р. Після цього М. загорнув кортик у майку та помістив його у валізу під особисті речі, поклавши в автомобіль. Під час проведення огляду транспортного засобу співробітниками Харківської митниці на МАПП «Гоптівка» у М. в машині було виявлено та вилучено зазначений кортик. Відповідно до висновку експертизи холодної зброї кортик є радянським загальновійськовим офіцерським кортиком зразка 1945 р., що належить до категорії військової холодної зброї колючої дії.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

9. С., не будучи суб'єктом господарської діяльності, відвів на території подвір'я за місцем свого проживання ділянку місцевості для прийому металобрухту та, використовуючи належні йому ваги з межею зважування 0–100 кг, здійснював прийом металобрухту чорних металів від фізичних осіб за готівковий розрахунок з метою подальшої реалізації та в подальшому здійснював його зберігання на території подвір'я.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

10. О., маючи на меті отримання незаконних доходів на постійній основі, шляхом виробництва та реалізації на території України фальсифікованої продукції, всупереч Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», незаконно використав знаки для товарів і послуг у вигляді знаків «Ariel», «Tide»,

«Vizir», «Fairy», права власності на які належать компанії «The Procter & Gamble Company». При цьому він організував та очолив групу, до складу якої залучив С. та Б.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

11. У листопаді 2018 р. І. придбав незаконно виготовлене дизельне паливо (300 л) у невстановленої особи по 18 грн за 1 л, на загальну суму 5 тис. 400 грн. В період часу з 3 листопада 2018 р. до 8 листопада 2018 р. І. зберігав це паливо з метою його подальшого збуту на АЗС, де працює менеджером, приховуючи від керівництва АЗС свої наміри.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

12. Д. отримав від невстановленої слідством особи 5 підроблених банкнот національної валюти України номіналом по 200 грн кожна, які після цього зберігав при собі з метою їх подальшого збуту. 23 вересня 2019 р. Д. придбав у продавця продукти харчування на суму 19 грн та, отримавши решту в сумі 181 грн, збув одну наявну в нього підроблену банкноту номіналом 200 грн. Далі, перебуваючи в іншому магазині, придбав у продавця продукти харчування на суму 55 грн та, отримавши решту 145 грн, повторно збув одну наявну в нього підроблену банкноту номіналом 200 грн. У подальшому, будучи викритим, Д. викинув у невстановленому слідством місці ще дві наявні у нього підроблені банкноти номіналом по 200 грн, а при проведенні огляду місця події добровільно видав працівникам поліції одну підроблену банкноту номіналом 200 грн. У суді Д. свою вину визнав повністю. Раніше він уже був засуджений за ст. 185 КК України.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

13. Українська та молдовська фірми уклали договір купівлі-продажу, згідно з яким представник української фірми М. здійснює

продаж лісоматеріалів у вигляді стовпів оциліндрованих загострених, хвойних порід (сосна). Далі лісоматеріали було завантажено до причепа транспортного засобу. У подальшому, під час проведення повного митного огляду транспортного засобу працівниками митного посту, всередині причепа, серед указаних вище стовпів, виявлено 2 піддони зі стовпами оциліндрованими та не загостреними з жодного кінця, експорт яких у необробленому вигляді заборонено.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

14. Б., маючи при собі телевізор, належний Л., усвідомлюючи, що вказаний телевізор не є його особистою приватною власністю, а перебуває у власності іншої особи, з метою отримання кредиту під заставу вказаного телевізору звернувся до кредитора. Б., ознайомившись із умовами договору про надання фінансового кредиту, своїм підписом засвідчив фактичне укладення договору, заявивши кредитору, що не належний йому на праві власності телевізор є його особистою приватною власністю, при цьому право власності на телевізор набуто ним правомірно, і телевізор нікому іншому не належить та не відчужений, у власності інших осіб не перебуває.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

15. С., знаходячись на території парку, знайшов банківську картку, яка належала Б. У С. виник умисел на списання з балансу картки певної суми коштів шляхом використання безконтактної технології проведення платежу «PayPass». Далі, протягом двох годин, С. 7 разів використав банківську картку Б. та списав з неї коштів на загальну суму 2 тис. 170 грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

16. Згідно з обвинувальним актом 26 липня 2016 р., о 14 год. 16 хв, О., отримавши на розрахунковий рахунок № НО-

МЕР_1 у ПАТ «ПУМБ» грошові кошти в сумі 149 тис. 500 грн, сорок хвилин потому зняв їх із рахунку, перевівши таким чином у готівку. Крім того, 27 липня 2016 р., об 11 год. 17 хв, на той же рахунок обвинувачений отримав 149 тис. 500 грн, після чого провів низку операцій за рахунками, відкритими в ПАТ «ПУМБ», а саме 29 липня 2016 р., о 14 год. 56 хв, переказав 148 тис. грн на картковий рахунок № НОМЕР_2, а потім на банківську карту (рахунок № НОМЕР_3), за допомогою якої перевів вказані грошові кошти у готівку. 3 серпня 2016 р., о 12 год. 28 хв, на той же рахунок надійшло 149 тис. 500 грн, з якими обвинувачений провів низку операцій за рахунками, відкритими в тому ж банку, а саме 4 серпня 2016 р., об 11 год. 07 хв, переказав 148 тис. грн на картковий рахунок № НОМЕР_2, з якого 146 тис. грн переказав на банківську карту (рахунок № НОМЕР_3), за допомогою якої перевів вказані грошові кошти у готівку. 4 жовтня 2016 р., о 10 год. 30 хв, на той же рахунок надійшли грошові кошти в сумі 149 тис. 500 грн, після чого обвинувачений провів низку операцій за рахунками, відкритими в тому ж банку, а саме об 11 год. 16 хв того ж дня переказав 236 тис. 650 грн на картковий рахунок № НОМЕР_2, а потім на банківську карту (рахунок № НОМЕР_3), за допомогою якої перевів вказані грошові кошти у готівку.

Всього у період з 22 липня до 5 жовтня 2016 р. включно О., шляхом переказування на відкриті ним рахунки та зняття готівки, вчинив фінансові операції та використав 1 млн 649 тис. 500 грн, які, за твердженням сторони обвинувачення, були одержані ним злочинним шляхом.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

17. О., будучи директором ТОВ «ЛП ПЕК», передав бухгалтеру підприємства Б. первинні бухгалтерські документи щодо начебто взаємовідносин з ПСП «Огульчанське», ФГ «Крокос» та ТОВ «Ла-Пас» для використання в бухгалтерському та податковому обліках, хоча достовірно знав, що насіння соняшника, олію соняшникової та транспортні послуги у вказаних підприємств не купував.

Бухгалтер ТОВ «ЛП ПЕК» Б., не будучи обізнаною про істинні результати фінансово-господарської діяльності підприємства, відобразила в податкових деклараціях з податку на додану вартість за квітень 2015 р. (18 травня 2015 р.), травень 2015 р. (21 червня 2015 р.) та червень 2015 р. (17 липня 2015 р.) дані податкових

накладних, які містять недостовірні відомості щодо придбання насіння соняшника у ПСП «Огульчанське» та ФГ «Крокос», олії соняшникової та транспортних послуг у ТОВ «Ла-Пас», та віднесла до складу податкового кредиту підприємства суму ПДВ в розмірі 6 млн 619 тис. 173 грн 17 коп.

В подальшому О., достовірно знаючи, що складена у період квітень– червень 2015 р. податкова звітність, а саме податкові декларації ТОВ «ЛП ПЕК» за квітень 2015 р. (18 травня 2015 р.), травень 2015 р. (21 червня 2015 р.) та червень 2015 р. (17 липня 2015 р.), містять неправдиві відомості щодо сум податкового кредиту та проведення господарських операцій з ПСП «Огульчанське», ФГ «Крокос» та ТОВ «Ла-Пас», перебуваючи у невідомому слідством місці, підписав вказані податкові декларації, надавши їм юридичного значення. Підписані О. податкові декларації ТОВ «ЛП ПЕК» як офіційні документи подавалися за кожний звітний період до ДПІ в м. Чернігів ГУ ДФС у Чернігівській області.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

18. 22 вересня 2022 р. Будякін під приводом волонтерської діяльності, яка мала полягати в безоплатній передачі Збройним Силам України та іншим військовим формуванням, створеним відповідно до законодавства України, товарів гуманітарної допомоги, діючи з прямим умислом, переслідуючи корисливі мотиви з метою отримання прибутку для власного збагачення, перебуваючи на території м. Львів, здійснив через сайт «Auto.Ria» продаж автомобіля марки «Volkswagen Touran», який призначався для Збройних Сил України, що перетнув державний кордон України як гуманітарна допомога. У результаті вказаних протиправних дій Будякін отримав прибуток на загальну суму 417 тис. 725 грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації та визначте вид та розмір покарання, яке може бути призначено за його вчинення.

19. У невідомий час та невідомому місці, але не пізніше 8 березня 2022 р. у особи, матеріали щодо якої виділено в окреме провадження, виник злочинний умисел, спрямований на

продаж товарів (предметів) гуманітарної допомоги за попередньою змовою групою осіб. Так, 22 квітня 2022 р., близько 12 год. 00 хв, Крилюк, діючи за попередньою змовою з особою, матеріали щодо якої виділено в окреме провадження, відповідно до раніше розробленого цією особою злочинного плану, на автомобілі марки ГАЗ під керуванням Вознюка, який про злочинні наміри повідомлений не був, привіз для зберігання до раніше орендованої морозильної камери 73 тис. 087 кг 100 г замороженого м'яса курятини, отриманого як гуманітарна допомога від ПрАТ «Оріль-Лідер» для подальшого використання з метою продажу.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

20. 17 серпня 2022 р. Дудін під приводом волонтерської діяльності, яка мала полягати в безоплатній передачі Збройним Силам України та іншим військовим формуванням, створеним відповідно до законодавства України, товарів гуманітарної допомоги, діючи з прямим умислом, переслідуючи корисливі мотиви, з метою отримання прибутку для власного збагачення, перебуваючи на території м. Житомир, здійснив продаж товарів гуманітарної допомоги у вигляді транспортних засобів на загальну суму 563 тис. 156 грн 44 коп., зокрема: автомобіля марки «Kia Sportage», 2008 р. в., автомобіля марки «Land Rover», 2003 р. в., автомобіля марки «Kia Sorento», 2005 р. в., автомобіля марки «Hundai Santa Fe», 2010 р. в.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

ТЕМА 9

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ

1. Мірошниченко за допомогою саморобного екскаватора зняв верхній шар ґрунту за межами населеного пункту в урочищі «Біля Ясика» площею 0,7 га з метою зробити там штучний ставок і розводити рибу. Це призвело до пошкодження зелених насаджень дерев, а також до порушення структури ґрунту, виведення земель із сільськогосподарського обороту та непридатності її до використання за цільовим призначенням. Під час слідства встановлено, що дозвіл на перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок надав сільський голова.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

2. Годзь з метою виловити риби для своїх особистих потреб узяв дві риболовні сітки довжиною по 80 м, висотою – по 1,5 м і направився на річку Сула. За допомогою човна виставив сітку в межах ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Сулинський», який входить до складу природного заповідного фонду України. Наступного дня рано вранці повернувся до виставлених сіток, зняв їх і здобув рибу: карась – 300 шт, судак – 31 шт, сом – 10 шт, лящ – 15 шт, щука – 7 шт, загальною вагою 59 кг.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

3. Орест, щоб продемонструвати подрузі свою силу, проник у сад свого сусіда і за допомогою сокири зрубав на спір 36 плодкових дерев – яблунь.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

4. Зайчук, обіймаючи посаду начальника відділу охорони навколишнього середовища підприємства з металообробних опера-

цій, допустив діяльність, у процесі якої в атмосферне повітря без відповідного дозволу здійснюються викиди речовин: оксиди азоту, оксид вуглецю, речовини у вигляді суспендованих твердих часток, недиференційованих за складом, свинець та його сполуки, діоксид сірки, фтор і його пароподібні та газоподібні сполуки.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

5. Москаленко за попередньою змовою з Ковганом вирішили незаконно видобувати бурштин-сирець. На автомобілі марки «Нива» вони прибули в одне з урочищ і за допомогою мотопомпи, шляхом гідророзмиву ґрунту, видобули 118 г бурштину-сирцю, який є корисною копалиною та належить до дорогоцінного каміння органогенного утворення. Під час затримання уповноваженими особами Москаленко та Ковган намагались втекти.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

6. Антонов розробив неподалік від АЗС котлован розмірами 13 x 10 м та глибиною до 9 м, з якого організував незаконну виїмку кам'яного вугілля, тим самим заподіявши державі матеріальний збиток на суму 7 тис. 400 грн. Також своїми діями Антонов створив небезпеку для життя і здоров'я людей, не забезпечивши обмеження доступу сторонніх осіб до викопаного котловану в землі.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

7. Маслюков на території мисливських угідь, без отримання відповідного дозволу, з використанням вогнепальної зброї, вполював у заборонений для цього час самця оленя плямистого. Своїми діями Маслюков завдав шкоду державі на суму 35 тис. грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

8. Нікітін, працюючи бригадиром, наказав двом робітникам глушити рибу в річці за допомогою електричного струму, давши їм моток дроту. Під час глушіння риби струмом напругою 380 вольт був смертельно травмований Олексієнко, який приєднався до двох робітників.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

9. Капітан турецького судна-танкера, який знаходився в порту м. Одеса, вночі наказав екіпажу промити танкер від залишків нафтопродуктів, які він перевозив перед цим. Забруднена вода, а також залишки нафтопродуктів були злиті прямо в море. В результаті цього була забруднена поверхня води акваторії порту, чим було завдано шкоди живим ресурсам моря.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

ТЕМА 10

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

1. Мешканці м. Харків Серьогін та Опанасенко виїхали в один із районів Харківської області, на території якого в період 1941–1942 років точилися сильні бої. Використовуючи саморобний металолукач та різний шанцевий інструмент, на території лісового господарства вони вилучили із землі 123 набої до стрілецької зброї калібру 7,62 та 9 мм, 2 пістолети «ТТ», пістолет «Вальтер», ствол кулемета «МГ-42», 3 багнети, елементи військового спорядження. Ці предмети Серьогіним та Опанасенком було перевезено до м. Харків, у квартиру Опанасенка. Один із пістолетів «ТТ» вони передали Савіну, який за винагороду в 1 тис. 200 грн відновив та виготовив деякі деталі ударно-спускового механізму. Один із пістолетів «ТТ» і пістолет «Вальтер» Опанасенком було продано за 430 дол. США. Один багнет Серьогін подарував братові.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

2. У Сичова склалися неприязні стосунки з колишньою дружиною через те, що вона не надавала йому можливості бачитися із сином. Увечері 28 жовтня Сичов, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, зателефонував своїй дружині, яка працювала в нічну зміну в КП «Харківтепловодопостачання», і вони знову посперечалися. Вирішивши помститися дружині, Сичов о 21 год. 50 хв зателефонував на гарячу лінію «102» і повідомив про мінування будівлі КП «Харківтепловодопостачання».

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

3. Чічков, який мав непогашену судимість за кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 121 КК України, увійшов до приміщення Головоштамту і вигукнув, що має вибухівку і підірве себе й присутніх, якщо йому не влаштують зустріч із представниками засобів масової інформації, для яких він має важливу заяву.

На підтвердження своїх слів він зняв сорочку й показав присутнім, що має на поясі вісім вибухових пакетів, у які вставлено детонатори. Після того, як працівники поліції та СБУ, що прибули на місце пригоди, пообіцяли Чічікову улаштувати зустріч із журналістами, він дозволив залишити приміщення Головноштамту відвідувачам і співробітникам. Після прибуття на місце пригоди кількох журналістів Чічіков заявив, що він протестує проти недосконалої політичної системи, а також проти того, що він особисто піддається психологічному впливу й «зомбуванню» з боку невідомої організації. Після цього Чічіков зняв пояс із вибуховими пакетами й віддав його працівникам поліції, сказавши, що вибухівки в ньому немає. Експертизою було з'ясовано, що у вибухових пакетах містилося 350 г тротилу, однак здійснити вибух Чічіков не міг, оскільки детонатори не були придатні до використання. Тротил і детонатори Чічіков викрав у свого родича Маслова, який зберігав ці предмети у своєму дачному будинку. Чічікова було визнано осудним.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

4. Близько 03 год. 00 хв Рогозін, повернувшись із рейсу, зайшов до свого будинку, де у спальні побачив, що його жінка спить у ліжку, обійнявшись із не знайомим йому чоловіком. Прихід Рогозіна на розбудив коханців, і Рогозін, страшенно розлютившись, вирішив їх убити. Брат Рогозіна Юрій, який жив у сусідньому будинку, був мисливцем і мав дозвіл на користування рушницею «ТОЗ БМ» 16 калібру. Юрій часто після полювання залишав рушницю у своєму кабінеті у шафі, а не спеціальному сейфі для її зберігання зброї, про що знав Рогозін. Рогозін також знав, що у той день Юрій був у відрядженні. Рогозін, маючи ключі від будинку Юрія, зайшов до його кабінету, взяв рушницю «ТОЗ БМ» 16 калібру і патрони до неї, які знаходилися в чохлі, і, повернувшись додому, чотирма прицільними пострілами вбив свою жінку і її коханця.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

5. Онопко, відбувши покарання за грабіж (ч. 2 ст. 186 КК), об'єднався з Назаровим для вчинення збройних нападів на авто-

заправні станції з метою заволодіння грошовими коштами. З метою озброєння Онопко придбав дві гладкоствольні мисливські рушниці, які шляхом відпилювання стволів та прикладів переробив на обрізи, а також патрони для цієї зброї. Зброєю Онопко тримав на горіщі будинку, що належав його родичці. 12 квітня, о 02 год. 00 хв, Онопко й Назаров під'їхали до АЗС, що належало ТОВ «Нафта», на автомобілі, який Назаров взяв у тимчасове користування у свого знайомого Фролова. Онопоко через віконце каси наставив обріз на касира-оператора й почав вимагати виручку. Злякавшись, касир видав 2 тис. 767 грн. Тікаючи з місця злочину, Назаров, який керував автомобілем, ледь не потрапив в аварію. Після цього випадку Онопко вирішив збільшити кількість членів групи, залучивши до неї вправного водія. Для цього Онопко та Назаров умовили Фролова приєднатися до них. Онопко пояснив, що Фролов повинен виконувати його вказівки, а його послуги будуть гідно оплачуватися. Фролов погодився.

Онопко спланував, що наступного разу він та Назаров, надягнувши на обличчя маски, з обрізами вночі мали підійти до АЗС, Онопко – стати біля вікна каси і погрожувати оператору зброєю, а Назаров – увійти в приміщення й забрати гроші. Фролов повинен чекати їх в автомобілі й стежити за обстановкою. Злочинці почали підшукувати АЗС для нападу, однак за день до вчинення запланованого Назаров та Онопко були затримані за підозрою в нападі на АЗС «Нафта».

Варіант 1: напад було здійснено, і Назаров при цьому, маючи умисел на вбивство охоронця, який раптово з'явився, прицільно вистрелив йому в обличчя (потерпілому було заподіяно широке поранення верхньої частини обличчя, що спричинило його неправопне знівечення). Нападники заволоділи грошима в сумі 5 тис. 348 грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

6. Близько 19 год. 00 хв Дорожкіну зателефонував його двоюрідний брат Жуков, який попросив його прийти на територію хлібопекарні й допомогти завантажити каналізаційні люки, щоб зда-ти їх на металобрухт. Дорожкін погодився і через півгодини прибув на велосипеді на територію хлібопекарні, де його очікував Жуков. Переконавшись, що довкола нікого не було, вони руками

зняли з каналізаційних колодязів два люки та, помістивши їх на багажник велосипеда, привезли їх до пункту прийому металобрухту, який знаходився в гаражах неподалік пекарні і функціонував без відповідної державної реєстрації. За здані на брухт люки Дорожкін і Жуков отримали 600 грн, які вони поділили та витратили на придбання алкогольних напоїв.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

7. Студентка Краснікова, яка проживала в гуртожитку, придбала на ринку кип'ятильник іноземного виробництва. Вирішивши перевірити, чи працює пристрій, вона увімкнула його й доторкнулася рукою до нагрівальної спіралі. З причини несправності корпусу кип'ятильника відбулося коротке замикання. Краснікова була травмована електрострумом і впала на підлогу, продовжуючи тримати кип'ятильник. Електричні запобіжники на поверсі не спрацювали і відключення напруги не відбулося, оскільки плавкі вставки у запобіжниках хтось зі студентів замінив мідним дротом, про що було відомо коменданту гуртожитку Перській. Від ураження електрострумом настала смерть Краснікової. За правилами проживання в гуртожитку, використання електронагрівальних приладів мешканцями було заборонено.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

8. Студент 4-го курсу політехнічного університету Ликов, використовуючи власний персональний комп'ютер, приєднаний до мережі «Інтернет», отримав незаконний доступ до інтернет-сайту в одній з атомних електростанцій країни і розмістив на ньому вигадане ним повідомлення про аварію на станції, що спричинила витік радіоактивних елементів і зараження місцевості. Хоча ця інформація через дві години була видалена із сайту й керівництво АЕС опублікувало її спростування, однак серед населення області виникла паніка. Жителі придбали у великій кількості лікарські речовини, що містили йод. Вживши їх із передозуванням, троє осіб отримали розлад здоров'я, що тривав від чотирнадцяти до двадцяти діб.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

9. Посохов був незгодний із політичним курсом діючої державної влади в Україні. З метою привернення уваги громадськості до своїх політичних поглядів він вирішив учинити вибух на станції водопідготовки КП «Харківводоканал». З цієї метою Посохов звернувся до свого знайомого Вовкова з проханням допомогти йому здійснити задумане. Вовков, розуміючи неправомірність кримінально протиправних намірів Посохова, звернувся із заявою про готування ним скоєння тяжкого злочину до Управління Служби безпеки України в Харківській області та надав свою добровільну згоду на конфіденційне співробітництво з органами безпеки. Посохов і Вовков декілька разів виїжджали до станції водопідготовки КП «Харківводоканал», оглядали місцевість. 8 квітня Посохов разом із Вовковим привезли і сховали у покинутій будівлі недалеко від станції водопідготовки власноруч виготовлений вибуховий пристрій. Наступного дня Посохов таємно закрив пристрій до цистерни з хлором станції водопідготовки КП «Харківводоканал», проте вибух не відбувся, оскільки напередодні ввечері Вовков у рамках проведення заходів із контролю за вчиненням кримінального правопорушення повідомив співробітників СБУ про місцезнаходження вибухового пристрою, і вони встигли замінити його на імітаційний засіб.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

10. Заступник директора з технічної частини НДІ Шишков мав доступ до матеріалів, що зберігалися в НДІ для проведення наукових досліджень. Одного разу до нього звернувся Власов, який за велику винагороду в іноземній валюті запропонував Шишкову надати йому плутоній-239. Користуючись тим, що його як представника керівництва охорона пропускала без особистого огляду, Шишков вивіз за територію НДІ контейнер, у якому містилося 145 г плутонію, і передав його Власову, отримавши за це гроші.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопо-

рушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

11. Пархоменко звернувся до свого знайомого Гонти – колишнього працівника правоохоронного органу – з пропозицією викрасти голову банку «Європейський» Дронова і привезти його для розмови, тому що цей чоловік заборгував велику суму грошей і ухилявся від зустрічі. Гонта запросив за виконання завдання 100 тис. дол. США, на що Пархоменко погодився. Оскільки вдвох викрадення було вчинити важко, Пархоменко запропонував Гонті знайти декілька надійних осіб у допомогу. З цією метою Гонта звернувся до своїх колишніх підлеглих Репешка і Жилова, яким розповів про завдання і пообіцяв заплатити по 10 тис. дол. США кожному. Потім Гонта зібрав дані про розпорядок дня Дронова, а також придбав у невідомих осіб два пістолети системи «Макарова», один системи «ПБ» з глушником, пачку набоїв до них калібру 9 мм та нові мобільні телефони. Про підготовчі дії він повідомив іншим співучасникам. Проте здійснити викрадення Дронова не вдалось, оскільки Гонта, проглядаючи зібрані відеоматеріали, побачив, що охорона Дронова має вогнепальну зброю, і, боячись збройного опору з їх боку, відмовився скоїти викрадення Дронова.

Варіант 1: Пархоменко заявив Гонті, що він не має права відмовлятися від завдання, тому що в такому випадку їх самих уб'ють. Однак вже через декілька днів Пархоменко запропонував йому замість викрадення Дронова скоїти викрадення та вбивство Шрамова – начальника оперативного відділу місцевого відділення поліції. За виконання нового завдання Пархоменко пообіцяв по 10 тис. дол. США кожному. Побоюючись за своє життя, Гонта надав на це згоду та домовився з іншими співучасниками. Водночас Пархоменко, не доводячи до відома інших співучасників, домовився зі своїм знайомим Осипенком, якому потрібні були гроші, що той за 5 тис. дол. США допоможе закопати труп і знищити автомобіль, на що Осипенко погодився. Подробиці операції Осипенку Пархоменко не повідомляв. 6 червня Пархоменко домовився про зустріч із Шрамовим біля придорожного кафе. Прибувши на місце зустрічі, Пархоменко запросив Шрамова для розмови на задні сидіння до автомобіля «Mercedes-Benz ML 320», в якому за кермом сидів Репешко, а Гонта і Жилів ховалися у багажнику. Від'їхавши на певну відстань за місто, співучасники напали на Шрамова, останній чинив опір та намагався втекти, проте в ході бійки Репешко декілька

разів поцілив у Шрамова з пістолета системи «Макарова», чим завдав два наскрізні вогнепальні кульові проникаючі поранення грудної клітки і чотири поранення в ділянку черевної порожнини. Незважаючи на отримані вогнепальні поранення, Шрамов продовжував чинити опір, у зв'язку з чим Гонта і Жилов наділи йому на руки наручники і заблокували двері. Біля зупинки «17 км» Пархоменко вийшов з автомобіля, а Гонта, Репешко і Жилов продовжили рух в автомобілі до заздалегідь обмовленого місця в лісному масиві. По дорозі в результаті отриманих вогнепальних поранень Шрамов помер. Прибувши до лівого масиву, Гонта зробив контрольний постріл у голову Шрамова і, залишивши автомобіль із трупом, Гонта, Репешко і Жилов повернулися до міста. Через декілька годин Пархоменко і Осипенко прибули до лісового масиву на автомобілі останнього. Осипенко сів за кермо автомобіля «Mercedes-Benz ML 320», проїхав на ньому по ґрунтовій дорозі декілька метрів, зупинився, витягнув із нього труп Шрамова і закопав його на узбіччі. Після цього Осипенко сів за кермо автомобіля «Mercedes-Benz ML 320», відігнав його в поле, разом із Пархоменком вони облили автомобіль «Mercedes-Benz ML 320» бензином і підпалили його. Після цього Пархоменко разом із Осипенком повернулися до міста.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

12. Мисливці Богданов, Романов та Петров поверталися з полювання на автомобілі. За кермом був Петров. Оскільки Романов загубив під час полювання чохол від рушниці, він тримав свою рушницю нерозібраною. При цьому в правому стволі залишився невідстрілений патрон. В'їжджаючи в місто, Петров побачив знайомого Федіна й вирішив його підвезти. Він попросив Богданова й Романова посунутися в салоні. Богданов, посуваючись, зачепив рушницю Романова, яка впала. Стався постріл, і Федіна було поранено – він отримав середньої тяжкості тілесне ушкодження.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

13. У процесі обшуку квартири Полякова працівниками УБОП було виявлено три бойові патрони, які він незаконно зберігав протягом 2-х років.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

14. Соколов із травня до жовтня працював у СП «Ротонда», яке знаходиться у м. Чорнобиль Київської області, що належить до зони відчуження. 10 жовтня у невстановленої особи за 200 грн для використання у побуті Соколов придбав два шпатель, молоток, три мотки скотчу, три балони універсальної змазки, два балони із фарбою, один моток дроту в ізоляції, тьюбики фіксоліту, десять респіраторних масок, два спеціальні захисні костюми, дві пари тканих рукавиць, одинадцять гумових рукавиць і круг відрізний марки «Бош». Зазначені об'єкти промислової продукції він помістив у два полімерні мішки і в подальшому завантажив до попутного транспорту, а саме до кабіни сідлового тягача «SCANIA», під керуванням Зотова. Про речі, які він перевозить, Соколов Зотова не повідомив. При перетині КПП «Дитятки» Соколов не повідомив працівникам поліції про свій вантаж, проте пакети з речами працівники поліції виявили і вилучили.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

15. Карлов у невстановленої особи, не маючи спеціального дозволу, придбав вогнепальну зброю – стартовий пістолет марки «Страж», пристосований для стрільби патронами калібру 5,6 мм, та патрони до нього, які зберігав за місцем проживання. 2 грудня, близько 20 год. 00 хв, між Карловим, його співмешканкою Катериною Лузіною та її батьком Романом Лузіним виникла сварка, після закінчення якої Катерина взяла пістолет і вистрелила собі в голову. Від сліпого вогнестрільного поранення голови з ушкодженням головного мозку вона померла на місці. Після зробленого Катериною Лузіною пострілу Карлов узяв з її руки пістолет і зробив постріл у голову Романа Лузіна, заподіявши сліпе вогнестрільне поранення голови з ушкодженням головного мозку. Після цього Карлов зробив невмотивований постріл із пістолета в напрямку

будинку № 6. Куля влучила у вікно лоджії в квартирі, де проживає сім'я Шарко, і розбила шибку. Смерть Романа Лузіна не настала завдяки своєчасно наданій допомозі.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

16. У грудні Юшкевич на території покинутого будинку знайшов одноствольну гладкоствольну мисливську рушницю моделі «ЗК» 16 калібру, виробництва Іжевського механічного заводу, яку переніс до приватного будинку, що належав його матері, та заховав у сараї. У липні цього ж року Юшкевич пилюкою по металу обрізав частину ствола та приклад цієї мисливської рушниці, таким чином виготовивши обріз мисливської рушниці, в якому також видалив, шляхом спилювання, маркування. З середини липня до 1 вересня Юшкевич зберігав виготовлений обріз мисливської рушниці у сараї домогосподарства своєї матері, а потім перевіз обріз у багажнику свого автомобіля до свого помешкання, де був викритий працівниками поліції.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

17. Мешканець м. Дніпро Цуркан у квітні придбав у невстановленої особи пістолет «Чеська збройовка» та 12 патронів до нього. Прибувши до м. Харків, він протягом року познайомився з місцевими жителями Коріним та Аросьєвим, яким запропонував спільне вчинення кримінальних правопорушень, спрямованих на заволодіння майном. На кошти Коріна та Аросьєва було придбано легковий автомобіль «ВАЗ-2108», управління яким доручили Коріну. Також було придбано мисливський ніж, виготовлено маски з прорізами для очей. За вказівкою Цуркана Аросьєв, який деякий час працював на речовому ринку, указав на кількох осіб, які на ринку займалися незаконним обміном валюти. Корін вивчив спосіб життя, розпорядок дня, шляхи пересування обраних осіб. Увечері 12 листопада Цуркан та Аросьєв, озброєні пістолетом і ножем, сховалися біля квартири, в якій проживав Сокоренко. Коли той піднімався сходами, вони збили його з ніг, наказали не рухатися і, погрожуючи пістолетом, забрали сумку, в якій знаходилося

2 тис. 300 дол. США та 8 тис. 400 грн. Корін чекав їх біля під'їзду на автомобілі й вивіз із місця вчинення злочину.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

18. Зорін успадкував від батька мисливську гладкоствольну рушницю «ІЖ-17 Т № 96167» та чотири мисливські патрони калібру 16 мм, яку він не зареєстрував та зберігав у своєму будинку в приміщенні літньої кухні. 14 січня 12-річний син Зоріна Сергій узяв зазначену мисливську рушницю, яка була споряджена одним патроном, і, бавлячись з рушницею у дворі дому, здійснив постріл у напрямку 9-річного сусіда Станислава, у результаті чого останній отримав тілесні ушкодження, що спричинили його смерть.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

19. Шимко придбав у невстановленої особи 12 патронів до пістолета системи «Макарова», приніс їх додому та поклав у сейф. Наступного дня Шимко намагався збути патрони Музиці, який виявився працівником поліції, що працював під прикриттям. При спробі збути патрони Шимко було затримано, а патрони вилучено.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

20. Макуша проживав разом із дружиною та неповнолітніми донькою та сином у с. Новгородка Київської області. У травні після перегляду кінофільму 9-річний син Макуші Богдан попросив його змайструвати такого ж лука, як у героя кінофільму. Макуша любив свого сина понад усе і одного дня, коли дружина була на роботі, а доньки теж не було вдома, він виконав бажання сина: виготовив лук із гілки дерева породи ясен, тятиву – із дратви чорного кольору, зігнув деревину і міцно прив'язав до нього тятиву; із двох менших дерев'яних гілок він зробив дві стріли і на одну надів металевий наконечник, якого зробив із металевої трубки. Потім Макуша поставив на подвір'ї дерев'яну дошку і, відійшовши із си-

ном на відстань близько 5 м, почав стріляти із лука за допомогою стріли із металевим наконечником, яка легко входила в деревину. Синові він не дозволяв самостійно стріляти з лука, щоб той не поранився, і Богдан лише спостерігав за діями батька та стріляв із лука з його допомогою. Лук знаходився в домогосподарстві близько 2-х тижнів, і одного дня дружина Макуші побачила, що Богдан взяв лука і намагався з нього сам стріляти. Тоді вона наказала чоловікові негайно знищити лук, щоб більше його не було в їх домогосподарстві. Макуші було шкода знищувати лука, і він вирішив його забрати на роботу – СТОВ «Дари ланів», де він працював охоронцем. Макуша зберігав лук і стріли у сторожовому будинку на території товариства, поки у вересні цього ж року їх не було вилучено працівниками поліції. Відповідно до висновку криміналістичної експертизи лук за своїми конструктивними характеристиками був придатний для проведення пострілів 2-ма стрілами, а зусилля натягу його тятиви дорівнювало 22-м кг.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

ТЕМА 11

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ БЕЗПЕКИ РУХУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ

1. К. та С., близько 23 год. 00 хв, зупинили автомобіль таксі «Daewoo Lanos» і домовилися з водієм Р. про перевезення їх до іншого району міста. Однак після прибуття за вказаною адресою К. наставив Р. у спину металевий предмет і сказав, що у нього в руках знаходиться пістолет. Погрожуючи пострілом, він наказав Р. віддати гроші і виходити з машини. Р. передав С. 1 тис. 200 грн денної виручки. Після того як Р. залишив автомобіль, за кермо сів С. і виїхав на автомобілі за місто. Розвинувши велику швидкість (близько 130 км/год.), він не впорався з керуванням і наїхав на автомобіль «ВАЗ-2109», який стояв на узбіччі. Водію й пасажирці автомобіля «ВАЗ-2109» було заподіяно тяжкі тілесні ушкодження. Залишивши пошкоджені автомобілі й потерпілих, С. й К. зникли з місця аварії.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

2. Перебуваючи у стані наркотичного сп'яніння, Щ., який працював охоронцем бази відпочинку «Промінь», бажаючи розважити свою знайому дівчину, запропонував покатати її на катері «Стріла», що належав базі. Вийшовши на катері на водосховище, Щ. розвинув велику швидкість. Унаслідок цього керований ним катер зіткнувся з гумовим човном, у якому перебували рибалки К. і Я. При зіткненні у К. було ушкоджено обидві ноги, внаслідок чого під час лікування їх було ампутовано.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

3. Наприкінці робочого дня біля закритого залізничного переїзду, що знаходився в межах міста, накопичилась значна кількість автомобілів. Серед них був рейсовий міжміський автобус із 30-ма пасажирями. Стомлені очікуванням водії нервували, дехто вирішив проїхати, не зважаючи на закритий шлагбаум. Трьом автомобілям це вдалось зробити. Але коли об'їзд шлагбауму почав

водій автобуса Ш., виявилось, що габарити автобусу не дозволили зробити рух по крутій траєкторії між двома шлагбаумами (закрили рух попутного і зустрічного напрямків). Вивертаючи кермо і здаючи назад, щоб завершити маневр, водій автобуса затримався на шляхах.

Машиніст тепловозу товарного поїзду Б. здалеку побачив на шляхах автобус, включив звуковий сигнал і вжив заходів екстреної зупинки поїзда. Однак повністю зупинити завантажений, на великій швидкості рухомий склад не вдалось, відбулось зіткнення. Із числа пасажирів автобуса 8 людей загинули на місці, а 22 потерпілі були доставлені в лікарню з травмами різного ступеня тяжкості. У висновку державної комісії серед причин, що призвели до нещасного випадку, наголошено на розташуванні переїзду в небезпечному місці, бездіяльності чергової по переїзду, яка не припинила дій водіїв, грубому порушенні правил безпеки руху водієм рейсового автобусу Ш.

Варіант 1: чергова по переїзду Т., не бажаючи перебувати тривалий час на холоді, вивела з ладу механічну частину шлагбаумів, у результаті чого вони перестали функціонувати і постійно знаходились у відкритому стані. Про наближення поїзду сповіщали лише звукова сигналізація і встановлені на шлагбаумах червоні ліхтарі, в результаті чого, на думку експертів, настали зазначені вище наслідки. **Чи зміниться кваліфікація в цьому випадку?**

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

4. Л. 20 січня керував у нетверезому стані автомобілем «АУДІ-100» і на перехресті вулиць виїхав на зустрічну смугу руху, де вчинив наїзд на пішохода Ц., внаслідок чого потерпілому було заподіяно небезпечні для життя тяжкі тілесні ушкодження, що призвели до втрати ноги. Залишивши Ц. без допомоги, Л. з місця події втік.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

5. 18 жовтня 2017 р., близько 20 год. 43 хв, Д., керуючи автомобілем «Volkswagen Touareg», на якому рухався по пл. Конституції з боку вул. Римарської у м. Харків, зупинився перед перехрестям на заборо-

няючий рух червоний сигнал світлофора. Після чого відновив рух автомобіля на забороняючий рух транспортних засобів червоний та жовтий сигнал світлофора та почав перетинати перехрестя вул. Сумської та пров. Мечникова. Перед початком руху Д. не переконався у безпеці своїх дій, проявив неухважність. У цей же час З., керуючи автомобілем «Lexus RX 350», рухалась по пл. Конституції з боку вул. Короленка у напрямку вул. Сумської в м. Харків, наближаючись до перехрестя вул. Сумської та пров. Мечникова з перевищенням дозволеної швидкості для руху в населеному пункті, а саме зі швидкістю не менше 80 км/год, не вжила своєчасних заходів для зменшення швидкості руху транспортного засобу аж до його зупинки, при включенні для неї жовтого, а потім червоного забороняючих рух сигналів світлофору, в'їхала на перехрестя, де трапилось зіткнення з автомобілем «Volkswagen Touareg» під керуванням Д. Через зіткнення автомобіль «Lexus RX 350» виїхав на тротуар, де стався наїзд на пішоходів. Унаслідок дорожньо-транспортної події на місці загинуло п'ятеро пішоходів, ще п'ятеро осіб отримали тяжкі тілесні ушкодження.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

6. 14-річний К. посвідчення на керування автомобілем не мав, але отримав навички водіння від батька. Без дозволу останнього він виїхав на його автомобілі в місто. Виконуючи поворот ліворуч, він був неухважний, унаслідок чого його автомобіль зіткнувся з автомобілем П., який рухався по зустрічній смузі. Обидва автомобілі було пошкоджено. П. отримав легкі тілесні ушкодження, а К. – середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Варіант 1: П. отримав тяжкі тілесні ушкодження, а пасажир його автомобіля загинув.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

7. Х. на власному автомобілі «Volkswagen» рухався по вул. Світлій м. Харків зі швидкістю 92 км/год. Швидкість руху на цій вулиці було обмежено до 40 км/год., про що повідомляв відповідний знак. В 10 м перед автомобілем проїжджу частину перебігав 9-річний В. Х. не

зміг зупинити автомобіль, стався наїзд. Ударом автомобіля потерпілому було заподіяно закриту черепно-мозкову травму, забій головного мозку, від якого настала смерть. За висновками судової автотехнічної експертизи, гальмівна система автомобіля знаходилась у несправному стані (відсутні гальмівні колодки задньої вісі). Окрім того, встановлено, що Х. самовільно встановив на автомобілі державний номерний знак, який виготовлено нефабричним способом.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

8. С. за неодноразову появу на роботі в нетверезому стані був звільнений наказом начальника Північної залізниці. Затаївши образ на свого колишнього бригадира П., С. у стані наркотичного сп'яніння вночі прийшов у локомотивне депо і, використовуючи лом, розбив всі прилади контролю та управління в кабіні локомотива рухомого залізничного складу, закріпленого за П., вибив лобове скло, а також зруйнував повітряну систему цього транспортного засобу.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

9. П. працював за контрактом на посаді командира екіпажу в зарубіжній авіакомпанії. 10 червня 2021 р. він отримав завдання і маршрут слідування в один з аеропортів України з цінним вантажем. У порушення зазначеного в маршруті місця посадки він вирішив зробити самовільну посадку в аеропорту свого рідного міста, щоб побачитись із матір'ю та іншими родичами. Хоча за його запитом посадка диспетчерською службою була дозволена, це потягло за собою порушення графіку польотів як в аеропорту його рідного міста, так і в аеропорту, де очікувався вантаж.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

10. 18-річний Ф., бажаючи продемонструвати свою сміливість і витримку, вийшов на проїжджу частину дороги і в нарочито уповільненому темпі став перетинати її перед легковим автомобілем, що рухався по дорозі. Водій легкового автомобіля П., побачивши пішохода, який раптово вийшов на проїжджу частину, різко повернув автомобіль ліворуч і наїхав громадянина М., що стояв на зупинці трамвая. М. від отриманих ушкоджень помер.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

11. На ділянці автотраси провадився ремонт й чищення зливовідводу, для чого було вирито траншею. Оскільки вже сутеніло, а роботи було ще багато, бригадир О. наказав закінчувати роботу. Однак робітник Л. забув узяти попереджувальні знаки. Щоб не повертатися на ремонтну ділянку й не витрачати час, О. дав указівку робітникам огородити траншею залишками будматеріалів – дошок, арматури – і розвісити на них ганчір'я. Уночі водій Р. вирішив з'їхати з проїжджої частини на узбіччя й потрапив у траншею. Від удару він отримав середньої тяжкості тілесне ушкодження. Його автомобіль було пошкоджено.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

12. К. 19 вересня 2021 р. в стані алкогольного сп'яніння у дворі будинку побачив, що у О. з кишені випали ключі від автомобіля, який був припаркований біля будинку, та підібрав їх. Потім К. підійшов до автомобіля, що належить О., завів двигун та поїхав на ньому до міського залізничного вокзалу, де був затриманий співробітниками поліції.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

13. Л., керуючи велосипедом, у порушення Правил дорожнього руху став перетинати в недозволеному місці проїжджу частину автодороги. Не оцінивши дорожню ситуацію і не переконавшись у

безпеці своїх дій, Л. створив перешкоду для руху автомобіля під керуванням П., який мав перевагу в русі. Внаслідок дій Л. водій автомобіля П., який у порушення ПДР слідував із перевищенням дозволеного швидкісного режиму, уникаючи наїзду на Л., здійснив гальмування та виїхав на смугу зустрічного руху, де зіткнувся з автомобілем під керуванням М. Унаслідок ДТП водієві П. і його пасажирці Ж. були заподіяні тілесні ушкодження, що спричинили їх смерть на місці події.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

14. Р. працював головним механіком транспортного відділу ТОВ «ТОПАЗ» та за своїми обов'язками відповідав за технічний стан транспортних засобів. 20 травня 2020 р. він дозволив виїзд автомобіля з причепом, у якого тягово-зчіпний пристрій не відповідав конструкторській документації. При цьому виписав водію К. шляховий лист на вантажний автомобіль, у якому як вантаж перевозився лом металу, з позначкою «Автомобіль технічно справний, виїзд дозволений» і поставив свій підпис. Під час руху автомашини з причепом під керуванням К. відбулось руйнування тягово-зчіпного пристрою, в результаті чого причіп виїхав на смугу зустрічного руху і перекинувся на автомобіль «Daewoo Lanos», що рухався в зустрічному напрямку під управлінням Е. Внаслідок ДТП водій Е. і його пасажирка загинули на місці події.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

ТЕМА 12

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА МОРАЛЬНОСТІ

1. Самойлов, перебуваючи у власній квартирі спільно із своїм племінником – малолітнім Токаренком, усвідомлюючи те, що останній є малолітнім, шляхом умовляння та розповідей про легкість і доступність скоєння кримінальних правопорушень запропонував Токаренку вчиняти крадіжки мобільних телефонів у учнів школи-гімназії № 23, на що той погодився. У подальшому малолітній Токаренко неодноразово вчиняв крадіжки мобільних телефонів в учнів школи-гімназії № 23, які передавав Самойлову для реалізації.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

2. Носенко, близько 03 год. 00 хв, знаходячись на території АЗС «WOG», безпричинно зірвав номерний знак «М 407 РН 76 RUS» з автомобіля, який належав громадянину іншої країни, після чого, демонструючи свою зневагу та вчиняючи опір працівнику АЗС «WOG» Романову, який намагався припинити його хуліганські дії, безпричинно завдав йому не менше чотирьох ударів кулаком в обличчя та ногою в груди, чим заподіяв тілесні ушкодження у вигляді забійно-осадненої рани слизової оболонки внутрішньої поверхні верхньої губи справа, які належать до категорії легких тілесних ушкоджень, що спричинили короточасний (від 6-ти до 21-го дня) розлад здоров'я та тілесні ушкодження у вигляді саден правої скроневої ділянки волосистої частини голови і лівого зап'ястка, забою м'яких тканин спинки носа, які належать до категорії легких тілесних ушкоджень. Унаслідок протиправних дій Носенка Романов був вимушений покинути робоче місце для отримання медичної допомоги, а робота АЗС «WOG» була припинена майже на три години, через що АЗС заподіяно майнову шкоду на загальну суму 14 тис. 678 грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

3. 23 лютого 2021 р., у період часу з 15 год. 15 хв до 15 год. 45 хв, Ляхович, Мазур, Карпюк, Зайченко та інші особи організували масові порушення громадського порядку на перехресті вулиць Лютеранської та Банкової м. Київ. Підбурювані ними активні учасники незаконних дій, серед яких були як самі організатори Ляхович, Мазур, Карпюк, Зайченко, так і Бурячок, Гальчик, Кайданович, Назар, Горошук, Бойко, Косенко, Литвиненко, Мирончук, Андрусенко, Ляхович, Селега, Павлюк, Самофалов, підійшли впритул до шеренг працівників поліції, які виконували обов'язки із забезпечення громадського порядку та охорони державних установ, з метою прориву через шеренги працівників поліції до будинку Адміністрації Президента України. Учасники натовпу пошкодили ворота та тимчасову огорожу, знищили чотири тротуарні плити і, застосовуючи кістень, дерев'яні та металеві палиці, гумові кийки, каміння, секції металевої огорожі (52 кг кожна), пляшки із запальною сумішшю та інші предмети, що використовувались як зброя, вчинили напад на співробітників правоохоронних органів. Учасники натовпу, керуючись різними мотивами, вчинили насильство над працівниками поліції – кидали в них каміння, пляшки, гайки, завдавали удари металевими предметами, дерев'яними палицями, шматками дроту, кістеном, руками й ногами, використовували газові балончики, а Мирончук кинув пляшку із запальною сумішшю. Крім того, Мирончук 15 лютого 2021 р. незаконно придбав і зберігав за місцем свого проживання обріз мисливської рушниці 16 калібру, один гвинтівковий набій калібру 7,92 мм, 81 мм мінометну міну, 76 мм артилерійський снаряд, а також 25 г суміші пороху.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

4. Обезюк, працюючи викладачем фізичного виховання Кутського ПТУ № 36, знаючи про незадовільне матеріальне становище сім'ї учениці ПТУ № 36 Коновалової, запропонував дівчині можливість отримання швидкого заробітку грошей, надаючи сексуальні послуги різним чоловікам. Неповнолітня, будучи зацікавленою такою можливістю та довіряючи учителю, погодилась займатись проституцією, тобто надавати сексуальні послуги різним чоловікам за гроші. Так, із березня до травня 2020 р. педагог з

метою наживи контролював надання неповнолітньою ученицею платних сексуальних послуг, виконуючи роль посередника між нею та клієнтами, яких сам і підшукував. За це він отримував більшу частину грошей. Окрім того, він винаймав квартиру для зустрічей Коновалової з клієнтами, яку протягом тривалого часу утримував у стані, придатному для функціонування. Також він сам неодноразово вступав у статеві зносини з Коноваловою, яка, згідно з висновком судово-медичної експертизи, не досягла статевої зрілості.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

5. Повертаючись близько 23 год. 00 хв з концерту рок-гурту в стані алкогольного сп'яніння і збудження від прослуханої музики, Тополь, Лукін, Юшков та інші (усього 19 осіб) у вагоні метро розпочали голосно співати найбільш популярні пісні рок-гурту, не зважаючи на зауваження пасажирів. За закликом Тополя вони почали різати сидіння вагону, розбили кілька вікон і ліхтарів, зробили за допомогою аерозольних балончиків із фарбою численні написи на стінах вагону. Вийшовши з вагона на ст. м. «Південний вокзал», підлітки продовжували галас. Працівники підрозділу охорони метрополітену затримали Юшкова та Тополя. Лише після цього безладдя було припинено.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

6. 10 листопада 2020 р., близько 20 год. 00 хв, Зиков, знаходячись на цвинтарі, діючи умисно, з корисливих мотивів, переконався, що за його діями ніхто не спостерігає, та, демонструючи зневагу до місць поховання, посягаючи на моральні підвалини суспільства в частині поваги до померлих та місць їх поховання, за допомогою лопати відкопав з-під основи пам'ятників, установлених на могилах, металеві вироби, а саме: п'ять кутників довжиною 1,2 м. та чотири швелери довжиною 1,5 м. Після чого Зиков з місця скоєння кримінального правопорушення втік, розпорядившись викраденим майном на власний розсуд, спричинивши матеріальну шкоду на загальну суму 900 грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

7. 28 лютого 2021 р. Тищенко, знаходячись біля багатоквартирного будинку, діючи з прямим умислом, з хуліганських мотивів, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, у присутності малолітнього, шляхом застосування жорстоких методів знущання над твариною, за допомогою мачете, який цього дня носив із собою, відрізав собаці голову, у зв'язку з чим безжально позбавив її життя. У подальшому із винятковим цинізмом узяв відрізану собаку голову, помістив її в прозорий поліетиленовий пакет, зник із місця вчинення кримінального правопорушення і носив указану голову із собою близько години до того часу, поки він не був зупинений працівниками поліції.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

8. Сотник, перебуваючи у своїй квартирі, діючи за попередньою змовою з Латишевим, учинили знущання над тваринами, які належать до хребетних. Узявши в руки двох котів, з метою знущання над останніми, Сотник викинув їх на вулицю із вікна квартири, яка знаходиться на другому поверсі, чим завдав тваринам істотного болю та страждання, при цьому Латишев знімав все на камеру свого мобільного телефону, коментуючи свої дії та сміючись, отримуючи задоволення від спостереження за стражданнями тварин. Після чого Латишев виготовив відеоролик та будучи зареєстрованим в одній із соціальних мереж, усвідомлюючи, що користувачі мережі «Інтернет» мають вільний доступ до його сторінки, з метою розповсюдження відеозапису, шляхом забезпечення можливості подальшого його перегляду іншими користувачами мережі «Інтернет», діючи умисно, нехтуючи духовно-моральними засадами суспільства, за допомогою власного мобільного телефону розмістив указаний відеозапис на своїй інтернет-сторінці, де в подальшому його переглянула значна кількість користувачів мережі «Інтернет».

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопо-

рушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

9. Володін і Клунін заснували модельне агентство. Час від часу вони давали оголошення, в яких запрошували на роботу дівчат віком від 13-ти до 17-ти років. Деяким із них Володін і Клунін пояснювали, що для «успішної кар'єри» необхідно фотографуватися оголеними, і Клунін робив фотографії тих дівчат, які давали згоду на це, а також (не оголошуючи про це дівчатам) робив відеозаписи. Окрім того, він робив відеозаписи статевих зносин Володіна з дівчатами за їх згоди. Отримані фото й відеоматеріали Клунін продавав бажаним.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

ТЕМА 13

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ ТА ІНШІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

1. А., вступивши у змову з Б., розробили спільний план проти-правної діяльності з учинення злочинів, пов'язаних із незаконним обігом канабісу на території м. Південне Одеської області. Для продажу канабісу вони залучили ще трьох осіб. Останні, після про-дажу наркотиків за допомогою терміналу самообслуговування клієнтів, вносили готівкові кошти на картковий рахунок банку, відкритий на ім'я Б. та його дружини. Після здійснення незаконно-го збуту наркотиків трьома особами, А. контролював надходження грошей на банківські рахунки, розподіляв незаконно отриманні грошові кошти між членами групи, отримував частину грошових коштів, здобутих таким шляхом. Для ведення такої діяльності А. попередньо купував канабіс значними об'ємами у В. За період із січня до грудня 2021 р. групою осіб було продано наркотичних засобів на суму 1 млн 800 тис. грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопо-рушень), надайте його (їх) кримінально-правову характе-ристику. Складіть формулу кваліфікації.

2. У січні 2021 р. А., будучи наркозалежною особою, прийняв рішення про особисте збагачення шляхом незаконного виготов-лення та збуту опію ацетильованого та концентрату з макової соломи (опію екстракційного). З цією метою він налагодив неза-конний канал надходження «макової соломи» та прекурсору – ангідриду оцтової кислоти, необхідних для виготовлення нарко-тичного засобу, забезпечив її перевезення із населених пунктів Львівської області у м. Тернопіль, особисто виготовляв опій та продавав його.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопо-рушень), надайте його (їх) кримінально-правову характе-ристику. Складіть формулу кваліфікації.

3. А. продавав канабіс на території м. Сєверодонецьк Луганської області безконтактним способом, із використанням месенджера «Telegram», за допомогою схованок, через так звані «закладки». При цьому, задля досягнення мети свого злочинного умислу, А. розмістив інформаційні написи з посиланням на свій акаунт на будівлях у м. Сєверодонецьк. Прейскурант цін на вартість наркотичного засобу він вирішив розповсюджувати через месенджер «Telegram». Кошти за збутий канабіс отримував на електронний гаманець платіжної системи «EasyPay». Гроші перераховував своїй сестрі – інваліду першої групи на лікування та реабілітацію.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

4. У серпні 2018 р. А. купив у Б. 1000 г. амфетаміну на суму 100 тис. грн. Розфасувавши його в пакети по одному граму, продав по 150 грн за один пакет. Після продажу всього А. на отримані кошти в сумі 150 тис. грн закупив у М. 1500 г. амфетаміну.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

5. А. разом із Б. викрадали автомобілі та продавали їх деталі. Окрім цього, були задіяні в перевезенні наркотичних засобів із території України в Польщу. На здобуті таким чином гроші А. купив будинок своїй сестрі, а Б. приміщення для ведення легального бізнесу.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

6. А., обіймаючи посаду завідувача аптеки «911», перебуваючи на своєму робочому місці, 26 вересня 2018 р. реалізував Б. без відповідно оформленого лікарем рецепту препарат «Кодтерпін ІС» в кількості 3-х блістерів (по 10 таблеток у кожному), які, згідно з висновком експертизи наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів від 17 грудня 2018 р. № 7-2279, містять у своєму складі кодеїн, маса якого становить 0,2411 г.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

7. А., обіймаючи посаду лікаря-нарколога Надвірнянської центральної районної лікарні, був призначений відповідальним за проведення замісної підтримувальної терапії хворих із опіоїдною залежністю в Центральній районній лікарні Надвірнянського району. Здійснюючи лікування хворих, А. не реєстрував у журналі обліку наркотичних препаратів у кабінетах замісної підтримувальної терапії закладу охорони здоров'я наркотичний засіб «Метадон», що спричинило нестачу наркотичного засобу «Метадон» загальною кількістю 212 таблеток: 100 таблеток по 5 мг, 40 таблеток по 10 мг і 72 таблетки по 25 мг, загальною вагою 2,7 г.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

8. А. знаходячись у парку «Металургів» у м. Запоріжжя, знайшов таблетки «Димедрол» у кількості 76 шт, які став зберігати при собі. Наступного дня А. продав Б. 6 таблеток «Димедрол» за 300 грн. Того ж дня А. був зупинений працівниками поліції, які виявили та вилучили у нього 70 таблеток димедролу.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

9. А. займався придбанням та зберіганням сильнодіючих лікарських засобів, Б. підшукував клієнтів та здійснював продаж цих засобів. Останній під виглядом збуту спортивного харчування «DANABOL methandienone comprimate 10 mg Balkan Pharmaceuticals Republica Moldova» підшукував та схиляв потенційних клієнтів до придбання таблеток, що містять у своєму складі сильнодіючі лікарські засоби, повідомляючи останнім ціну згідно з раніше узгодженим прайс-листом, приховуючи той факт, що вони є забороненими та потребують спеціального дозволу. Надавав клієнтам для оплати карткові рахунки ПАТ КБ «ПриватБанк», визначені А., та за допомогою електронних пристроїв через програми «Viber» та

«Skype» скеровував А. повідомлення з даними про покупця, кількістю товару, адресою доставки, номером мобільного телефону покупця.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

10. А., перебуваючи в Державному закладі «Спеціалізована медико-санітарна частина № 3 МОЗ України» за програмою замісної підтримувальної терапії для хворих із наркотичною залежністю, отримав у її рамках наркотичний засіб «Метадон», а саме: 1 березня 2019 р., 11 березня 2019 р., 29 березня 2019 р., 8 квітня 2019 р., 18 квітня 2019 р. – по 40 таблеток по 5 мг та по 20 таблеток по 25 мг; 21 березня 2019 р. та 26 квітня 2019 р. – по 32 таблетки по 5 мг та по 16 таблеток по 25 мг. Крім цього, став на клінічне спостереження, після чого 19 квітня 2019 р. у ранковий час у приміщенні приватного підприємства «Сантана-М» отримав рецепт на придбання наркотичного засобу, обіг якого обмежено, – метадону в кількості 40 таблеток по 0,025 г. Після цього за допомогою даного рецепту 19 квітня 2019 р. о 08 год. 50 хв в аптеці № 82 КП «Фармація» придбав наркотичний засіб, обіг якого обмежено, – метадон у кількості 40 таблеток по 0,025 г. 14 березня 2020 р. він продав біля супермаркету АТБ весь обсяг таблеток за 40 тис. грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

11. А., судимий за ч. 3 ст. 307 КК України, для власного вживання придбав за 300 грн у невстановленої слідством особи поліетиленовий пакет, у якому знаходилася склянка із речовиною коричневого кольору, яка, згідно з висновком судово-хімічної експертизи, є ацетильованим опієм, вага якого в перерахунку на суху речовину становить 7,31 г.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

12. А. разом із Б. придбав у невстановленої особи наркотичний засіб – героїн, після чого вони прийшли до квартири Б. і там у його присутності А. вжив наркотик. Б. наркотика не вживав, а перед тим, як А. зробив собі ін'єкцію, він сказав, щоб той сплатив йому 100 грн, якщо хоче й надалі залишатися у його квартирі. А. сплатив йому ці гроші. Після цього А. ще двічі приходив до Б. і, сплативши йому 100 грн, уживав наркотик і перебував у квартирі в стані наркотичного сп'яніння.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

13. А., навчаючись у Польщі і проживаючи в гуртожитку спільно з Б., знав, що останній вживає наркотичні засоби. Збираючись на вихідні додому, на прохання Б. А. пообіцяв заїхати до його матері і взяти йому наркотики. А. отримав від матері Б. поліетиленовий пакет, у якому знаходилися упаковка таблеток «Трамадол» з 30-ма капсулами загальною масою 1,5 г та упаковка таблеток «Реліум» з 20-ма таблетками по 5 мг, які містять діазепам вагою 0,1 г. На вокзалі станції Краматорськ працівники поліції виявили та вилучили у А. зазначений пакет.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

14. Навесні 2020 р. А. на власній присадибній ділянці с. Кочержинці Черкаської області незаконно посіяла снодійний мак і вирощувала його в кількості 816 рослин. У подальшому А. збрала урожай снодійного маку та помістила його в два синтетичні мішки, які незаконно зберігала на власному господарстві, вагою 4508 г.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

15. А., маючи умисел на таємне викрадення наркотичних засобів для власних потреб, з охоронюваного макового поля, на якому здійснює господарську діяльність Приватне підприємство «СОН», таємно, шляхом вільного доступу, пройшов до вказаного

макового поля, звідки вчинив крадіжку 520-ти одиниць макових голівок, відриваючи їх від недозрілих рослин та складаючи у за-
здалегідь заготовлений мішок. Згідно з висновком судово-хімічної
експертизи, вилучені у А макові голівки є особливо небезпечним
наркотичним засобом, обіг якого заборонено, – маковою солом-
кою, масою 283,91 г у перерахунку на висушену речовину.

**Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопо-
рушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристи-
тику. Складіть формулу кваліфікації.**

16. А., знаходячись на зупинці громадського транспорту, в присутності В. та Г. дістав із зовнішньої кишені своєї куртки полі-
етиленовий пакет, у якому знаходився раніше придбаний та виго-
товлений ним особливо небезпечний наркотичний засіб – канабіс,
та, набивши вказаним наркотичним засобом три сигарети з філь-
тром, які були при ньому, публічно вжив одну сигарету з особливо
небезпечним наркотичним засобом – канабісом шляхом куріння.
Залишений недопалок А. викинув біля зупинки громадського тра-
нспорту, який у подальшому виявлено та вилучено працівниками
поліції під час огляду місця події.

**Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопо-
рушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристи-
тику. Складіть формулу кваліфікації.**

17. А. запросив до себе в квартиру двох знайомих – Б. та В.,
надавши добровільну згоду та можливість указаним особам на
вживання ними наркотичного засобу, обіг якого обмежений, –
бупренорфіну. У подальшому Б. і В., перебуваючи у кімнаті А., вжи-
ли шляхом ін'єкцій зазначений наркотичний засіб.

**Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопо-
рушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристи-
тику. Складіть формулу кваліфікації.**

18. А. шляхом умовлянь та переконань схилив неповноліт-
нього Б. до вживання наркотичного засобу – канабісу – шляхом
паління, після чого незаконно повторно збув йому 1,58 г особливо
небезпечного наркотичного засобу – канабісу, – отримавши в ра-
хунок оплати мобільний телефон марки «Nokia» вартістю 880 грн,

а також передав кустарно вироблений пристрій для вживання наркотичного засобу.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

ТЕМА 14
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ
ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННО-ОБЧИСЛЮВАЛЬНИХ
МАШИН (КОМП'ЮТЕРІВ), СИСТЕМ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ
МЕРЕЖ І МЕРЕЖ ЕЛЕКТРОЗВ'ЯЗКУ

1. С. здійснював перенаправлення міжнародних телефонних дзвінків із-за кордону на територію України. З цією метою С. у вересні через мережу «Інтернет» придбав на сайті «Дешевше.net» 3 модеми «USB Huawei» та один модем «USB Huawei» на сайті «Аукро.ua» з метою їх використання в системі маршрутизації міжнародного телефонного трафіку. 12 вересня С. придбав 2 стартові пакети контрактного підключення шляхом укладення двох договорів із національним оператором мобільного зв'язку «Київстар». Саме ці, придбані в компанії «Київстар», стартові пакети контрактного підключення він використовував у GSM-модемах, для переадресації міжнародних телефонних дзвінків на внутрішньодержавні. Окрім придбаних 2-х стартових пакетів, С. використовував сімкартки компанії «Лайфселл» для підключення в тих же модемах із метою прийому дзвінків із-за кордону та перенаправлення їх в Україну. Вказані USB-модеми були під'єднані до портативного комп'ютера (ноутбука) «Lenovo», на цей ноутбук було встановлено спеціальні програми для роботи з USB-модемами, за допомогою яких С. здійснював перенаправлення міжнародних телефонних дзвінків із-за кордону на територію України. За наслідками вказаного правопорушення компанії ПрАТ «Київстар» завдано матеріальні збитки на суму 9 тис. грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

2. На початку березня Б. самовільно приєднався за допомогою телевізійного кабелю до телекомунікаційної мережі через розподільчу коробку, що знаходилась на сходовій клітці біля його квартири. Внаслідок цього протягом чотирьох місяців він здійснював перегляд телепередач, чим спричинив матеріальну шкоду телевізійному оператору на суму 520 грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопо-

рушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

3. 23 січня Р. уклав договір на обслуговування фізичної особи з надання послуг із доступу до глобальної комп'ютерної мережі «Інтернет» та внутрішньої локальної мережі у провайдера ТОВ «Телесвіт». 1 березня, у зв'язку із невиконанням фінансових зобов'язань, провайдером ПФ ТОВ «Телесвіт» щодо Р. було введено санкцію, яка полягала в обмеженні йому швидкості глобальної мережі «Інтернет». У березні Р., перебуваючи в локальній файлообмінній мережі ПФ ТОВ «Телесвіт», із метою отримання високошвидкісного доступу підшукав та завантажив на свій власний комп'ютер файл, у якому містилися MAC-адреси комп'ютерної мережі ПФ ТОВ «Телесвіт». В подальшому Р. у глобальній мережі «Інтернет» підшукав та ознайомився з інструкцією із заміни MAC-адреси мережевої плати власного комп'ютера на MAC-адреси інших абонентів мережі. Після цього механічним шляхом з 12 червня до 2 серпня неодноразово виконував алгоритм послідовних дій зі здійснення підміни своєї MAC-адреси на MAC-адреси інших абонентів внутрішньої локальної файлообмінної мережі провайдера ПФ ТОВ «Телесвіт».

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

4. З. працювала на посаді касира ТОВ торговий дім «Континент». У період із 10 серпня до 9 жовтня вона видаляла частину придбаних покупцями товарів із накладних та вносила неправдиву інформацію через електронно-обчислювальну машину, встановлену на касі, до комп'ютерної мережі торгового дому. Внаслідок таких дій по касі утворювались надлишки грошових коштів, які вона присвоювала. Унаслідок зазначених дій З. присвоїла грошові кошти на загальну суму 12 тис. 571 грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

5. Програма «Ardamax keylogger 2.9» є трояном кейлогером, яка здійснює електронне шпигунство за користувачем зараженого комп'ютеру: інформація, що вводиться з клавіатури, знімки екрану, список активних застосувань і дії користувача з ними зберігаються у файл на диску і періодично відправляються зловмисникові. В мережі «Інтернет» Т. відшукав дистрибутив цієї програми і встановив собі в комп'ютер. Ознайомившись детально з принципом її дії, він налаштував цю програму таким чином, щоб всю інформацію, що нею збирається в чужих комп'ютерах, вона відправляла на його електронну скриньку. Його власне налаштування програми «Ardamax keylogger 2.9» фактично перетворило її в троянську програму «Trojan-Spy.Win32.Ardamax.n». Усвідомлюючи, що створена ним комп'ютерна програма є шкідливою програмою, Т. вирішив розповсюдити її серед необмеженої кількості користувачів локальної мережі «Вега-телеком». Так, за допомогою власного комп'ютера і стандартного програмного забезпечення операційної системи «Microsoft Windows» для доступу в інтернет, Т. 9 квітня о 10 годині навмисно розмістив шкідливу комп'ютерну програму «Trojan-Spy.Win32.Ardamax.n» під назвою «Winamp_6.0_New_Edition.exe» на сервері локальної комп'ютерної мережі «Вега-телеком». Знаючи, що «Winamp.exe» – це назва популярного програвача комп'ютерної музики та фільмів, він тим самим намагався приховати від користувачів справжнє призначення даної шкідливої програми і таким чином змусити активізувати її. Знаходячись на сервері, шкідливий програмний засіб «Trojan-Spy.Win32.Ardamax.n» став доступний для Л., яка 9 квітня активізувала його, вважаючи за легальну комп'ютерну програму. Після зараження комп'ютеру Л., троянська програма «Trojan-Spy.Win32.Ardamax.n» стала в автоматичному режимі вести електронний журнал натискання користувача на клавіатуру та робити знімки з робочого столу (монітору), після чого зібрану інформацію в період з 9 квітня до 16 травня періодично відправляла на електронну скриньку Т. У результаті Т. стали відомі реквізити авторизації Л. без її згоди: логін та пароль, назва електронної скриньки та пароль до неї, а також зміст її розмов із друзями та знайомими, здійснені за допомогою комп'ютерної програми «jaјs.exe» (програми обміну миттєвих текстових повідомлень), що становлять її особисту таємницю. Жодної матеріальної шкоди Л. завдано не було.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

6. 8 вересня, близько 12 год. 00 хв, у котеджі № 2 готельно-ресторанного комплексу «Древній-Град» І. здійснив збут Л. під час контрольної закупівлі генератора перешкод радіосигналів за ціною 480 дол. США. Згідно з висновком експерта, генератор перешкод радіосигналів належить до технічних засобів, призначених для несанкціонованого втручання в роботу мереж електрозв'язку.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

7. П. завантажив через мережу «Інтернет» програмне забезпечення, за допомогою якого можна здійснювати втручання в роботу електронно-обчислювальних машин інших користувачів. Після цього він відкрив вільний доступ до цієї програми. Запущене програмне забезпечення стало доступним усім користувачам вказаної мережі протягом 1 року і 7 місяців, аж поки діяльність П. не було припинено співробітниками СБУ. Згідно з висновком експерта, серед інформації, записаної на жорсткому диску в папках загального доступу, є інформація, призначення якої можна віднести до шкідливих програм – вірусів, які після їх проникнення до операційної системи можуть призвести до порушення нормальної роботи комп'ютера, а також змінити комп'ютерну інформацію.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

8 К. у невстановлених осіб придбав засіб для прослуховування через стіни та інші перешкоди «Ear Listen» (1 штука), пристрій для отримання візуально-оптичної інформації – мінівідеорекордер «Eye KS-650» з камуфльованою відеокамерою та реєстратором із датчиком руху (1 штука), пристрій для отримання візуально-оптичної та акустичної інформації, виготовлений у прикритті чоловічої ділової краватки (1 штука), спортивний годинник із замаскованою відеокамерою для отримання візуально-оптичної та акустичної інформації (1 штука), брелок від автомобільної сигналізації із замаскованою відеокамерою для отримання візуально-оптичної та акустичної інформації (2 штуки). В подальшому К. розмістив в інтернеті рекламу вказаного обладнання. Співробітниками ВКР Управління, за допомогою контактного номера теле-

фону, розміщеного на сайті, здійснено замовлення даних технічних засобів. 8 вересня відповідно до попередньої домовленості К. з метою уникнення безпосереднього контакту з покупцем даних технічних засобів, попередньо спакувавши їх у дві картонні коробки, залишив їх у приміщенні перукарні у м. Львів. Того ж дня вищевказані технічні засоби були отримані співробітниками ВКР Управління СБУ в Львівській області. Відповідно до висновку технічної експертизи, вищевказана відеокамера, замаскована під пульт дистанційного управління автомобільною сигналізацією, визнана спеціальним технічним засобом, призначеним для негласного отримання інформації.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

9. У березні М. у не встановлених слідством осіб на ринку «Караваєві Дачі» в м. Київ придбав за 100 дол. США жорсткий диск «Seagate ST33206204», на якому містилися бази даних із режимно-конфіденційною інформацією патрульної служби України. В подальшому, 30 липня, о 15 год. 30 хв, у приміщенні кафе «Арка», розташованого в м. Київ, М. реалізував А. даний диск за 200 дол. США.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

10. Наприкінці грудня В. на території книжкового ринку «Петрівка» за 500 грн придбав у не встановленої слідством особи скопійовану на портативний електронний накопичувач інформацію щодо експортно-імпортних операцій суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, акредитованих у Державній митній службі України. Інформація складалася з наступних конфіденційних відомостей: системний номер, тип декларації, назва митного органу, митного поста, номер декларації, код валюти, курс валюти, дата, код ЄДРПОУ відправника, відправник, адреса відправника, код ЄДРПОУ одержувача, одержувач, адреса одержувача, код ЄДРПОУ банку, МФО, банк, рахунок, код ЄДРПОУ особи, відповідальної за фінансове врегулювання, код товару УКТ ЗЕД, товар, вага кг, фактурна вартість, гривні.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

11. У. за допомогою власного комп'ютера та програми «sql.php Устим» здійснив втручання в роботу серверу молодіжної організації «Центр інформаційних систем», на якому розміщувався сайт «www.bizarre.rv.ua», та скопіював вихідні коди побудови вказаного сайту на свій комп'ютер. У подальшому У. здійснив вхід у форум сайту «www.bazika.net.», де розмістив вихідні коди побудови сайту «www.bizarre.rv.ua».

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

12. Я., обіймаючи посаду інженера-конструктора ДП «Антонов», 17 квітня у ранковий час на своєму робочому комп'ютері самовільно скопіював із файл-сервера з відкритим доступом на власний USB-носіїв файл, який містив інформацію з креслення літака АН-179. Того ж дня, у вечірній час, використовуючи власний персональний комп'ютер із жорстким диском, змінив формат файлу з інформацією про креслення літака АН-179 і зменшив його розмір, після чого розмістив даний файл у мережі «Інтернет», внаслідок чого він став доступний необмеженому колу осіб.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

13. У серпні С. у розмові із О. пообіцяв збути останньому за грошову винагороду в сумі 500 дол. США деталізацію телефонних з'єднань за телефоном, що належить В. Через декілька днів С. отримав від О. кошти в сумі 500 дол. США. 24 вересня С. придбав у Ф. за гроші у сумі 100 дол. США роздруківку деталізації телефонних з'єднань телефонного номера В. на п'яти аркушах паперу. В цей же день, 24 вересня, близько 13 год. 00 хв, С. передав О. дану роздруківку.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопо-

рушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

14. І. працювала на посаді головного бухгалтера відділення одного з державних банків. За своїми службовими обов'язками вона мала право доступу до інформації, яка обробляється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах та комп'ютерних мережах банку, та в зв'язку з виконанням своїх функціональних обов'язків мала повну інформацію про вкладників банку та їх особові банківські рахунки. У жовтні І., будучи особисто знайомою з К. та М., які були вкладниками даного банку, та знаючи номери особових рахунків указаних осіб, власноручно написала заяви на видачу готівки з їх рахунків на суму 13 тис. 500 грн. Після чого, скориставшись довірою до себе контролера Р., попросила останню виписати за цими заявами ордери форми № 59, мотивуючи це тим, що виконує прохання К. та М., які особисто не можуть забрати готівку. Після того як Р. виписала дані ордери, І. особисто в касі операційної частини філії у касира отримала грошові кошти на зазначену суму. В подальшому І., використовуючи свій особистий пароль, несанкціоновано внесла неправдиві дані (корегування) в програму ОДБ та провела списання отриманих нею коштів за рахунок вкладів.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

15. У січні Р., працюючи державним виконавцем, вирішив покращити свої показники в роботі за рахунок штучного збільшення кількості закінчених ним виконавчих проваджень. З цією метою Р., знаючи, що кошти в розмірі 11 тис. 272 грн, які підлягали конфіскації у дохід держави, фактично знаходяться на рахунку Х. та що жодних виконавчих дій щодо їх конфіскації проведено не було, зареєстрував завідомо неправдиве рішення про закінчення виконавчого провадження у зв'язку з фактичним виконанням у повному обсязі згідно з виконавчим документом. Крім цього, Р. склав у ЄДРВП неправдивий офіційний документ – постанову про закінчення виконавчого провадження, внісши до неї завідомо неправдиві дані щодо повного виконання рішення згідно з квитанцією від 7 грудня.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

16. А., будучи завідуючою сектором інформації процесів оподаткування, обліку та реєстрації платників податків Державної фіскальної служби, 21 та 22 серпня, не використовуючи власний ключ та пароль, умисно знищила з карток особових рахунків автоматичної інформаційної системи «Облік податків і платежів ТОВ "Роги та Копита"» донараховані та узгоджені суми податку на додану вартість та з податку на прибуток на суму 5 млн грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

17. Працівники банку «Китайський стандарт» Є. та К. скористались ксерокопіями справжніх паспорта громадянина України Д. та карток фізичної особи-платника податків, виданих на його ім'я, та під виглядом видачі споживчого кредиту за допомогою комп'ютерної техніки склали від імені Д. фіктивну анкету-заяву на отримання кредиту для придбання комплектуючих комп'ютерної техніки вартістю 25 тис. 215 грн, в яку внесли завідомо неправдиві дані від імені цієї особи про намір отримати споживчий кредит, інші завідомо неправдиві дані щодо цієї особи. Підроблену анкету-заяву Є. засвідчив підробленими ним власноручно підписами від імені Д. і менеджера зі споживчого кредитування банку М. без відома і згоди останньої. З цією ж метою Є. та К. комп'ютерним способом склали фіктивний кредитний договір на видачу Д. споживчого кредиту і фіктивний договір застави. Після цього Є. та К. звернулися до фізичної особи-підприємця Я. і отримали від неї рахунок на комплектуючі до комп'ютерної техніки на суму 25 тис. 215 грн. Указаний рахунок Є. та К. долучили до кредитної справи на ім'я Д. як підтвердження цільового використання кредитних коштів. На підставі вказаних підроблених Є. та К. документів у банку «Китайський стандарт» на ім'я Д. було відкрито позичковий рахунок та перераховано на нього кредитні грошові кошти на суму споживчого кредиту в розмірі 25 тис. 215 грн, з якого в цей же день перераховані на розрахунковий рахунок ФОП Я. Отримані від Я. комплектуючі до комп'ютерної техніки Є. та К. спільно реалізу-

вали, отримавши таким чином незаконний прибуток у вигляді грошових коштів готівкою на суму 25 тис. 200 грн. Розділивши грошові кошти між собою, привласнили їх та використали для задоволення власних потреб.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

18. Працівниця банку «Лівекс» Б., використовуючи закріплені за нею логін і пароль, увійшла до програмного комплексу «Лівекс 24», де оброблювалася інформація щодо електронного договору, укладеного між банком і громадянкою К., на ім'я якої автоматично за банківською програмою «Конвеєр» була виготовлена неактивована кредитна картка «Універсальна». У вказаний електронний договір Б. у полі «Телефон мобільний» ввела дані про свій номер мобільного телефону, після чого зберегла в програмному комплексі «Лівекс 24» вказані відомості. Після цього Б., використовуючи власний мобільний телефон, у той же день зателефонувала з вказаного номера до Call-центру банку та в автоматичному режимі провела активацію зазначеної кредитної картки. Потім з метою погашення обов'язкового щомісячного мінімального платежу Б. у полі «Джерело погашення» зазначеного електронного договору ввела номер своєї зарплатної картки, а також несанкціоновано, без відома К., змінила у вказаному договорі інформацію про розмір кредитного ліміту картки на ім'я останньої, збільшивши його з 25 тис. грн до 50 тис. грн. З метою приховування своїх дій Б. змінила у вказаному електронному договорі інформацію про свій номер мобільного телефону на інший, вигаданий нею, та знищила телефонну sim-картку, з використанням якої нею була активована кредитна картка на ім'я К. У результаті цього Б. отримала безпосередній доступ та можливість розпорядитися грошовими коштами банку, які знаходились на активованій кредитній картці на ім'я К. В подальшому, у період з березня до вересня, Б., використовуючи кредитну картку, заволоділа грошовими коштами банку шляхом зняття готівки через банкомати на загальну суму 48 тис. грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

19. Х., працюючи на посаді бухгалтера банку «Провінційний Банк», мала право доступу до автоматизованих систем «Вклади». Х. знала, що між працівниками банку склалися та існували довірчі стосунки, внаслідок яких касири та бухгалтери-контролери весь час протягом робочого дня тримали комп'ютери підключеними до сітки, і вони в будь-який час були готові до роботи. Відлучаючись через різні обставини зі свого робочого місця, працівники відділення не відключали від сітки закріплені за ними комп'ютери. Використовуючи тимчасову відсутність на робочому місці бухгалтера-контролера, який працював у режимі АСВО «Вклади», Х. заповнила та роздрукувала заяву на ім'я вкладника банку Т. на видачу з її вкладу готівки на суму 80 тис. грн. У той же день аналогічним способом, скориставшись відсутністю бухгалтера-контролера на робочому місці, Х. на цьому ж комп'ютері заповнила та роздрукувала заяву на ім'я вкладника банку В. на видачу готівки з її вкладу на суму 60 тис. 043 грн. У той же день Х., користуючись довірою касира банку, пред'явила їй заповнені нею документи заяви-ордера для видачі Т. та В. готівки для передачі останнім за їх проханням. Касир банку видала Х. із вкладів Т. та В. 80 тис. грн. та 60 тис. 043 грн. відповідно. Х., використовуючи зразки підпису Т. та В., що знаходились у картотеці контролю, до якої вона мала доступ внаслідок службових обов'язків, підробила їх підписи на заявах-ордерах про отримання грошей та 28 червня передала касирові банку для звітності дві підписані заяви про отримання грошей. Крім цього, Х., знаючи, що операції зі зняття грошей із грошових вкладів Т. та В. враховані та відображені в системі «Вклади», за допомогою комп'ютера, що закріплений за нею, знищила інформацію в базі даних «Вклади» про здійснення вказаних операцій.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

20. О. отримав абонентський номер мобільного зв'язку оператора «Київстар», що використовувався не знайомим йому директором ПП «Клеопатра – центр краси та здоров'я» Р. Після цього О., за допомогою комп'ютерної програми «SKYPE» та програм, які в комплексі з комп'ютерною програмою «SKYPE» дозволяють здійснювати атаки з великою кількістю запитів, що призводять до відмови в обслуговуванні, протягом семи днів направив на вказаний абонентський номер повідомлення електровз'язку у вигляді

10 тис. 234 дзвінків та 22 тис. 990 повідомлень без звукового та текстового змісту. Усе це призвело до припинення у вказаний період часу обробки частини інформації, яка надходила за допомогою мережі електрозв'язку на зазначений абонентський номер.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

21. Співробітник ТОВ «Темп» І. з хуліганських мотивів запровадив у комп'ютерну систему ТОВ програмний вірус, який призвів до перекручення інформації, що зберігалась у файлах з розширенням «doc».

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

22. Безробітний програміст Б. протягом року тричі намагався зламати захисні системи окремих банків. Його було затримано під час чергової спроби підбирання паролю доступу до комп'ютерної системи.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

23. Нотаріус з метою створення умов для заволодіння чужим майном створив у базі даних новий запис, який містив завідомо неправдиву інформацію про отримання довіреності.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

24. І., задумавши проект сайту знайомств, найняв необхідних працівників. П. він доручив приділити підвищену увагу рекламі сайту і розповсюдженню даних користувачів сайту, які бажають познайомитися. П. знайшов через знайомих базу електронних адрес та раз на день робив за ними розсилку електронного листа з рекламою нового ресурсу, яка містила привабливі картинки, фразу

«Заходьте на наш сайт знайомств» і URL сайту. Через картинки повідомлення мали дуже великий розмір та, скупчуючись на серверах електронної пошти, призводили до частих збоїв у їх роботі.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

25. Оперативними працівниками біля супермаркету було виявлено фальшивий банківський термінал, що отримував кошти в осіб, які бажали поповнити свої картки, видавав відповідні чеки, але кошти на рахунок не нараховувалися та через деякий час вилучалися зловмисниками, які перевозили термінал в інше людне місце.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

26. Ж. розмістив на форумі тему із закликом до DDOS-атаки на сайт, який, за його словами, містив дитячу порнографію. Було вказано IP-адресу сайту, день та час атаки. Сайт виявився пристойним порталом та внаслідок перевантаження був недоступним декілька годин. Досудовим слідством було виявлено переписку осіб, які узгоджували спільні дії перед та в ході атаки.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

ТЕМА 15
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ
ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ, НЕДОТОРКАНОСТІ
ДЕРЖАВНИХ КОРДОНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИЗОВУ
ТА МОБІЛІЗАЦІЇ

1. 27 лютого 2021 р. Курдюмов вирішив із використанням транспортного засобу марки «ВАЗ 2121», що належить Сомову, який не був обізнаний про наміри Курдюмова, з підконтрольної Україні території, поза контрольними пунктами в'їзду-виїзду на тимчасово окуповану територію України, де діє терористична організація «ЛНР», по маршруту Северодонецьк – Новоахтирка – Муратове перевезти до с. Трьохізбенка Новоайдарського району Луганської області сирно-молочну продукцію на суму 50 тис. грн з метою її подальшої реалізації на тимчасово окупованій території для особистого збагачення.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

2. Саймойлов, перебуваючи на військовому обліку в Летичівському районному військовому комісаріаті, будучи військовозобов'язаним у зв'язку із призовом на військову службу у Збройні Сили України, 5 травня 2016 р. в приміщенні Летичівського районного військового комісаріату отримав повістку для призову на строкову військову службу, згідно з якою йому необхідно було прибути о 08 год. 00 хв 6 червня 2016 р. у районний військовий комісаріат для відправки в Збройні Сили України на строкову військову службу. Однак Саймойлов не прибув у встановлений час до Летичівського районного військового комісаріату та не повідомив про причини своєї неявки, а в період із 1 червня 2016 р. до 27 вересня 2016 р. перебував на тимчасових заробітках у республіці Польща.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

3. Шиллер, обіймаючи посаду завідувача Новомиколаївського районного сектору Управління державної міграційної служби України в Запорізькій області та будучи службовою особою, за винагороду у розмірі 1 тис. 500 дол. США оформив на ім'я громадянина Ісламської Республіки Іран Рафазі Магомед-Фарух паспорт громадянина України та передав його громадянину Кареніну. В подальшому Каренін поштовим зв'язком відправив паспорт Рафазі Магомед-Фаруху, за яким останній здійснив в'їзд на територію України.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

4. 3 червня 1995 р. по 19 травня 2021 р. Ставнійчук проходив військову службу у 85-му військовому представництві Міністерства оборони України та перебував у військовому званні підполковник. До кола службових обов'язків Ставнійчука входила організація роботи групи з контролю якості ремонту, виготовлення та випробувань зразків бронетанкового озброєння та техніки і дизельних двигунів, а також робота з технічною документацією, що має гриф «Для службового користування» та «Таємно», на Державному підприємстві «Завод імені В. О. Малишева» та був військовою службовою особою, уповноваженою на виконання функцій держави. 10 квітня 2021 р., близько 16 год. 48 хв, у своєму службовому кабінеті на Державному підприємстві «Завод імені В. О. Малишева», маючи у своєму віданні документацію креслення виробів Т-80, без відповідного дозволу режимно-секретного відділу, Ставнійчук здійснив копіювання документації на носій інформації USB-flash. В подальшому Ставнійчук 15 травня 2021 р. придбав проїзний документ ЄН № 392943 на потяг № 020 міжнародного сполучення «Харків (Україна) – москва» (російська федерація) із виїздом 16 травня 2017 р. Однак при посадці на поїзд під час огляду особистих речей Ставнійчука співробітником СБУ було виявлено та вилучено носій інформації USB-flash з документацією Державного підприємства «Завод імені В. О. Малишева».

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

5. Наприкінці весни – на початку літа 2020 р. жителі Волинської області Чуйко та Харламов з метою особистого збагачення, знаючи про проходження у Волинській області лінії державного кордону України, вирішили організувати переміщення тютюнових виробів до Республіки Польща з використанням літака. З цією метою Харламов придбав у кінці 2020 р. у Карпова повітряне судно типу «АН-2» та розмістив його на території непрацюючого аеродрому в Рівненській області. 8 березня 2021 р. Чуйко підшукав двох пілотів – Гагаріна та Леонова, на яких, згідно із заздалегідь розробленим планом, поклав обов'язок безпосереднього здійснення польотів до Польщі з метою доставки тютюнових виробів. Реалізуючи цей план, о 05 год. 30 хв, 10 березня 2021 р. Гагарін та Леонов здійснили на повітряному судні типу «АН-2», на борту якого знаходились тютюнові вироби на загальну суму 200 тис. грн, виліт та перетнули в повітряному просторі лінію державного кордону України без відповідного дозволу. У цей же день, об 11 год. 40 хв, Гагарін та Леонов на зазначеному засобі перетнули лінію державного кордону України у зворотному напрямку та здійснили посадку на непрацюючому аеродромі в Рівненській області.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

6. У серпні – вересні 2020 р. старшому оперуповноваженому відділу карного розшуку в одному з районних відділів поліції Харківської області, капітану поліції Гришуку у зв'язку з виконанням ним службових обов'язків були ввірені матеріальні носії секретної інформації, а саме: проект постанови про заведення оперативно-розшукової справи категорії «Захист», цілком таємно; проект постанови про заведення оперативно-розшукової справи під умовною назвою «Барабан» категорії «Захист», цілком таємно; аналітичну довідку щодо протиправної діяльності службових осіб, цілком таємно, які він, всупереч вимогам Порядку організації та забезпечення режиму секретності в державних органах, органах місцевого самоврядування, в підприємствах, в установах і організаціях, не облікував у секторі діловодства та захисту інформації. В подальшому Гришук, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, втратив вказані документи, які біля під'їзду свого багатопверхового будинку знайшов Купріянов, який не мав допуску до державної

таємниці. Вказані документи після ознайомлення Купріянов передав до райвідділу поліції.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

7. Коломійцев, будучи військовозобов'язаним, 17 липня 2020 р. пройшов медичний огляд та визнаний придатним до проходження військової служби (навчальних зборів). Цього ж дня він отримав від посадових осіб військкомату повістку про обов'язок з'явлення о 07 год. 30 хв 06 вересня 2020 р. до військкомату для подальшого відправлення на навчальні збори військовозобов'язаних. Однак у зазначений час та день Коломійцев до військкомату не прибув.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

8. 9 грудня 2020 р. громадяни України Заворотько та Губанов домовилися переміщати за допомогою двох транспортних засобів марки «Мерседес Спринтер» з підконтрольної Україні території поза контрольними пунктами в'їзду-виїзду на тимчасово окуповану територію України, на якій діє терористична організація «ДНР», продукти харчування з метою особистого збагачення. Відповідно до цієї домовленості 10 грудня 2020 р., близько 08 год. 45 хв, вони виїхали з м. Старобільк у напрямку м. Горлівка, але були затримані військовослужбовцями Державної прикордонної служби України поза межами контрольно-пропускного пункту «Майорськ», розташованого поблизу с. Майорськ Донецької області. В транспортних засобах знаходились продукти харчування на загальну суму 700 тис. грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

9. Декларантом ПАТ «Харківський тракторний завод» Косигіним була оформлена вантажно-митна декларація на поставку транспортно-гусеничних машин «ХТЗ-3Н» у кількості 2-х одиниць,

виробником яких є ПАТ «Харківський тракторний завод», на адресу ТОВ «Белмаш-Югра» (628400, російська федерація, м. сургут, вул. Монтажна, 6). При цьому, усвідомлюючи те, що вказаний товар є товаром військового призначення та підлягає державному експортному контролю, Косигін, прагнучи скоротити час митного оформлення, не звернувся за відповідними дозвільними документами до Державної служби експортного контролю України.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

ТЕМА 16

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ПРАВОСУДДЯ

1. Працівники кримінальної поліції І., Ф. і К. отримали інформацію про можливе вчинення Р. кримінального правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів. Без внесення цієї інформації до ЄРДР, а також без наявної оперативно-розшукової справи І., Ф. і К. прибули до кафе, власником якого є Р. Працівники кримінальної поліції здійснили обшук приміщення, огляд речей Р. і трьох співробітників кафе. Через те, що Р. вимагав прибуття його адвоката для надання юридичної допомоги, І., Ф. і К. вирішили затримати Р. із метою отримання інформації. Його насильно посадили до автомобіля, який рушив у бік лісосуми. Увесь цей час К. сидів в автомобілі поряд із Р. і розпитував його про обставини вчинення кримінального правопорушення. Це супроводжувалося завданням ударів по голові та шиї. Упевнившись, що Р. нічого не відомо про вчинення кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, К. почав вимагати від останнього 5 тис. грн як «моральну компенсацію за витрачений час». Після обіцянки надати таку суму Р. був звільнений, однак звернувся через свого адвоката до правоохоронних органів про факт вчинення працівниками кримінальної поліції І., Ф. і К. кримінальних правопорушень проти його прав і свобод.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

2. А. було визнано обвинуваченим за ч. 2 ст. 383 КК України за те, що він направив у поліцію завідомо неправдиве повідомлення про одержання неправомірної вигоди міським головою Г. Під час досудового розслідування було встановлено, що А. повідомив такі факти, які стали йому відомі зі слів інших осіб. Під час допиту Б. і З. підтвердили, що дійсно серед певної групи людей йшли розмови про те, що міський голова Г. неодноразово одержував неправомірну вигоду. На підставі таких даних суд виніс щодо А. виправдувальний вирок.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

3. Відповідно до клопотання слідчого П., погодженого із прокурором К., слідчий суддя В. постановив ухвалу про застосування до Ш. запобіжного заходу у виді тримання під вартою. Ш. підозрювався у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 194 КК України. Однак для того, щоб слідчий суддя В. прийняв таке рішення, слідчий П. за погодженням із прокурором К. змінив попередню кваліфікацію вчиненого на більш тяжке правопорушення.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

4. Слідчий ДБР неодноразово без поважних причин відмовляв Г., який тримався під вартою за підозрою в умисному вбивстві, у зустрічі з його захисником. Коли ж така зустріч відбулася, слідчий за допомогою технічних засобів прослухав розмову підозрюваного з адвокатом і використав отриману таким чином інформацію для здійснення досудового розслідування.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

5. За заявою дружини П. працівниками кримінальної поліції на квартирі П. було проведено обшук. Під час проведення слідчої (розшукової) дії під матрацом був знайдений пістолет системи «ТТ». При розслідуванні П. заперечував, що пістолет належить саме йому. При цьому він стверджував, що цю зброю підкинула йому дружина, діючи з метою обвинувачення його у вчиненні кримінального правопорушення, якого він не вчиняв. Дружина П. тільки на третьому допиті зізналася, що придбала пістолет на ринку в незнайомця і, бажаючи помститися своєму чоловікові, підклала зброю під матрац, а потім написала заяву в районний відділ поліції про те, що П. незаконно зберігає вогнепальну зброю.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

6. До свідка А. в кримінальному провадженні про вчинення хуліганства С. прийшов К. і став примушувати А. дати під час досу-

дового розслідування і в суді неправдиві показання на користь С. Спочатку А. категорично відмовлявся, а потім, коли К. запропонував йому 20 тис. грн, погодився і дав під час допитів у поліції й суді неправдиві показання, які цілком виправдовували С.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

7. Родичі обвинуваченого К. звернулися до експерта У., який проводив експертизу за даною справою, з проханням підготувати висновок, який не відповідав дійсності і свідчив на користь К. За підготовку такого висновку експерту пообіцяли грошову винагороду. Із цією пропозицією У. погодився і після отримання грошей підготував і спрямував до суду завідомо неправдиве повідомлення.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

8 А. вчинив злочин, передбачений ст. 128 КК України. У ході досудового розслідування між А. і потерпілим Б. було укладено угоду про примирення (ст. 471 КПК України), на підставі якої, крім іншого, було узгоджено, що А. буде призначене покарання у виді двохсот годин громадських робіт. Виходячи з положень ч. 5 ст. 65 КК України і керуючись приписами ст. 475 КПК України, суд своїм вироком затвердив цю угоду і призначив А. покарання у виді й розмірі, узгоджених сторонами угоди, – двісті годин громадських робіт. Проте після набрання вироком чинності А. не приступив до громадських робіт, постійно ухилявся від їх відбування без поважних причин, неодноразово змінював місце проживання і роботи.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

9. Схему заволодіння нерухомим майном територіальної громади міста шляхом звернення до Н-ського міськрайонного суду із позовними заявами, які містять завідомо неправдиву інформацію щодо предмета спору, розробили Н. П., І. та С., ініціювавши під час розгляду указаних цивільних справ укладення мирових угод, що

містили завідомо неправдиві відомості про наявність договірних відносин між сторонами у справі, і, використовуючи підставних осіб замість представників однієї зі сторін під час судових засідань, суддя Т. ухвалив 5 судових рішень про закриття провадження у справах у зв'язку з визнанням мирових угод. На підставі цього за П., І. та С. було визнано право власності на 8 приміщень загальною площею 1 тис. 836 кв м і загальною вартістю 7 млн грн.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненому. У разі наявності складу кримінального правопорушення (правопорушень), надайте його (їх) кримінально-правову характеристику. Складіть формулу кваліфікації.

ТЕМА 17

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ МИРУ, БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ

1. Військовослужбовці збройних сил російської федерації Пуйлов і Медведкін у травні 2022 р., під час збройної агресії РФ проти України, перебуваючи на тимчасово окупованій території Харківської області, отримали інформацію від місцевої мешканки Зрадниченко про колишніх учасників Антитерористичної операції на Сході України громадян Геройченко та Незламного. Маючи на меті отримання інформації від зазначених осіб, Пуйлов і Медведкін вивезли Геройченка та Незламного в невідомому напрямку, де протягом десяти днів, застосовуючи до останніх фізичну силу та електрошокери, намагались дізнатись про можливі безпечні (незаміновані) проходи між Харківською та Луганською областями. Зрештою, зрозумівши, що подібною інформацію колишні учасники АТО не володіють, Пуйлов і Медведкін повернули Геройченка та Незламного до їхніх домівок. У останніх було діагностовано численні гематоми, а у Незламного ще й перелом щелепи.

Кваліфікуйте дії винуватих осіб.

2. Найманці російської ПВК «Вагнер» Дуплов, Немитий та Бродягін, перебуваючи на території тимчасово окупованої Київщини, 1 березня 2022 р. увірвавшись до приватного будинку місцевої жительки Вірної, після нетривалої серії образ повалили останню на підлогу й вчинили з нею по два насильницькі статеві акти кожний. Після цього зазначені найманці витягнули потерпілу на вилицю, облили її бензином і підпалили. Проте судово-медичною експертизою було встановлено, що Вірна померла від серцевого нападу, викликаного панікою бути заживо спаленою, але не від самого вогню.

Кваліфікуйте дії винуватих осіб.

3. Мешканці так званої «ДНР» Зрада та Невірний, перебуваючи в складі 1-го армійського корпусу збройних сил російської федерації, у квітні 2022 р. зайшли разом із танковим підрозділом на територію Маріуполя. Маючи намір безпечно просунутись углиб міста, Зрада та Невірний, використовуючи один із танків, почали обстрілювати прилеглу територію. Під час такого обстрілу декіль-

ка снарядів влучило в цивільні багатоквартирні будинки. А один осколковий снаряд розірвався неподалік школи, завдавши поранення грудної клітки місцевій дівчинці та вбивши її матір, що знаходилась поруч.

Кваліфікуйте дії винуватих осіб.

4. Маючи на меті придушення волі українського народу та послаблення духу спротиву, командувач військами РФ Тупикін видав наказ пілоту стратегічного бомбардувальника Ту-160 Безжальному завдати ракетний удар по дамбі одного з українських міст. Унаслідок завданого удару дамбу було зруйновано. Через виміщення величезної кількості води загинуло 10 осіб, а також було зруйновано 2 склади з гуманітарною допомогою. Загальна матеріальна шкода від ракетного удару становить 100 млн грн.

Кваліфікуйте дії винуватих осіб.

5. Мешканці так званої «ЛНР» Безголовченко, Лютий та Сірливий у січні – лютому 2022 р. займалися тим, що записували відеоролики, на яких наполегливо звертались до російського президента Хутіна щодо введення військ на територію зазначеного квазіутворення та подальшого приєднання до РФ. Крім цього, вони закликали до початку активних бойових дій проти України на території останньої. Такі ролики зазначені особи активно поширювали в соцмережах і транслювали в YouTube та TikTok.

Кваліфікуйте дії винуватих осіб.

6. За вказівками співробітника ГРУ РФ Бикуватого та офіцера ФСБ РФ Морди, командир одного з підрозділів ЗС РФ віддав наказ підлеглим обстріляти місто, де знаходились українські захисники та певна кількість цивільних осіб, фосфорними снарядами. Унаслідок таких дій багато цивільних отримали численні опіки, а двоє – загинули.

Кваліфікуйте дії винуватих осіб.

7. Шевелев познайомився в барі м. Тула з Федуним та Перепечко. Шевелев запропонував кожному по 8 тис. дол. США за вступ до визвольного батальйону «РУСЬ» для участі у воєнному конфлікті на території України. Після місячного тренування під керівництвом Шевелева, Федун та Перепечко перетнули державний кордон України, де їх було вбито.

Надайте кримінально-правову кваліфікацію дій Шевелева.

8. Патрульні поліцейські затримали на проспекті Л. Ландау в м. Харків мешканця цього міста Гаврилюка, який розклеював на стінах будинків, стовпах та деревах листівки комуністичного змісту. При затриманні у Гаврилюка було вилучено 150 листівок.

Кваліфікуйте дії Гаврилюка, розкрийте об'єктивну сторону складу кримінального правопорушення.

9. Мешканець м. Кам'янське Артьомов протягом квітня – травня 2022 р., використовуючи власний акаунт у забороненій соціальній мережі, неодноразово поширював матеріали з підтримкою бойовиків так званих «ДНР/ЛНР» та стверджував, що Крим – російський. Під час одного з таких онлайн-стрімів це почула сусідка та викликала поліцію. На персональному комп'ютері Артьомова знайшли фото/відео матеріали в підтримку росії.

Зробіть кримінально-правову кваліфікацію дій Артьомова. Які дії характеризують кримінальне правопорушення в даному випадку?

10. Оксініченко перебував із товаришами в барі. Після вживання алкогольних напоїв він почав публічно виправдовувати воєнну агресію РФ проти України. Правосвідомі громадяни, записавши ці висловлювання на мобільний телефон, викликали патрульних поліцейських.

Яку попередню кримінально-правову кваліфікацію повинні зробити патрульні?

11. Збройні сили іноземної держави без оголошення війни вторглися на територію іншої держави. В ході воєнних дій війська країни-агресора для знищення бойових сил противника застосовували отруйні хімічні речовини. Внаслідок застосування хімічної зброї відбувалася масова загибель людей, тваринного і рослинного світу, отруєння річок та водоймищ. Ознаки яких кримінально протиправних діянь містяться в діях військ?

Які кримінально-правові норми в КК України передбачають відповідальність за аналогічні кримінальні правопорушення?

12. Під головуванням Вишинського на територію України ввійшли десятки тисяч іноземних військовослужбовців зі зброєю та військовою технікою без будь-яких правових підстав, із застосуванням сили щодо українських прикордонників та митників. Вони здійснили блокаду портів та берегів нашої держави зброй-

ними силами своєї держави. Зокрема, затопили судна на шляху виходу українських кораблів у море. Окрім того, військовослужбовці іноземної держави зайняли місця дислокації українських військових підрозділів, заволоділи зброєю, усіляко перешкоджали виконанню військовослужбовцями України своїх обов'язків.

Надайте кримінально-правову оцінку вчиненим діям.

13. У 2020 р. на території російської федерації, більш точні дата та час у ході досудового розслідування не встановлено, громадянка України Кашкова власноруч виготовила комуністичну символіку шляхом приклеювання наліпок із зображенням нагород, гасел і символів часів тоталітаризму, а саме серпа, молота, герба, прапора, п'ятикутної зірки, та георгіївські стрічки.

У подальшому, 30 серпня 2020 р., маючи при собі сумку, в якій знаходилися георгіївські стрічки з комуністичною символікою, направилася до міжнародного автомобільного пункту пропуску «Гоптівка», розташованого за адресою: Харківська область, Дергачівський район, смт Козача Лопань, вул. Прикордонна, № 4, для перетину державного кордону України. Під час проходження прикордонного контролю у Кашкової було виявлено та в подальшому вилучено: 1) георгіївські стрічки з написом «9 Мая. Мы наследники победы» в кількості 19 шт; 2) георгіївські стрічки з написом «Я помню, я горжусь» у кількості 150 шт; 3) георгіївські стрічки з написом «9 Мая. День Победы», у кількості 108 шт; 4) заламіновані листи з написами та елементами комуністичної символіки в кількості 14 шт, на яких, згідно з висновком судово-мистецтвознавчої експертизи від 29 вересня 2020 р. № 15255/16229-16312, містяться зображення комуністичної символіки.

Кваліфікуйте дії Кашкової. Відповідь обґрунтуйте.

14. У період часу з 24 лютого 2022 р. до 5 липня 2022 р. Кручко, перебуваючи за адресою проживання, застосовуючи свій мобільний телефон «Redmi Note 8T», з використанням власної сторінки у соціальній мережі «Одноклассники», здійснював перегляд сторінок окремих осіб, що поширювали інформацію, в якій містилось виправдовування, визнання правомірності збройної агресії РФ проти України та, як наслідок, тимчасової окупації територій України, а також захоплення діями військовослужбовців РФ. У подальшому Кручко в ході огляду зазначених сторінок та груп у соціальній мережі «Одноклассники» виділив окремі публікації, які відповідають його ідейним і політичним поглядам, та шляхом

натиснення на клавішу «вподобати», що розміщувалась внизу кожної публікації, яка містила вищевказану інформацію, здійснив поширення даних публікацій на власній сторінці, у зв'язку з чим вони стали доступні для ознайомлення та прочитання невизначеній кількості людей.

Кваліфікуйте дії Кручка. Відповідь обґрунтуйте.

15. 28 лютого 2022 р. військовослужбовець ЗС РФ Шишимарін, перебуваючи на території Сумської області в складі колони військової техніки, потрапив під обстріл ЗС України, внаслідок чого колону було розбито. Втікаючи разом із чотирма товаришами по службі та намагаючись долучитись до вцілілих підрозділів окупаційних військ, Шишимарін обстріляв з автомату приватний автомобіль «Volkswagen» в одному з населених пунктів та заволодів ним, давши водієві, громадянину України Кожухову, можливість утекти. На цьому автомобілі з пробитими колесами окупанти заїхали до смт Чупахівка Сумської області. Дорогою вони побачили беззбройного мешканця села, який ішов із велосипедом уздовж узбіччя і розмовляв по телефону. Один із військових наказав Шишимаріну вбити цивільного, щоб він не повідомив про їх місцезнаходження. Шишимарін здійснив декілька прицільних пострілів через відкрите вікно автомобіля з автомата Калашникова у голову 62-річного потерпілого. Чоловік помер на місці.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь обґрунтуйте.

ДЛЯ НОТАТКІВ

ДЛЯ НОТАТКІВ

ДЛЯ НОТАТКІВ

Задачник з кримінального права України (Загальна та Особлива частини) : практикум / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, А. М. Яценко та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 204 с.

Практикум презентує сукупність прикладних задач із Загальної та Особливої частин навчальної дисципліни «Кримінальне право України», а також методичні вказівки щодо їх вирішення. Задачі складено на підставі чинного кримінального законодавства, наявної судової практики, а також з урахуванням необхідності в закріпленні теоретичних знань та формуванні навичок застосування закону про кримінальну відповідальність.

Для курсантів і студентів закладів вищої освіти, факультетів правничого та правоохоронного профілів.

ISBN 978-966-610-272-3

Навчальне видання

ЛИТВИНОВ Олексій Миколайович
ОРЛОВ Юрій Володимирович
ЯЦЕНКО Андрій Миколайович та ін.

ЗАДАЧНИК З КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ (Загальна та Особлива частини)

Практикум

Редагування: *Т. Д. Мельник*
Внесення правок: *Т. Д. Мельник*
Комп'ютерне верстання: *К. М. Салашна*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 11,9.
Обл.-вид. арк. 9,91. Тираж 200 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач –
Харківський національний університет внутрішніх справ,
просп. Льва Ландау, 27, м. Харків, 61080.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3087 від 22.01.2008